

ความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติของผู้ครอง

นางสาวสิรินธร วงศ์ทรงศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3092-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GENDER AND AGE DIFFERENCES IN MATE SELECTION PREFERENCES

Miss Sirinthorn Wongtanongsak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Social Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3092-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง
โดย นางสาวสิรินธร วงศ์ทองศักดิ์
สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพร อุวรรณโณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี)

..... กรรมการ

(อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงค์)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิรินธร วงศ์ทองศักดิ์: ความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง (GENDER AND AGE DIFFERENCES IN MATE SELECTION PREFERENCES) อ. ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. คัดนางค์ มณีศรี, 119 หน้า, ISBN 974-17-3092-6

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าความแตกต่างระหว่างเพศและอายุเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองแตกต่างกันหรือไม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนโสดและไม่เคยแต่งงาน และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 18-35 ปี จำนวนทั้งสิ้น 1,500 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีอายุมากกว่า มีรายได้มากกว่า มีการศึกษาสูงกว่า ฐานะทางบ้านดี สถานภาพทางสังคมสูง หน้าที่การงานมั่นคง ทะเยอทะยานและอดทน มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว มีบุตรแล้ว เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีอารมณ์ขัน และเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
2. การมีอายุน้อยกว่า รูปร่างหน้าตาดี มีรายได้ได้น้อยกว่า และมีการศึกษาต่ำกว่า เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ส่วนการมีเชื้อชาติต่างกันและนับถือศาสนาต่างกันเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. การมีสุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายและผู้หญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. การที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว และมีบุตรแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05, p < .01, p < .001$)
5. การมีรายได้ได้น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้ชายในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีรายได้ได้น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05, p < .001$)
6. ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05, p < .001$) ในขณะที่ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน
7. การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05, p < .01, p < .001$) ในขณะที่การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

หลักสูตรจิตวิทยาสังคม..... ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา2545..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##4378131938: MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEYWORD: MATE SELECTION

SIRINTHORN WONGTANONGSAK: GENDER AND AGE DIFFERENCES IN MATE SELECTION PREFERENCES. THESIS ADVISOR: ASSIST. PROF. KAKANANG MANEESRI, Ph.D. 119 pp., ISBN 974-17-3092-6

The purpose of this research was to study gender and age differences in mate selection preferences. The instrument was mate selection preference questionnaire. Data were collected from 1,500 single men and women aged between 18-35 years old, who had never been married before and lived in Bangkok area.

Results are as follows:

1. Women are more willing than men to marry someone with these characteristics: being older, earning more, more educated, more economic resources, high social status, holding a steady job, ambitious and industrious, responsible, emotionally stable, had been married before, having children, willing to invest in children, being accepted by family, having sense of humor, and having sexual experience ($p < .001$).

2. Men are more willing than women to marry someone with these characteristics: being younger, physically attractive, earning less, less educated ($p < .001$), and having different race and religion ($p < .05$).

3. There are no significant differences between men and women preferences for these characteristics: having good health, honest and reliable, understanding, similar attitudes/beliefs/values, similar personality and traits, being the one you love, being the one who loves you, and being the one you love and loves you.

4. Those who are older are more willing to marry someone who had been married before and already had children than those who are younger ($p < .05$, $p < .01$, $p < .001$).

5. Older men are more willing to marry those who earn less than younger men. The opposite is found in women ($p < .05$, $p < .001$).

6. Younger women are more willing to marry those with higher education than older women ($p < .05$, $p < .001$) whereas there are no significant differences in men of different ages for this characteristic.

7. Older women are more willing to marry those who have already had children than younger women ($p < .05$, $p < .01$, $p < .001$) whereas there are no significant differences in men of different ages for this characteristic.

ProgramSocial Psychology..... Student's signature
Field of studySocial Psychology..... Advisor's signature
Academic year2002..... Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือและดูแลอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้วิชาความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัย ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อีระพร อุวรรณโณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาต่างๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะจิตวิทยาที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วนในครั้งนี้

ขอขอบคุณตัวอย่างทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณเพื่อนๆ ของผู้วิจัยที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นธุระในการเก็บข้อมูลบางส่วน รวมทั้งเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ คุณอา และคุณป้า ตลอดจนพี่น้องของผู้วิจัยที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

สิรินธร วงศ์ทองศักดิ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญรูป.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	38
ขอบเขตการวิจัย.....	38
สมมติฐานในการวิจัย.....	39
คำถามในการวิจัย.....	39
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	40
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	40
2 วิธีดำเนินการวิจัย	
กลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4	อภิปรายผลการวิจัย.....	85
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	102
	รายการอ้างอิง.....	108
	ภาคผนวก.....	112
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	119

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปัญหาในการปรับตัวในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง ของผู้หญิงและการแก้ไขปัญหา.....	7
2	จำนวนตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ เพศ และระดับการศึกษา.....	43
3	คุณสมบัติของคู่ครองจำแนกตามงานวิจัย.....	46
4	ข้อมูลของตัวอย่าง.....	50
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเลือกคุณสมบัติ ของคู่ครองจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ.....	53
6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง ของผู้ชายและผู้หญิง.....	56
7	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ การที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้วและการมีบุตรแล้ว.....	59
8	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ การมีรายได้น้อยกว่า.....	61
9	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ ระดับการศึกษาสูงกว่า.....	63
10	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ การมีบุตรแล้ว.....	66
11	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ การมีอายุน้อยกว่า.....	68
12	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ ระดับการศึกษาต่ำกว่า.....	69
13	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ ฐานะทางบ้านดี.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ การมีรายได้มากกว่า.....	73
15	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ การเต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร.....	75
16	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ การมีความมั่นคงทางอารมณ์.....	76
17	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ รูปร่างหน้าตาดี เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน.....	79
18	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติ ความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมและหน้าที่การงานมั่นคง.....	81
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก.....	82
20	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก.....	83
21	คุณสมบัติของคู่ครองที่น่าพึงปรารถนาจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ.....	99

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1	ความชอบด้านแนวโน้มการเงินที่ดีในคู่ครอง.....	11
2	เส้นโค้งแสดงจำนวนบุตรที่ผู้หญิงมีแนวโน้มจะให้กำเนิดได้ในอนาคต.....	21
3	ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติ การมีรายได้น้อยกว่า.....	60
4	ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติ ระดับการศึกษาสูงกว่า.....	62
5	ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติ การมีบุตรแล้ว.....	65
6	ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติ การมีอายุน้อยกว่า.....	67
7	ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติ ระดับการศึกษาต่ำกว่า.....	69
8	ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติ ฐานะทางบ้านดี.....	71
9	ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติ การมีรายได้มากกว่า.....	73
10	ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติ การเต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร.....	74
11	ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติ การมีความมั่นคงทางอารมณ์.....	76
12	โปรไฟล์แสดงคุณสมบัติของคู่ครองที่น่าพึงปรารถนา.....	100

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความรักเป็นสิ่งที่สวยงาม และช่วยจรรโลงโลกมนุษย์ให้น่าอยู่มากยิ่งขึ้น บุคคลที่มีความรักให้กันและกัน จะมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีความห่วงหาอาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความปรารถนาดีให้แก่กัน เมื่อบุคคลมีความรักในระดับที่มั่นคงก็จะนำไปสู่การตกลงปลงใจแต่งงานและใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน เป็นการร่วมกันสร้างครอบครัวใหม่และสมาชิกใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม

อย่างไรก็ตาม การแต่งงานและการใช้ชีวิตคู่ให้มีความสุขนั้นอาจเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยาก หากพิจารณาอัตราการหย่าร้างในสังคมไทยปัจจุบันจะพบว่าอัตราการหย่าร้างค่อนข้างสูงและมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต ดังนั้นวิธีการหนึ่งซึ่งอาจสามารถแก้ไขปัญหาค่าการหย่าร้างนี้ได้ อาจต้องเริ่มตั้งแต่กระบวนการในการเลือกคู่ครอง (Mate Selection) ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนามาเป็นคู่ชีวิต และอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

และเนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมซึ่งมีความสำคัญมากที่สุด และเป็นพื้นฐานที่ทำให้สังคมมีคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพ อีกทั้งครอบครัวยังเป็นแห่งแรกที่ทำให้มีความสุขและเป็นที่พักพิงจิตใจเมื่อบุคคลมีความทุกข์ หากครอบครัวใดประกอบไปด้วยพ่อและแม่ที่มีความรักให้กัน เข้าอกเข้าใจกัน และสามารถพูดคุยกันอย่างเปิดเผยได้ ย่อมทำให้นบุตรเกิดความสบายใจ มีความไว้วางใจ และสามารถพัฒนาให้เกิดความไว้วางใจในตัวผู้อื่นเมื่อเติบโตต่อไปได้

การเลือกคู่ครองจึงมีบทบาทสำคัญในการพิจารณาและการตัดสินใจแต่งงานของบุคคล หากบุคคลใดเลือกคู่ครองที่มีคุณสมบัติที่ดี และมีคุณสมบัติตามที่ตนปรารถนา ย่อมนำไปสู่โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตแต่งงานและการใช้ชีวิตคู่ ซึ่งจะส่งผลต่อบุตรที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้บุตรเป็นบุคคลที่มองโลกในแง่ดี มีการปรับตัวได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าเด็กที่มาจากรอบครัวที่พ่อแม่ไม่มีความรักให้กัน ครอบครัวที่เต็มไปด้วยการทะเลาะเบาะแว้ง หรือครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาในภายหลังได้

การพิจารณาเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของผู้ชายและผู้หญิงอาจมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันบางประการ และอาจมีลักษณะที่แตกต่างกันบางประการ มีหลายการวิจัยพบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิง

หญิงอาจเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากคุณสมบัติดังนี้ คือ ความสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้ มีความเข้าอกเข้าใจกัน มีความเชื่อ และค่านิยมบางประการที่คล้ายคลึงกัน แต่ทั้งผู้ชายและผู้หญิงยังมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน คือ โดยส่วนมากผู้ชายจะเลือกคู่ครองโดยพิจารณาผู้หญิงที่มีความสวยงาม มีรูปร่างหน้าตาดี และมีอายุน้อย ในขณะที่ผู้หญิงมักพิจารณาจากฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ชาย และการที่ผู้ชายสามารถช่วยเหลือตนในด้านการเงินได้ (Sprecher, Sullivan, & Hatfield, 1994) จากการทบทวนงานวิจัยหลายชิ้นพบว่าเพศเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง จึงทำให้มักพบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงเลือกคุณสมบัติของคู่ครองแตกต่างกัน

งานวิจัยของ Sprecher และคณะ (1994) นอกจากจะพบว่าเพศเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองแล้ว ยังพบว่าอายุก็เป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัวหนึ่งที่ทำให้ผู้ชายและผู้หญิงมีการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองบางคุณสมบัติแตกต่างกัน เช่น ผู้ชายในกลุ่มอายุระหว่าง 23-27 ปี เต็มใจที่จะแต่งงานกับผู้หญิงที่มีรายได้น้อยกว่าตนเองมากกว่าผู้ชายในกลุ่มอายุระหว่าง 19-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 28-35 ปี ผู้หญิงในกลุ่มอายุระหว่าง 28-35 ปี เต็มใจที่จะแต่งงานกับผู้ชายที่มีบุตรแล้วมากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุระหว่าง 19-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 23-27 ปี เป็นต้น

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าเพศและอายุเป็นตัวแปรสำคัญต่อการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของผู้ชายและผู้หญิง ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นสำรวจความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มอายุต่างๆ ได้แก่ กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ว่าในการเลือกคู่ครองของบุคคลนั้นพิจารณาจากคุณสมบัติใดในตัวบุคคลที่ต้องการเลือกมาเป็นคู่ครองบ้าง บุคคลที่มีอายุในช่วงระหว่าง 18-22 ปี ซึ่งยังเป็นช่วงชีวิตของการเป็นนักศึกษาและแสวงหาความรู้อยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย อาจพิจารณาเลือกคุณสมบัติของคู่ครองโดยยึดหลักอุดมคติ เพราะประสบการณ์ในชีวิตยังมีไม่มาก ทั้งผู้ชายและผู้หญิงในช่วงอายุนี้อาจพิจารณาคู่ครองที่มีความสวย ความหล่อ มีรูปร่างดีเป็นสำคัญ หรือมีลักษณะนิสัยอื่นๆ ที่มีความสมบูรณ์ทุกประการ ส่วนผู้ชายและผู้หญิงในช่วงอายุระหว่าง 23-29 ปี และช่วงอายุระหว่าง 30-35 ปี ซึ่งอยู่ในวัยทำงาน อาจพิจารณาคู่ครองที่มีความสอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น เนื่องจากประสบการณ์ในชีวิตมีมากขึ้น โดยผู้หญิงอาจพิจารณาคู่ครองที่มีฐานะทางการเงินดี สามารถเลี้ยงดูตนเองและบุตรที่จะเกิดมาได้ รวมทั้งยังพิจารณาคู่ครองที่มีสถานภาพทางสังคมสูง มีอาชีพและตำแหน่งหน้าที่การงานดี ส่วนผู้ชายนอกจากจะพิจารณาคู่ครองที่มีคุณสมบัติทางกายภาพที่น่าดึงดูดใจแล้ว ยังพิจารณาคุณสมบัติอื่นประกอบด้วย

การศึกษานี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทดสอบว่าเพศและอายุที่แตกต่างกันเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้การเลือกคู่ครองของบุคคลแตกต่างกันจริงหรือไม่ หากมีความแตกต่างกันจริง ความแตกต่างนี้จะมีลักษณะเช่นใด

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในเรื่องของการเลือกคู่ครองได้มีทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ที่อธิบายประเด็นนี้หลายทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการ ทฤษฎีบทบาททางสังคม ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ แนวคิดความคล้ายคลึง แนวคิดความใกล้ชิดและความคุ้นเคย ทฤษฎีความต้องการที่ส่งเสริมกัน และทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม

ทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการ (Evolutionary psychology theory)

ทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการที่ว่าด้วยเรื่องของการเลือกคู่ครอง พัฒนามาจากทฤษฎีวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตของ Charles Darwin ซึ่งได้มีการเสนอแนวคิดการเลือกสรรตามธรรมชาติ (Natural selection) ไว้ว่า สิ่งมีชีวิตที่สามารถปรับตัวได้ภายใต้สภาพแวดล้อมต่างๆ เป็นผู้ที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตอยู่รอด (Darwin, 1859 อ้างถึงใน Buss & Barnes, 1986) ซึ่งต่อมาในภายหลังได้มีการเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกสรรผู้ที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศด้วย (Sexual selection) (Darwin, 1871 อ้างถึงใน Buss & Barnes, 1986) ซึ่งมี 2 กระบวนการ คือ

1. การเลือกสรรในเพศเดียวกัน (Intrasexual selection) หมายถึงการที่สมาชิกที่เป็นเพศเดียวกันมีการแข่งขันกันเพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งเพศตรงกันข้าม
2. การเลือกสรรระหว่างเพศ (Intersexual selection) หมายถึงการที่สมาชิกเพศหนึ่งมีความชอบสมาชิกเพศตรงกันข้ามที่มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่ง Darwin ได้เรียกกระบวนการนี้ว่าเป็น “การเลือกของเพศหญิง (female choice)” เนื่องจากเขาได้สังเกตเห็นว่าในอาณาจักรของสัตว์โลกนั้น เพศหญิงหรือเพศเมียมีแนวโน้มที่จะช่างเลือกบุคคลที่จะมาเป็นคู่ของตนมากกว่าเพศชายหรือเพศผู้

การเลือกสรรผู้ที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศนี้มีความเกี่ยวข้องกับการประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์ (Campbell, 1972 อ้างถึงใน Buss & Barnes, 1986) ซึ่งการเลือกสรรในเพศเดียวกันในมนุษย์นั้นเกิดขึ้นโดยทางอ้อม โดยผ่านลำดับชั้นทางสังคมมากกว่าจะเป็นการแข่งขันกันโดยตรง ผู้ชายอาจมีการแข่งขันกันเพื่อยกระดับลำดับชั้นทางสังคมของตน และผู้หญิงมักจะชื่นชมผู้

ชายที่มีสถานภาพทางสังคมสูง (Symons, 1979, Trivers, 1972 อ้างถึงใน Buss & Barnes, 1986) ส่วนการเลือกสรรระหว่างเพศไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการเลือกของผู้หญิงเท่านั้น ในระบบการเลือกคู่ครองหรือการแต่งงานแบบมีคู่สมรสคนเดียว (Monogamy) ซึ่งผู้ชายสามารถแต่งงานกับผู้หญิงได้เพียงคนเดียวนั้น ผู้ชายก็เป็นฝ่ายที่ช่างเลือกด้วยเช่นกัน

การพัฒนาของทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการที่ว่าด้วยพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ ได้วางกรอบทฤษฎีสำหรับความแตกต่างระหว่างเพศในเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกคู่ครอง ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าความแตกต่างทางชีวภาพที่สำคัญระหว่างเพศ คือการที่ผู้หญิงสามารถมีบุตรได้จำนวนจำกัด ในขณะที่ผู้ชายสามารถมีบุตรได้จำนวนหลายคนตลอดช่วงชีวิตนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ชายเพิ่มความสำเร็จในการมีบุตรมากขึ้น โดยมีการตอบสนองทางเพศกับผู้หญิงจำนวนมากที่มีความสาวหรืออายุน้อยและมีความสวยงาม ซึ่งเป็นสิ่งชี้แนะอย่างหนึ่งในด้านคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์และความสามารถในการมีบุตร ในขณะที่ผู้หญิงถูกทำให้เชื่อว่าควรเลือกคู่ครองหรือผู้ชายจำนวนน้อยที่มีความสำคัญหรือมีอำนาจทางสังคม ซึ่งจัดว่าเป็นสิ่งชี้แนะในด้านความสามารถในการได้มาซึ่งเงินทองและชื่อเสียง ดังนั้น จึงมีการเสนอแนะว่า การมีพื้นฐานทางพันธุกรรมที่แตกต่างกันทำให้การเลือกคู่ครองของผู้ชายถูกกำหนดโดยลักษณะทางกายภาพ ซึ่งจัดว่าเป็นสิ่งเร้าที่สามารถมองเห็นได้ และการเลือกคู่ครองของผู้หญิงโดยส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้ชายที่สามารถเพิ่มโอกาสในการดำรงอยู่ของลูกหลานได้

ทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการกล่าวว่า ผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกันในเรื่องความชอบลักษณะนิสัยหรือคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นคู่ครอง โดยผู้ชายจะชอบคู่ครองที่มีคุณสมบัติที่แสดงว่ามีความพร้อมและมีความสามารถในการมีบุตร เช่น มีความสาว และรูปร่างหน้าตาดี ในขณะที่ผู้หญิงจะชอบคู่ครองที่มีคุณสมบัติที่แสดงให้เห็นว่ามีทรัพยากร เช่น สถานภาพทางสังคม และความทะเยอทะยาน การที่จะเข้าใจความแตกต่างของผู้ชายและผู้หญิงนี้ จึงควรทราบพื้นฐานทางทฤษฎีของการวิวัฒนาการความชอบคุณสมบัติของคู่ครอง ซึ่งนำไปสู่ความชอบคุณสมบัติของคู่ครองของทั้งผู้ชายและผู้หญิงในความเป็นจริง

พื้นฐานทางทฤษฎีของการวิวัฒนาการความชอบสมบัติของคู่ครอง

1. การสืบพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่ไม่มีเพศ และสิ่งมีชีวิตที่แบ่งได้เป็นเพศชายและเพศหญิง

เนื่องจากการสืบพันธุ์ของผู้ชายและผู้หญิงเป็นวิธีการที่มนุษย์ใช้ เราจึงไม่ได้ตระหนักว่ายังคงมีวิธีการอื่นๆ ในการสืบพันธุ์อีก แต่ในความเป็นจริงแล้ว สิ่งมีชีวิตหลายชนิดมีการสืบพันธุ์โดยไม่อาศัยเพศ เช่น สัตว์จำพวกเห็บซึ่งมีเพศเดียว ตัวอ่อนจะมีลักษณะที่เหมือนกับพ่อและแม่มาก การสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศมีข้อได้เปรียบอยู่หลายประการ (Williams, 1975 อ้างถึงใน Buss, 1999) ประการแรก สิ่งมีชีวิตที่ไม่มีเพศไม่ต้องเผชิญกับปัญหาในการค้นหาและเลือกคู่ครอง ประการที่สอง ยีนส์ทุกตัวจะมีการสืบทอดไปสู่ตัวอ่อนโดยไม่มีการสูญหาย ซึ่งข้อได้เปรียบของการสืบพันธุ์โดยไม่อาศัยเพศนี้คือข้อได้เปรียบของการสืบพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่แบ่งเป็นสองเพศ ซึ่งจะประสบกับปัญหาในการเลือกคู่ครอง และในช่วงของการเริ่มมีความสัมพันธ์กันทำให้เกิดการสูญเสียเวลาและทรัพยากรในการสืบพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่แบ่งเป็นสองเพศนั้น มียีนส์เพียงจำนวนครึ่งหนึ่งเท่านั้นที่ถูกสืบทอดสู่ตัวอ่อน เมื่อเปรียบเทียบกับการสืบพันธุ์โดยไม่อาศัยเพศแล้ว มียีนส์ถึงร้อยละ 50 ที่เกิดการสูญหาย

ผลลัพธ์ที่สำคัญและเป็นที่น่าทึ่งของการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศนี้คือการที่ตัวอ่อนมีความแตกต่างกันทางพันธุกรรม ตัวอ่อนจะมีลักษณะทางพันธุกรรมที่แตกต่างจากพ่อและแม่ รวมทั้งแตกต่างจากตัวอ่อนตัวอื่นๆ ที่เกิดจากพ่อและแม่เดียวกัน นั่นคือพี่น้องกันจะมีความคล้ายคลึงทางพันธุกรรมเพียงร้อยละ 50 เท่านั้น หากบุคคลมีความคล้ายคลึงกันทางพันธุกรรมจะมีความต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัย และสิ่งสำคัญต่างๆ คล้ายคลึงกัน ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลมีความแตกต่างกันทางพันธุกรรม บุคคลก็จะมีความต้องการในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตแตกต่างกันด้วย (Trivers, 1985, Williams, 1975 อ้างถึงใน Buss, 1999)

2. การลงทุนในความเป็นบิดามารดาและการเลือกสรรผู้ที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศ

ผู้ชายมีการลงทุนเพียงแค่ออกสุมซึ่งถือว่าการลงทุนที่น้อยมาก ในขณะที่ผู้หญิงต้องแบกรับภาระการตั้งครรภ์ไปอีก 9 เดือนและต้องเป็นผู้ให้นมบุตร ซึ่งในบางสังคมต้องใช้เวลานานถึง 4 ปี (Shostak, 1981 อ้างถึงใน Buss, 1999) ซึ่งถือว่าการลงทุนที่ใช้เวลาและพลังงานมาก จึงเกิดสมมติฐานขึ้น 2 ข้อ คือ เพศที่มีการลงทุนกับตัวอ่อนหรือลูกมากกว่าจะจุกจิกและช่างเลือกคู่ครองมากกว่า ซึ่งโดยปกติคือผู้หญิง และเพศที่มีการลงทุนกับตัวอ่อนหรือลูกน้อยกว่าจะมีการแข่ง

ชั้นเพื่อให้ตนเองถูกเลือกมากกว่า อย่างไรก็ตาม ในความสัมพันธ์ระยะยาวหรือการแต่งงานนั้น ทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างก็มีการลงทุนอย่างมากกับบุตร ดังนั้น จึงมีการทำนายว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างก็จุกจิกและพิถีพิถันในการเลือกคู่ครอง (Trivers, 1972 อ้างถึงใน Buss, 1999)

3. ความชอบคุณสมบัติของคู่ครองซึ่งถือว่าเป็นกลไกทางจิตวิทยาวิวัฒนาการ

ผู้ชายมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถทางร่างกาย ทักษะความเป็นนักกีฬา ความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม ความเป็นผู้มีความเมตตากรุณา การมีความมั่นคงทางอารมณ์ ความขยัน การมีทักษะทางสังคม การมีอารมณ์ขัน และสถานภาพทางสังคม นอกจากนี้ ผู้ชายยังมีความแตกต่างกันในด้านอื่นๆ เช่น บางคนมีบุตรแล้ว บางคนมีหนี้สินมาก บางคนมีอารมณ์ร้าย บางคนเห็นแก่ตัว เป็นต้น จากการที่ผู้ชายมีความแตกต่างกันหลายด้านดังที่ได้กล่าวมานี้ การเลือกคู่ครองที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลจึงเน้นที่ความชอบของผู้หญิงที่เลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติที่มีคุณค่าและให้ประโยชน์ต่อตนเอง นอกจากนี้ ผู้หญิงมักประสบปัญหาในการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับบุคคลที่จะมาเป็นคู่ครอง เช่น หากผู้ชายคนหนึ่งเป็นคนใจดีแต่มีอารมณ์ไม่มั่นคง ในขณะที่อีกคนหนึ่งมีอารมณ์มั่นคงแต่เป็นคนขี้เหนียว ผู้หญิงควรเลือกบุคคลใดมาเป็นคู่ครอง การเลือกคู่ครองจึงต้องอาศัยกลไกทางจิตวิทยาในการพิจารณา

ความชอบคุณสมบัติของคู่ครองในด้านต่างๆ ของผู้หญิง

พื้นฐานของทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการแสดงให้เห็นความชอบคุณสมบัติของคู่ครองของผู้หญิงตามความเป็นจริง (Buss, 1999) ดังตารางที่ 1

1. ความชอบด้านทรัพยากรทางการเงิน

การวิวัฒนาการความชอบของผู้หญิงที่ชอบผู้ชายซึ่งสามารถให้ทรัพยากรทางการเงินได้ อาจเป็นการเลือกอย่างหนึ่งของผู้หญิงที่มีมาตั้งแต่โบราณกาลและคงยังดำรงอยู่ในปัจจุบัน Yosef (1991 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ศึกษานกชนิดหนึ่งที่อาศัยอยู่ในทะเลทราย Negev ประเทศอิสราเอล พบว่าก่อนจะถึงฤดูวางไข่ นกตัวผู้จะเก็บสะสมเหยื่อ เช่น ตัวทาก และสิ่งของที่มีประโยชน์อื่นๆ เช่น ขนนกและเศษผ้าจำนวนมากไว้ในอาณาเขตของตน เมื่อนกตัวเมียเลือกคู่ มันจะเลือกนกตัวผู้ที่มีสิ่งของเหล่านี้เก็บสะสมไว้มากที่สุด และเมื่อ Yosef ได้ทดลองเคลื่อนย้ายสิ่งของที่นกตัวผู้ตัวหนึ่งเก็บสะสมไว้โดยนำไปใส่ในรังของนกตัวผู้อีกตัวหนึ่ง พบว่านกตัวเมียเลือกนกตัวผู้ที่มีสิ่งของเก็บสะสมไว้มากที่สุด

ตารางที่ 1

ปัญหาในการปรับตัวในการเลือกคุณสมบัติคู่ครองของผู้หญิงและการแก้ไขปัญหา

ปัญหาในการปรับตัว	การวิวัฒนาการความชอบคุณสมบัติของคู่ครอง
การเลือกคู่ครองผู้ที่สามารถ ลงทุนกับตนเองและบุตรได้	แนวโน้มด้านการเงินที่ดี สถานภาพทางสังคม การมีอายุมากกว่า ความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม ขนาดของร่างกาย/ความแข็งแรง/ความสามารถด้านกีฬา
การเลือกคู่ครองผู้ที่เต็มใจจะ ลงทุนกับตนเองและบุตร	การพึ่งพาอาศัยได้และมีความมั่นคงทางอารมณ์ ความรักและสิ่งชี้แนะการผูกมัด การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก
การเลือกคู่ครองผู้ที่สามารถ ปกป้องตนเองและบุตรได้	ความสูง ความแข็งแรง ความกล้าหาญ ความสามารถด้านกีฬา
การเลือกคู่ครองผู้ที่มีทักษะในการเลี้ยงดู บุตร	การพึ่งพาอาศัยได้ การมีความมั่นคงทางอารมณ์ ใจดี การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก
การเลือกคู่ครองผู้ที่สามารถ เข้ากันได้	การมีค่านิยมคล้ายคลึงกัน การมีอายุใกล้เคียงกัน การมีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน

การเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของผู้หญิงโดยพิจารณาจากทรัพยากรของผู้ชายซึ่งนับว่าเป็นเกณฑ์หลักในการเลือกคู่ในมนุษย์นั้น การวิวัฒนาการความชอบของผู้หญิงในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองที่มีทรัพยากรอาจต้องมีเงื่อนไข 3 ประการ ประการแรก ทรัพยากรนั้นต้องเป็นสิ่งที่สามารถเพิ่มพูนได้ รักษาไว้ได้ และควบคุมได้โดยผู้ชาย ประการที่สอง ผู้ชายแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านปัจจัยต่างๆ ที่แต่ละคนมี และยังแตกต่างกันในด้านความเต็มใจที่จะให้ปัจจัยนั้นแก่ผู้หญิงและบุตร เพราะหากผู้ชายทุกคนมีทรัพยากรเหมือนกัน และแสดงความเต็มใจที่จะให้ทรัพยากรนั้นแก่ผู้หญิงและบุตรเหมือนกัน ผู้หญิงก็คงไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาความชอบในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง ประการที่สาม ประโยชน์จากการที่ผู้หญิงได้ใช้ชีวิตร่วมกันกับผู้ชายเพียงคนเดียวน่าจะมีน้ำหนักมากกว่าประโยชน์จากการที่ผู้หญิงใช้ชีวิตร่วมกับผู้ชายหลายคน

ในประวัติศาสตร์การวิวัฒนาการของมนุษย์นั้น ผู้หญิงมักจะสามารถเก็บสะสมทรัพย์สินเงินทองเพื่อบุตรของตนได้เมื่อใช้ชีวิตร่วมกับคู่สมรสเพียงคนเดียว มากกว่าการมีความสัมพันธ์แบบชั่วคราวกับหลายบุคคล การที่ผู้ชายเป็นผู้ลงทุนและใช้ทรัพย์สินเงินทองร่วมกับภรรยาและบุตรตนเองนั้น เป็นสิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประเภทอื่น ในสัตว์ตัวเมียนั้นมีการพึ่งพาตนเองในการหาอาหาร เพราะสัตว์ตัวผู้จะไม่ยอมแบ่งปันอาหารที่ตนหามาได้ให้กับคู่ของมัน (Smuts, 1995 อ้างถึงใน Buss, 1999) ในทางตรงกันข้าม ในมนุษย์นั้น ผู้ชายจะเป็นฝ่ายหาอาหาร ที่อยู่อาศัย ต่อสู้เพื่อป้องกันอาณาเขตของตนเอง และปกป้องดูแลบุตร ผู้ชายยังเป็นฝ่ายสอนให้บุตรเล่นกีฬา ล่าสัตว์ สอนให้รู้จักการต่อสู้ การต่อรอง สอนให้เข้าใจในเรื่องมิตรภาพ และอิทธิพลทางสังคม ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ผู้หญิงไม่สามารถหาได้จากบุคคลที่ตนมีความสัมพันธ์ด้วยเพียงชั่วคราว

ดังนั้น ผู้หญิงจึงมีการวิวัฒนาการความชอบคุณสมบัติของผู้ชายซึ่งจะมาเป็นผู้ครองครองตน โดยผู้ชายที่จะมาเป็นผู้ครองนั้นต้องมีทรัพยากรที่ให้ตนเองและบุตรได้ แต่ผู้หญิงยังคงต้องการสิ่งชี้แนะในการที่จะรับรู้ว่าคุณชายที่จะมาเป็นผู้ครองนั้นมีทรัพยากรที่ตนต้องการ ซึ่งสิ่งชี้แนะนี้อาจเป็นทางอ้อมก็ได้เช่น สังเกตจากบุคลิกภาพของผู้ชาย หรือสิ่งชี้แนะทางร่างกาย หรือรูปร่างภายนอก เช่นความสามารถในด้านกีฬาและสุขภาพ นอกจากนี้สิ่งชี้แนะอาจเป็นชื่อเสียง เช่นความมั่นใจของผู้ชายที่ได้จากหมู่เพื่อน แต่สิ่งชี้แนะที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ชายเป็นเจ้าของทรัพยากรนั้นเป็นสิ่งชี้แนะที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด

การทบทวนงานวิจัยหลายชิ้นของ Sprecher และคณะ (1994) ที่ใช้แบบสอบถามในการเลือกคู่ครองพบว่าผู้หญิงจะชอบบุคคลที่มีทรัพยากรทางการเงินและสถานภาพทางสังคมดีกว่าผู้ชาย (Buss, 1989, Buss & Barnes, 1986, Howard, Blumstein, & Schwartz, 1987,

Townsend, 1989 อ้างถึงใน Sprecher et al., 1994) นอกจากนี้ ยังพบว่าในการโฆษณาประกาศหาคู่ ผู้หญิงมักจะเป็นฝ่ายที่เรียกร้องว่าต้องการคู่ครองที่มีความมั่นคงทางการเงิน แต่ผู้ชายมักจะเป็นฝ่ายยื่นข้อเสนอ (Cameron, Oskamp, & Sparkes, 1977, Deaux & Hanna, 1984, Harrison & Saeed, 1977, Koestner & Wheeler, 1988, Rajecski, Bledsoe, & Rasmussen, 1991 อ้างถึงใน Sprecher et al., 1994) และ Woll (1986 อ้างถึงใน Sprecher et al., 1994) พบว่า ในกลุ่มลูกค้าที่ใช้บริการหาคู่ผ่านทางวีดิทัศน์นั้น ผู้หญิงมักจะทำอาชีพเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพิจารณา และตัดสินใจว่าควรจะเป็นสิ่งเรียกร้องเพิ่มเติมในการหาคู่ครองของตนเองหรือไม่

อย่างไรก็ตาม Buss, Shackelford, Kirkpatrick, และ Larsen (2001) ได้ทบทวนงานวิจัยตั้งแต่ปี 1939-1996 พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ชายเห็นความสำคัญของคู่ครองที่มีทรัพยากรทางการเงินเพิ่มมากขึ้น โดยผู้ชายเลื่อนจากอันดับที่ 17 ในปี 1939 เป็นอันดับที่ 13 ในปี 1996 ส่วนผู้หญิงเลื่อนจากอันดับที่ 13 ในปี 1939 เป็นอันดับที่ 11 ในปี 1996 จะเห็นได้ว่าความแตกต่างระหว่างเพศในด้านนี้ลดน้อยลง แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้หญิงให้ความสำคัญลดน้อยลงแต่เป็นเพราะผู้ชายให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น

2. ความชอบในด้านแนวโน้มด้านการเงินที่ดี

งานวิจัยหลายชิ้นพบว่า ผู้หญิงอเมริกันสมัยใหม่ให้คุณค่ากับทรัพยากรทางการเงินของคู่ครองมากกว่าผู้ชายอเมริกัน เช่นการศึกษาเมื่อปี 1939 ผู้ชายและผู้หญิงอเมริกันได้ประเมินคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนา 18 คุณสมบัตินั้น บุคคลที่ตนต้องการให้มาเป็นคู่ครอง โดยใช้ระดับการประเมินตั้งแต่คุณสมบัตินั้นไม่เกี่ยวข้อง จนถึงคุณสมบัตินั้นเป็นสิ่งจำเป็นมาก พบว่าผู้หญิงอเมริกันไม่ได้มีความคิดเห็นว่าการที่ผู้ชายที่จะมาเป็นคู่ครองนั้นมีแนวโน้มด้านการเงินที่ดีเป็นสิ่งที่จำเป็น แต่ประเมินว่าเป็นสิ่งสำคัญ ในขณะที่ผู้ชายอเมริกันประเมินว่า การมีแนวโน้มด้านการเงินที่ดีเป็นสิ่งที่น่าพึงปรารถนาแต่ไม่มีความสำคัญมาก การศึกษาในครั้งนั้นจึงพบว่า ผู้หญิงเห็นคุณค่าของการมีแนวโน้มด้านการเงินที่ดีของคู่ครองสูงเป็น 2 เท่าของผู้ชายอเมริกัน ต่อมาได้มีการศึกษาซ้ำในปี 1956 และ 1967 พบว่าได้ข้อสรุปเหมือนกัน (Hill, 1945, Hudson & Henze, 1969, McGinnis, 1958 อ้างถึงใน Buss, 1999)

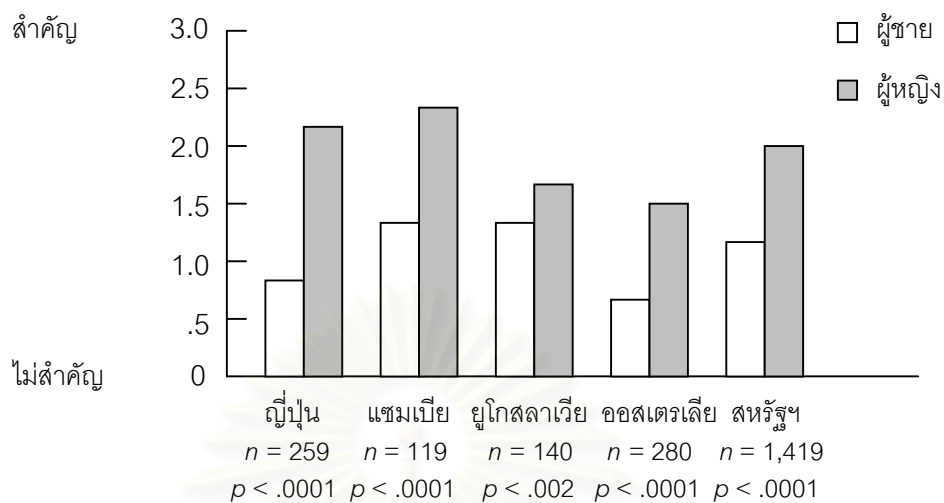
การปฏิวัติทางเพศเมื่อปลายปี 1960 จนถึงต้นปี 1970 มีความล้มเหลวในการเปลี่ยนแปลงความแตกต่างระหว่างเพศ มีการพยายามที่จะศึกษาซ้ำ เช่น ในช่วงกลางปี 1980 มีการสำรวจชาวอเมริกันจำนวน 1,491 คน โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกันกับปี 1939 (Buss, 1989 อ้างถึงใน Buss, 1999) โดยให้ผู้หญิงและผู้ชายอเมริกันจากรัฐแมสซาชูเซตส์ รัฐมิชิแกน รัฐเท็กซัส และรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเมินคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนา 18 คุณสมบัตินั้น บุคคลที่ตนต้องการมา

เป็นคู่ครอง ผลที่ได้จากการสำรวจครั้งนี้ก็ยังคงเหมือนเมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมา ผู้หญิงอเมริกันยังคงให้ความสำคัญกับแนวโน้มด้านการเงินที่ดีของคู่ครองมากเป็น 2 เท่าของผู้ชาย

การโฆษณาประกาศหาคู่ในหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่างๆ ยืนยันว่า ผู้หญิงที่ต้องการหาคู่ครองมีความปรารถนาคู่ครองที่มีทรัพยากรทางการเงินมาก การศึกษาการโฆษณาประกาศหาคู่จำนวน 1,111 ประกาศพบว่า ผู้ประกาศหาคู่ที่เป็นผู้หญิงต้องการคู่ครองที่มีทรัพยากรทางการเงินมากเป็น 11 เท่าของผู้ประกาศหาคู่ที่เป็นผู้ชาย (Wiederman, 1993 อ้างถึงใน Buss, 1999) กล่าวโดยสรุปได้ว่าความแตกต่างระหว่างเพศในด้านความชอบทรัพยากรทางการเงินนี้ไม่ได้จำกัดอยู่ในหมู่นักศึกษา และไม่ได้ขึ้นอยู่กับวิธีในการศึกษาด้วย

ความชอบคุณสมบัติของคู่ครองที่มีทรัพยากรทางการเงินของผู้หญิงนี้ มิได้จำกัดเฉพาะในประเทศอเมริกาหรือสังคมตะวันตก หรือประเทศทุนนิยมทั้งหลายเท่านั้น Buss และคณะ (1990 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ทำการศึกษาประชากรในประเทศต่างๆ ที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย 37 วัฒนธรรมใน 6 ทวีปทั่วโลก รวมทั้งผู้ที่อาศัยในหมู่เกาะอีก 5 แห่งด้วย ประชากรที่ศึกษามีตั้งแต่อาศัยอยู่ตามแนวชายฝั่งของประเทศออสเตรเลีย ผู้คนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองของประเทศบราซิล จนถึงย่านที่มีคนจนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากในทวีปแอฟริกาใต้ บางคนมาจากประเทศที่อนุญาตให้ผู้ชายสามารถแต่งงานกับผู้หญิงหลายคนได้ (Polygyny) เช่น ประเทศไนจีเรีย และประเทศแซมเบีย บางคนมาจากประเทศที่อนุญาตให้ผู้ชายสามารถแต่งงานกับผู้หญิงได้เพียงคนเดียว (Monogamous) เช่น ประเทศสเปน และประเทศแคนาดา บางคนมาจากประเทศที่ถือว่าการอาศัยอยู่ร่วมกันโดยมิได้แต่งงานเป็นเรื่องปกติ เช่น ประเทศสวีเดน และประเทศฟินแลนด์ และบางคนมาจากประเทศที่ไม่ยอมรับการอาศัยอยู่ร่วมกันโดยมิได้แต่งงาน เช่น ประเทศบัลแกเรีย และประเทศกรีซ รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 10,047 คนใน 37 วัฒนธรรม

Buss และคณะ (1990) ได้ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งผู้ชายและผู้หญิงประเมินคุณสมบัติสำคัญ 18 คุณสมบัติของบุคคลที่ตนปรารถนาให้เป็นคู่ครอง บนมาตราที่มีระดับการประเมินตั้งแต่คุณสมบัตินั้นไม่สำคัญจนถึงคุณสมบัตินั้นสำคัญมาก ผู้หญิงจากทุกทวีปที่มีระบบการเมืองแตกต่างกัน (รวมทั้งสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์) เชื้อชาติและศาสนาแตกต่างกัน หรือมีระบบการแต่งงานแตกต่างกันทั้งแบบมีคู่สมรสหลายคนและแบบมีคู่สมรสคนเดียว ได้ให้ความสำคัญกับการมีแนวโน้มด้านการเงินที่ดีของผู้ที่จะมาเป็นคู่ครองมากกว่าผู้ชาย ซึ่งจากภาพรวมทั้งหมด ผู้หญิงได้ให้ความสำคัญกับสถานภาพทางการเงินมากกว่าผู้ชายประมาณ 2 เท่า ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 ความชอบด้านแนวโน้มการเงินที่ดีในคู่ครอง

(จาก Buss, D. M. (1999). Evolutionary psychology: The new science of the mind, p. 109.)

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้ามวัฒนธรรมนี้สนับสนุนแนวคิดจิตวิทยาวิวัฒนาการในการเลือกคู่ครองของมนุษย์ เนื่องจากผู้หญิงในสมัยก่อนต้องแบกรับภาระมากมายในการตั้งครรภ์ตลอด 9 เดือน รวมทั้งในช่วงระยะเวลาในการให้นมบุตร ดังนั้นผู้หญิงจึงควรได้ประโยชน์จากการเลือกคุณสมบัติคู่ครองที่มีทรัพยากรทางการเงิน นอกจากนี้ข้อมูลที่ยังสนับสนุนสมมติฐานที่ว่าผู้หญิงในปัจจุบันมีการสืบทอดความชอบในคุณสมบัติของคู่ครองที่มีทรัพยากรทางการเงินแบบเดียวกัน ซึ่งความชอบนี้เองที่ช่วยให้บรรพบุรุษของพวกเขาแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำรงชีวิตอยู่รอดและการสืบพันธุ์ได้

3. ความชอบด้านการมีสถานภาพทางสังคมสูง

ในสังคมดั้งเดิมที่เน้นการล่าสัตว์สามารถให้คำนิยามลำดับชั้นทางสังคมได้อย่างชัดเจน บุคคลที่อยู่ในลำดับชั้นสูงสุดจะมีการใช้ทรัพยากรอย่างเสรีแล้วจึงหมั่นเวียนลงสู่ลำดับชั้นล่างสุด (Betzig, 1986 อ้างถึงใน Buss, 1999) ผู้หญิงดูเหมือนจะมีความปรารถนาคู่ครองที่มีตำแหน่งหรือสถานภาพทางสังคมสูง เนื่องจากสถานภาพทางสังคมนั้นเป็นสิ่งที่แน่นอนที่เป็นสากลในการแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการควบคุมทรัพยากรของผู้ชาย การมีสถานภาพทางสังคมสูงนำไปสู่ความสามารถในการหาอาหารได้ดียิ่งขึ้น การครอบครองอาณาเขตที่กว้างขวางมากมาย และการดูแลรักษาสุขภาพที่ดีกว่า Buss และ Barnes (1986) ศึกษาผู้หญิงอเมริกันพบว่า ผู้หญิงอเมริกันชอบคู่ครองที่มีสถานภาพทางสังคมสูง หรือมีอาชีพที่แสดงให้เห็นว่ามีสถานภาพทางสังคมสูง ซึ่งการมีสถานภาพทางสังคมสูงนี้ได้รับการประเมินว่า มีความสำคัญรองจากแนวโน้มด้านการเงินที่ดีเพียง

เล็กน้อย โดยใช้มาตราประมาณค่าและให้ประเมินจากไม่เกี่ยวข้องหรือไม่สำคัญ (0) จนถึงสำคัญมาก (3) ผู้หญิงอเมริกันจากรัฐแมสซาชูเซตส์ รัฐมิชิแกน รัฐเท็กซัส และรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเมินสถานภาพทางสังคมว่าสำคัญจนถึงสำคัญมาก ในขณะที่ผู้ชายอเมริกันประเมินว่าสถานภาพทางสังคมเป็นสิ่งที่น่าพึงปรารถนาแต่ไม่ใช่สิ่งที่มีความสำคัญมาก

Buss และ Schmitt (1993 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ในระยะยาว และบุคคลที่จะคบกันในความสัมพันธ์ระยะสั้น ผู้ร่วมการทดลองเป็นนักศึกษาชายและหญิงจากมหาวิทยาลัยมิชิแกน โดยให้นักศึกษาหลายร้อยคนประเมินคุณสมบัติ 67 คุณสมบัติว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาหรือไม่น่าพึงปรารถนาในความสัมพันธ์ระยะยาวและความสัมพันธ์ระยะสั้น บนมาตราที่มีการประเมินตั้งแต่ -3 (ไม่น่าพึงปรารถนามาก) จนถึง +3 (น่าพึงปรารถนามาก) พบว่าผู้หญิงที่ต้องการเลือกบุคคลมาเป็นคู่ครองพิจารณาแนวโน้มในการประสบความสำเร็จในอาชีพ และการมีความก้าวหน้าในอาชีพว่าเป็นสิ่งที่น่าพึงปรารถนาโดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.60 และ 2.70 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่าการเลือกบุคคลที่จะคบกันในความสัมพันธ์ระยะสั้นโดยมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.10 และ 0.40 ตามลำดับ

ผู้หญิงอเมริกันยังให้ความสำคัญกับระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ที่จะมาเป็นคู่ครอง ซึ่งทั้งระดับการศึกษาและอาชีพนี้มีความสัมพันธ์สูงกับสถานภาพทางสังคมซึ่ง Buss และ Schmitt (1993 อ้างถึงใน Buss, 1999) พบว่าผู้หญิงประเมินว่าการไม่ได้รับการศึกษาเป็นสิ่งที่ไม่น่าพึงปรารถนามากสำหรับบุคคลที่จะมาเป็นคู่ครอง ผู้หญิงจะหลีกเลี่ยงผู้ชายที่ถูกผู้อื่นครอบงำได้ง่ายหรือผู้ชายที่ไม่ได้รับการยอมรับนับถือจากกลุ่ม

การที่ผู้หญิงมีความคิดว่าสถานภาพทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญในบุคคลที่จะมาเป็นคู่ครองนั้น มิได้จำกัดอยู่เฉพาะประเทศอเมริกา หรือประเทศทุนนิยมเท่านั้น การศึกษาบุคคลจำนวนมากใน 37 วัฒนธรรม พบว่าผู้หญิงให้ความสำคัญกับสถานภาพทางสังคมของผู้ที่มีแนวโน้มที่จะมาเป็นคู่ครองมากกว่าผู้ชายทั้งในประเทศคอมมิวนิสต์และประเทศสังคมนิยม หรือในกลุ่มคนแอฟริกันและคนเอเชีย หรือกลุ่มที่เป็นแคทอลิกหรือยิว รวมทั้งประเทศที่อยู่ในแถบซีกโลกเหนือและประเทศในแถบซีกโลกใต้ (Buss, 1989 อ้างถึงใน Buss, 1999) เช่น ผู้หญิงได้หัวร้อยละ 63 ให้ความสำคัญกับสถานภาพทางสังคมมากกว่าผู้ชาย ผู้หญิงในประเทศแซมเบียให้ความสำคัญกับสถานภาพทางสังคมมากกว่าผู้ชายร้อยละ 30 ในประเทศเยอรมันนีตะวันตก ผู้หญิงให้ความสำคัญกับสถานภาพทางสังคมมากกว่าผู้ชายร้อยละ 38 และผู้หญิงในประเทศบราซิลให้ความสำคัญกับสถานภาพทางสังคมมากกว่าผู้ชายร้อยละ 40

4. ความชอบคู่ครองที่มีอายุมากกว่า

อายุของผู้ชายถือว่่าเป็นลิ่งที่เ่นะอย่างหนึ่งในการแสดงให้เห่นว่่าเป็นบุคคลที่มีทรพพยากร วยรุ่นชายและผู้ชายที่ยังอยู่ในวัยหนุ่มมักจะไม่ได้รับควมนับถือ หรือมีสถานภาพเท่าผู้ชายที่เป็นผู้ ใหญ่แล้ว ถึงแม้กระทั่งในสังคมอเมริกัน สถานภาพและควมร่ำรวยก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ตามอายุ ในการศึกษาการเลือกคุณสมบัตินของคู่ครองทั้ง 37 วัฒนธรรมนั้น พบว่าผู้หญิงเลือกผู้ ชายที่มีอายุมากกว่าตนเอง ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วพบว่า ผู้หญิงจะชอบผู้ชายที่มีอายุมากกว่าตนเอง ประมาณ 3.5 ปี การที่ผู้หญิงชอบคู่ครองที่มีอายุมากกว่าตนเองนี้สอดคล้องกับควมแตกต่างของ อายุเฉลี่ยของคู่แต่งงานที่มีการแต่งงานกันจริง

การที่ผู้หญิงชอบคู่ครองที่มีอายุมากกว่าตนเองนี้อาจพิจารณาได้จากลิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อผู้ชายมีอายุมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่เห่นได้ชัดคือ เมื่อผู้ชายอายุมากขึ้น จะมี ทรพพยากรเพิ่มมากขึ้น ในสังคมตะวันตกพบว่า เมื่อผู้ชายมีอายุมากขึ้นจะมีรายไ้มากขึ้น (Jencks, 1979 อ้างถึงใน Buss, 1999) ตัวอย่างเช่น ผู้ชายอเมริกันที่มีอายุ 30 ปี มีรายไ้มากกว่า ผู้ชายอเมริกันอายุ 20 ปี 140,000 เหรียญ และผู้ชายอเมริกันที่มีอายุ 40 ปี มีรายไ้มากกว่าผู้ชาย อเมริกันที่มีอายุ 30 ปี 7,000 เหรียญ

ในสังคมดั้งเดิมการที่ผู้ชายมีอายุมากขึ้น มีความสัมพันธ์กับควมแข็งแรงของร่างกายและ ควมสามารถในการล่าสัตว์ ควมแข็งแรงของร่างกายจะมีมากขึ้นเมื่อผู้ชายมีอายุมากขึ้น ซึ่ง ควมแข็งแรงของร่างกายนี้จะมีมากที่สุดเมื่อผู้ชายมีอายุอยู่ในช่วงปลาย 20 ปีถึงต้น 30 ปี นัก มานุษยวิทยาเชื่อว่าควมสามารถในการล่าสัตว์จะมีสูงสุดในผู้ชายที่มีอายุอยู่ในช่วงกลาง 30 ปี

การศึกษาใน 37 วัฒนธรรม พบว่าผู้หญิงต้องการแต่งงานกับผู้ชายที่มีอายุมากกว่าตน เพียง 2-3 ปี แต่ไม่ต้องการแต่งงานกับผู้ชายที่มีอายุมากกว่าตนมากนัก ถึงแม้ว่าในช่วงอายุ 40-50 ปีจะเป็นช่วงที่ผู้ชายมีทรพพยากรมากก็ตาม เหตุผลหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ชายที่มีอายุมากจะมี ควมเสี่ยงในการตายสูง ดังนั้นการที่จะให้ทรพพยากรและปกป้องบุตรของตนจึงมีแนวโน้มเป็นไปได้ น้อย อีกเหตุผลหนึ่งการที่ผู้ชายและผู้หญิงมีควมแตกต่างด้านอายุมาก อาจนำไปสู่ควมขัดแย้ง ซึ่งทำให้ประสบกับปัญหาการหย่าร้างได้

Sprecher และคณะ (1994) ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีเชื้อชาติ และอายุที่แตกต่างกันโดยให้ ประเมินแบบสอบถามเกี่ยวกับการเลือกคุณสมบัตินของคู่ครอง พบว่าผู้หญิงเต็มใจที่จะแต่งงานกับ บุคคลที่หน้าตาไม่ดี บุคคลที่มีอายุมากกว่า 5 ปี บุคคลที่มีรายไ้มากกว่า และบุคคลที่มีการศึกษา มากกว่า ในขณะที่ผู้ชายจะเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี บุคคลที่มีภรงานไม่ ค่อยมั่นคง บุคคลที่มีรายไ้ได้น้อยกว่าและบุคคลที่มีการศึกษาน้อยกว่า นอกจากนี้ยังพบควมแตก

ต่างระหว่างเพศในอีก 2 ลักษณะ คือ ผู้หญิงเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีบุตรแล้วมากกว่าผู้ชาย และผู้ชายเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีเชื้อชาติต่างกัน แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในด้านความเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่เคยแต่งงานมาแล้ว หรือบุคคลที่นับถือศาสนาต่างกัน

5. ความชอบด้านความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม

ความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุดตัวหนึ่งในด้านรายได้และการเลื่อนตำแหน่งของผู้ชาย บุคคลที่มีความขยันจะสำเร็จการศึกษาในชั้นสูงกว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องร้านรวมทั้งยังได้รับเงินเดือนสูงกว่าและมีการเลื่อนตำแหน่งมากกว่าด้วย ผู้ชายที่มีความอุตสาหกรรมและทะเยอทะยาน จะมีสถานภาพในการประกอบอาชีพดีกว่าผู้ชายที่เกี่ยวข้องร้านหรือขาดแรงจูงใจ (Jencks, 1979, Kyl-Heku & Buss, 1996, Willerman, 1979 อ้างถึงใน Buss, 1999)

ผู้หญิงอเมริกันดูเหมือนจะตระหนักดีว่าผู้ชายที่มีความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม จะทำให้มีสถานภาพในการประกอบอาชีพที่ดี การศึกษาตั้งแต่ปี 1950 เป็นต้นมา เช่น การศึกษาของ Langhorne และ Secord (1955 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ให้นักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 5,000 คน บอกคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาของบุคคลที่ตนต้องการให้เป็นคู่ครอง พบว่าผู้หญิงปรารถนาคู่ครองที่มีความสนุกสนานกับงานที่ทำ และแสดงให้เห็นว่ามีทิศทางในการประกอบอาชีพ มีความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม ส่วนการศึกษาใน 37 วัฒนธรรม ผู้หญิงอเมริกันที่เป็นโสดจำนวน 852 คน และที่แต่งงานแล้วจำนวน 100 คน ประเมินว่าความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมเป็นสิ่งสำคัญหรือจำเป็นในคู่ครอง (Buss, 1989 อ้างถึงใน Buss, 1999) ในขณะที่การศึกษาลักษณะของบุคคลที่คนปรารถนาในความสัมพันธ์ระยะยาวและระยะสั้นนั้นพบว่า ผู้หญิงมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติที่ขาดความทะเยอทะยานเป็นบุคคลที่ไม่น่าพึงปรารถนามาก (Buss & Schmitt, 1993 อ้างถึงใน Buss, 1999) และผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะยุติความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้ชายถ้าเขาไม่มีงานทำ ไม่มีเป้าหมายในการประกอบอาชีพ หรือเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องร้าน (Betzig, 1989 อ้างถึงใน Buss, 1999)

6. ความชอบในด้านการพึ่งพาอาศัยและความมั่นคงทางอารมณ์

จากการศึกษาการเลือกคู่ครองทั่วโลกโดยการให้ประเมินคุณสมบัติ 18 คุณสมบัติพบว่า คุณสมบัติที่ได้รับการประเมินมากที่สุดรองจากความรัก คือ การพึ่งพาอาศัย และการมีความมั่นคงทางอารมณ์ การศึกษาใน 37 วัฒนธรรม พบว่ามี 21 วัฒนธรรมที่ทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีความต้องการคู่ครองที่สามารถพึ่งพาอาศัยได้ (Buss et al., 1990 อ้างถึงใน Buss, 1999) ส่วนอีก 16 วัฒนธรรม ผู้หญิงให้ความสำคัญกับคู่ครองที่สามารถพึ่งพาอาศัยได้มากกว่าผู้ชาย ส่วนความแตก

ต่างระหว่างเพศในเรื่องความมั่นคงทางอารมณ์ ผู้หญิง 23 วัฒนธรรมประเมินความมั่นคงทางอารมณ์ว่าเป็นสิ่งจำเป็นมากกว่าผู้ชาย ส่วนอีก 14 วัฒนธรรม ทั้งผู้หญิงและผู้ชายประเมินใกล้เคียงกัน

การที่ผู้หญิงส่วนใหญ่ทั่วโลกให้ความสำคัญกับคู่ครองที่สามารถพึ่งพาอาศัยได้และมีความมั่นคงทางอารมณ์นั้น อาจเป็นเพราะเหตุผล 2 ประการ ประการแรก ทั้งการพึ่งพาอาศัยและความมั่นคงทางอารมณ์นี้เป็นสัญญาณที่เชื่อถือได้ว่าผู้ชายจะสามารถให้ทรัพยากรได้อย่างสม่ำเสมอ ประการที่สอง ผู้ชายที่ไม่สามารถพึ่งพาอาศัยได้และไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีความแน่นอนและสามารถสร้างความหนักใจให้กับคู่ครองได้ จากการศึกษาของ Buss (1991 อ้างถึงใน Buss, 1999) ในคู่สมรสใหม่จำนวน 104 คู่ ที่จดทะเบียนในรัฐมิชิแกน Buss ได้ให้คู่สมรสทั้งหมดตอบแบบสอบถามบุคลิกภาพ และให้ประเมินคุณสมบัติของคู่สมรสและความสัมพันธ์ของการแต่งงาน โดยใช้วิธีประเมินตนเองและการสัมภาษณ์ พบว่าผู้ชายที่ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ มักเป็นผู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่แบ่งปันทรัพยากร เป็นผู้ที่ควบคุมและจัดการเวลาของผู้หญิง มีความหึงหวงมากกว่าระดับปกติ มักโกรธเคืองเมื่อภรรยาสนทนากับบุคคลอื่น เป็นบุคคลที่ต้องพึ่งพาภรรยา และมักเป็นฝ่ายเรียกร้องให้ภรรยากระทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ นอกจากนี้ ผู้ชายที่ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์มักมีการประทุษร้ายทั้งทางร่างกายและวาจา ไม่มีความรับผิดชอบ และไม่คำนึงถึงบุคคลอื่น จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ชายที่ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ จะทำให้ผู้หญิงสูญเสียเวลาและทรัพยากร

7. ความชอบในความสามารถด้านกีฬา

ความสำคัญของคุณสมบัติทางร่างกายในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของเพศหญิงนั้น เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้ทั้งในมนุษย์และสัตว์ เช่น กบตัวผู้จะเป็นผู้รับผิดชอบการสร้างรังและการปกป้องไข่ ในการเริ่มต้นเลือกคู่ กบตัวเมียจะสนใจโจมตีและใช้พลังกำลังกับกบตัวผู้ที่หมายตาอยู่ ถ้ากบตัวผู้หนีหรือละทิ้งรัง กบตัวเมียจะไม่สนใจกบตัวผู้นั้นอีกต่อไปและหากกบตัวอื่นแทน การโจมตีกบตัวผู้นั้น ทำให้กบตัวเมียประเมินได้ว่ากบตัวผู้จะสามารถปกป้องไข่ของตนเองได้ดีเพียงใด และเป็นการแสดงให้เห็นความสามารถทางร่างกายของกบตัวผู้ด้วย

ประโยชน์อันหนึ่งที่ผู้หญิงจะได้รับจากความสัมพันธ์ระยะยาวคือการที่ผู้ชายสามารถให้ความคุ้มครองตนเองได้ ขนาดรูปร่าง ความแข็งแรง ความสามารถทางร่างกาย และความสามารถด้านกีฬาของผู้ชายเป็นสิ่งที่ชี้แนะให้เห็นว่าผู้ชายสามารถปกป้องคุ้มครองผู้หญิงได้ จากการศึกษาการเลือกคู่ครองที่ต้องการจะแต่งงานด้วย และการเลือกผู้ชายที่ต้องการมีความสัมพันธ์ในระยะสั้นของผู้หญิงอเมริกัน (Buss & Schmitt, 1993 อ้างถึงใน Buss, 1999) โดยให้ผู้หญิงอเมริกัน

ประเมินความน่าพึงปรารถนาทางกายภาพที่สำคัญหลายลักษณะ พบว่าผู้หญิงอเมริกันประเมินว่าผู้ชายเดี่ยวเป็นบุคคลที่ไม่น่าพึงปรารถนาทั้งในความสัมพันธ์ระยะสั้นและความสัมพันธ์ระยะยาว ในทางตรงกันข้าม ผู้หญิงอเมริกันบอกว่า บุคคลที่ตนปรารถนาจะให้มาเป็นคู่ครองนั้นต้องเป็นบุคคลที่รูปร่างสูง มีร่างกายแข็งแรง และเป็นนักกีฬา

8. ความชอบด้านการมีสุขภาพสมบูรณ์

การมีคู่ครองที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์มีความเสี่ยงหลายประการ ประการแรก คู่ครองที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ มีโอกาสอ่อนเพลียสูง ซึ่งทำให้เกิดความล้มเหลวในการหาอาหาร การคุ้มครองป้องกัน การดูแลสุขภาพ และการเลี้ยงดูบุตร ประการที่สอง คู่ครองที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์จะมีความเสี่ยงสูงในการเสียชีวิต ทำให้โอกาสในการหาทรัพยากรลดน้อยลงก่อนถึงเวลาอันควร และทำให้อีกฝ่ายหนึ่งมีภาระมากขึ้นในการเลือกคู่ครองคนใหม่ ประการที่สาม คู่ครองที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ อาจทำให้อีกฝ่ายหนึ่งมีโอกาสได้รับโรคติดต่อหรือเชื้อไวรัสซึ่งบั่นทอนการดำรงชีวิตและการมีบุตร ประการที่สี่ บุคคลที่มีคู่ครองที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ อาจมีความเสี่ยงในการถ่ายทอดยีนส์ของการมีสุขภาพไม่สมบูรณ์ไปสู่บุตรได้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ชายและผู้หญิงให้ความสำคัญกับการเลือกคู่ครองที่มีสุขภาพดี

การศึกษาในหลายวัฒนธรรมของ Buss และคณะ (1990 อ้างถึงใน Buss, 1999) พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงประเมินคุณสมบัติของการมีสุขภาพสมบูรณ์ว่ามีความสำคัญมาก และจากการให้จัดอันดับคุณสมบัติ 13 คุณสมบัติ จากคุณสมบัติที่สำคัญมากที่สุดจนถึงคุณสมบัติที่สำคัญน้อยที่สุด พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงจัดอันดับการมีสุขภาพสมบูรณ์เป็นอันดับที่สี่ รองจากความเป็นผู้ที่มีจิตใจดีและเข้าอกเข้าใจ ความฉลาด และการมีบุคลิกภาพที่น่าตื่นเต้น

นักวิจัยหลายท่านพบว่าลักษณะทางร่างกายที่สำคัญที่เป็นตัวบ่งบอกถึงการมีสุขภาพสมบูรณ์ คือ ระดับการมีใบหน้าและร่างกายที่ได้สมมาตรหรือสมดุลกัน (Gangestad & Thornhill, 1997, Grammer & Thornhill, 1994, Shackelford & Larsen, 1997, Thornhill & Moeller, 1997 อ้างถึงใน Buss, 1999) ซึ่งเหตุผลทางการวิวัฒนาการกล่าวว่า เหตุการณ์ทางธรรมชาติหลายเหตุการณ์และความเครียดทางพันธุกรรม ทำให้ร่างกายและใบหน้าเกิดความไม่สมดุล บุคคลบางคนที่สามารถปรับตัวและทนกับเหตุการณ์หรือความเครียดนั้นได้ดีกว่าบุคคลอื่น แสดงว่าบุคคลนั้นมีลักษณะของความมั่นคงในการพัฒนาการ การมีร่างกายและใบหน้าที่สมดุลกันจึงเป็นสิ่งชี้แนะที่สำคัญอย่างหนึ่งของการมีสุขภาพดี ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสามารถส่วนบุคคลในการอดทนต่อความเครียดทางด้านสิ่งแวดล้อมและพันธุกรรม ดังนั้น จึงมีสมมติฐานว่าผู้หญิงได้มีวิวัฒนาการความชอบในการเลือกผู้ชายที่แสดงให้เห็นว่ามีความสมดุลทางร่างกาย ซึ่งความสมดุลนั้นไม่เพียง

แต่จะเพิ่มโอกาสในการเลือกคู่ครอง แต่ยังสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ทางพันธุกรรมโดยตรงอีกด้วย

งานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนสมมติฐานที่ว่าความสมมาตรหรือความสมดุลนั้นเป็นสิ่งที่เน้นของการมีสุขภาพที่สมบูรณ์ และเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาในตัวคู่ครอง (Gangestad & Thornhill, 1997, Thornhill & Moeller, 1997 อ้างถึงใน Buss, 1999) โดยประการแรกพบว่าบุคคลที่มีความสมดุลทางใบหน้า ได้คะแนนสูงในการทำแบบทดสอบด้านจิตวิทยา สรีรวิทยา และการวัดด้านอารมณ์ ประการที่สอง พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความสมดุลทางใบหน้ากับการประเมินความดึงดูดใจทางกายภาพของทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ประการที่สาม ผู้ชายที่มีใบหน้าสมดุลได้รับการประเมินจากผู้หญิงว่ามีความดึงดูดใจทางเพศมากกว่า เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางเพศมากเป็นพิเศษ และเริ่มต้นการมีความสัมพันธ์ทางเพศเร็ว

9. ความชอบด้านความรัก

ผู้หญิงเผชิญกับปัญหาในการปรับตัวในการเลือกคู่ครองโดยต้องการผู้ที่ไม่เพียงแต่ต้องมีทรัพยากร แต่ต้องแสดงให้เห็นถึงความเต็มใจที่จะให้และผูกมัดทรัพยากรนั้นแก่ตนและบุตรของตนมาเป็นเวลานาน เพราะถึงแม้ว่าเราจะสามารถสังเกตทรัพยากรนั้นได้โดยตรง แต่เราไม่สามารถสังเกตการผูกมัด (Commitment) ได้ ดังนั้น การวัดการผูกมัดจึงจำเป็นต้องอาศัยสิ่งชี้แนะอื่นที่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มความซื่อสัตย์ในอนาคตในการให้ทรัพยากร ความรักจึงเป็นสิ่งชี้แนะที่สำคัญตัวหนึ่งของการผูกมัด

ความรักในทฤษฎีของสังคมศาสตร์ถือว่าเป็นสิ่งใหม่ซึ่งเพิ่งก่อกำเนิดเมื่อ 200-300 ปีที่ผ่านมาโดยชาวยุโรปผู้ที่มีความรัก โดยกล่าวว่า ความรักเป็นผลผลิตของวัฒนธรรมตะวันตก ไม่สามารถพบได้ในสังคมอื่นๆ ที่ปราศจากอิทธิพลของชาวยุโรป (Jankowiak, 1995 อ้างถึงใน Buss, 1999) ซึ่งการวิจัยที่ผ่านมาได้เสนอแนะว่า วัฒนธรรมดังกล่าวเป็นวัฒนธรรมที่ผิด มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่า ความคิดเกี่ยวกับความรัก อารมณ์ และการกระทำเป็นสิ่งที่พบได้ในทุกวัฒนธรรม ในการสำรวจกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆ ทั่วโลกจำนวน 168 วัฒนธรรม Jankowiak และ Fisher (1995 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ตรวจสอบแหล่งที่แสดงให้เห็นความรัก 4 แหล่ง คือ การร้องเพลงเกี่ยวกับความรัก การที่คู่รักหนีตามกันไปโดยปราศจากการยินยอมของบิดามารดา การรายงานความเจ็บปวดทรมานและการรอคอยบุคคลอื่นเป็นที่รักของผู้ที่มีความรู้ด้านวัฒนธรรม และตำนานพื้นบ้านที่กล่าวถึงแง่มุมของความรัก จากการพิจารณาแหล่งต่างๆ นี้ พวกเขาได้หลักฐานที่แสดงให้เห็นความรักแบบโรแมนติกร้อยละ 88.5 จากวัฒนธรรมทั้งหมด รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ชายและผู้หญิงชาวรัสเซีย ญี่ปุ่น และอเมริกันจำนวน 1,667 คน พบว่าผู้ชายรัสเซียร้อยละ 61 และผู้หญิงรัสเซีย

ร้อยละ 73 กำลังอยู่ในห้วงแห่งความรัก (Sprecher, Aron et al., 1994 อ้างถึงใน Buss, 1999) ในขณะที่ผู้ชายญี่ปุ่นร้อยละ 41 และผู้หญิงญี่ปุ่นร้อยละ 63 กำลังมีความรัก และร้อยละ 58 ของผู้ชายอเมริกัน และร้อยละ 63 ของผู้หญิงอเมริกันกำลังมีความรักเช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นที่ชัดเจนว่า ปรากฏการณ์ของความรักนั้นไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในวัฒนธรรมอเมริกันหรือวัฒนธรรมตะวันตกเท่านั้น การที่จะบอกได้อย่างแน่นอนว่าความรักคืออะไร และมีการเชื่อมโยงกับการผูกมัดอย่างไร นั้น Buss (1988 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ศึกษาการกระทำซึ่งแสดงออกถึงความรัก โดยให้นักศึกษาชาย 50 คน และนักศึกษาหญิง 50 คน จากมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียและมิชิแกน คิดถึงบุคคลที่ตนรู้จักซึ่งกำลังมีความรัก และให้อธิบายการกระทำต่างๆ ของบุคคลเหล่านั้นที่แสดงถึงความรัก และให้ประเมินการกระทำ 115 อย่าง ว่าแสดงถึงความรักอย่างไร พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีความเห็นว่าการแสดงการผูกมัดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดและเป็นศูนย์กลางของความรัก ซึ่งหมายความว่าความถึงการยุติความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การพูดคุยถึงเรื่องการแต่งงาน และการแสดงความปรารถนาที่จะมีบุตรด้วยกัน ในส่วนของผู้ชาย การผูกมัดยังหมายถึง เจตนาในการให้ทรัพยากรแก่ผู้หญิงและบุตรด้วย

Sprecher, Aron, และคณะ (1994 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ศึกษาเพื่อพิสูจน์ว่าผู้หญิงเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากการที่ตนเองรักบุคคลนั้นหรือไม่ โดยถามนักศึกษาชาวอเมริกัน รัสเซีย และญี่ปุ่นว่าจะแต่งงานกับบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่ตนต้องการทุกประการ แต่ตนไม่ได้รักบุคคลนั้นหรือไม่ ซึ่งพบว่าร้อยละ 89 ของนักศึกษาหญิงอเมริกัน และร้อยละ 82 ของนักศึกษาหญิงชาวญี่ปุ่นกล่าวว่า ถึงแม้ว่าบุคคลนั้นจะมีคุณสมบัติตามที่ตนต้องการ แต่ถ้าตนไม่รักก็จะไม่แต่งงานด้วย ส่วนนักศึกษาหญิงชาวรัสเซียร้อยละ 59 กล่าวว่าตนจะไม่แต่งงานกับบุคคลที่ตนไม่ได้รักไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีคุณสมบัติอย่างไร ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ผู้หญิงส่วนมากมีความคิดเห็นว่าความรักเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในการตัดสินใจแต่งงาน นอกจากนี้ Buss และคณะ (1990) ยังพบว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญ จากการให้ผู้ชายและผู้หญิงประเมินคุณสมบัติ 18 คุณสมบัติ พบว่าความดึงดูดใจซึ่งกันและกันหรือความรักได้รับการประเมินจากทั้งผู้ชายและผู้หญิงมากที่สุด โดยคะแนนเฉลี่ยของผู้หญิงคือ 2.87 และคะแนนเฉลี่ยของผู้ชายคือ 2.81

10. ความชอบด้านความเต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร

ปัญหาหนึ่งที่ผู้หญิงพบในการเลือกคู่ครองคือการวัดความเต็มใจของผู้ชายในการที่จะลงทุนเพื่อบุตร ซึ่งปัญหานี้มีความสำคัญเนื่องจากเหตุผล 2 ประการ คือ ในบางครั้งผู้ชายต้องการความสัมพันธ์ทางเพศที่หลากหลาย จึงทำให้ความพยายามทั้งหลายไปอยู่ที่ผู้หญิงที่เขามีความสัมพันธ์ด้วย แทนที่จะอยู่กับลูก และผู้ชายมีการประเมินแนวโน้มว่าตนเองเป็นบิดาที่แท้จริงของ

เด็ก หากเขาสงสัยว่าเด็กไม่ใช่ลูกที่แท้จริงของตนก็อาจจะไม่มีการลงทุนอีกต่อไป (Cerra, 1994 อ้างถึงใน Buss, 1999) จากเหตุผล 2 ประการนี้จึงอาจชี้ให้เห็นว่าผู้ชายมีความแตกต่างจากผู้หญิงในการลงทุนเพื่อบุตร

Cerra (1994 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ศึกษาเพื่อพิสูจน์ว่า ผู้หญิงชอบผู้ชายที่เต็มใจจะลงทุนเพื่อบุตร โดยให้กลุ่มตัวอย่างดูภาพสไลด์ 5 ภาพ คือ ภาพผู้ชายยืนอยู่คนเดียว ภาพผู้ชายพูดคุย ยิ้ม และสบตากับเด็กอายุ 18 เดือน ภาพผู้ชายแสดงความไม่สนใจเด็ก ถึงแม้ว่าเด็กกำลังร้องไห้ ภาพผู้ชายและเด็กอยู่ด้วยกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขกลางๆ และภาพผู้ชายดูตุ่นในห้องนั่งเล่น แล้วให้นักศึกษาหญิงจำนวน 240 คน ประเมินว่าภาพไหนมีความดึงดูดใจอย่างไร ถ้าให้เลือกคนที่จะมาเป็นคู่ครอง คู่ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศด้วย คู่ครอง เพื่อน หรือเพื่อนบ้าน โดยประการแรก พบว่าผู้หญิงเห็นว่าผู้ชายที่มีการพูดคุยและยิ้มกับเด็ก มีความน่าดึงดูดใจและต้องการให้เป็นคู่ครอง ด้วยมากกว่าภาพผู้ชายยืนอยู่คนเดียว ประการที่สอง ผู้หญิงประเมินว่าผู้ชายที่ไม่สนใจเด็กที่กำลังร้องไห้ มีความดึงดูดใจน้อยที่สุดในกรณีให้มาเป็นคู่ครอง และประการที่สาม ผู้หญิงประเมินว่าผู้ชายที่กำลังดูตุ่นมีความดึงดูดใจน้อยกว่าภาพผู้ชายที่ยืนอยู่คนเดียว Cerra สรุปว่า ผู้หญิงจะประเมินว่าผู้ชายมีความดึงดูดใจถ้าผู้ชายแสดงความรักต่อเด็ก และไม่ดึงดูดใจถ้าผู้ชายแสดงความไม่สนใจเด็ก ต่อมา Cerra ได้ทำการศึกษาอีกครั้ง เพื่อดูว่าผู้ชายจะชอบเหมือนผู้หญิงหรือไม่ โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ให้ตัวแบบเป็นผู้หญิง และให้ผู้ชายเป็นผู้ประเมิน ซึ่งพบว่ามีความแตกต่างจากผู้หญิง คือ ผู้ชายประเมินว่าผู้หญิงที่ยืนอยู่คนเดียวมีความดึงดูดใจพอๆ กันกับผู้หญิงที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ผู้ชายประเมินว่าผู้หญิงมีความดึงดูดใจพอๆ กันทุกภาพ ถึงแม้ว่าบริบทจะเปลี่ยนแปลงไปก็ไม่ได้ทำให้การประเมินของผู้ชายแตกต่างกัน

พื้นฐานทางทฤษฎีของการวิวัฒนาการความชอบคุณสมบัติของคู่ครองของผู้ชาย

1. ประโยชน์ที่ผู้ชายอาจได้รับจากการผูกมัดและการแต่งงาน

ประโยชน์ประการแรกที่ผู้ชายอาจได้รับจากการผูกมัดและการแต่งงานนั้นสืบเนื่องมาจากกฎเกณฑ์ต่างๆ ของผู้หญิง เห็นได้ชัดเจนว่าผู้หญิงในสมัยก่อนต้องการสัญญาณแสดงการผูกมัดจากฝ่ายชายก่อนที่จะยอมมีความสัมพันธ์ด้วย ดังนั้นหากผู้ชายคนใดที่ไม่สามารถแสดงความผูกมัดได้ก็อาจไม่ได้รับการเลือกและความสนใจจากผู้หญิง ประโยชน์ประการที่สอง คือ ผู้ชายสามารถเลือกผู้หญิงที่มีคุณสมบัติที่ตนพึงปรารถนาได้มากขึ้น ผู้ชายที่มีความเต็มใจที่จะผูกพันในความสัมพันธ์ระยะยาว เต็มใจที่จะให้ทรัพยากร การปกป้องคุ้มครอง และลงทุนเพื่อบุตรนั้น จัดว่าเป็นผู้ชายที่มีความน่าพึงปรารถนาและดึงดูดใจสำหรับผู้หญิง ดังนั้น ผู้ชายที่สามารถให้การผูกมัด

ดังกล่าวได้ จึงมีโอกาสที่จะสามารถเลือกผู้หญิงที่ตนต้องการให้มาเป็นคู่ครองได้มากขึ้น ประโยชน์ประการที่สาม คือเพิ่มโอกาสในการที่จะเป็นบิดามากขึ้น เนื่องจากผู้ชายมีโอกาสที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศมากขึ้น ประโยชน์ประการที่สี่ คือ เป็นการเพิ่มโอกาสให้บุตรมีการดำรงชีวิตอยู่รอดมากขึ้น ในสภาพแวดล้อมของมนุษย์สมัยก่อนนั้น ทารกและเด็กจะมีอัตราการตายสูงถ้าไม่ได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่จากบิดามารดาหรือญาติพี่น้อง (Hill & Hurtado, 1996 อ้างถึงใน Buss, 1999) ถึงแม้ในปัจจุบันนี้ กลุ่มชน Ache Indians ในประเทศปารากวัย เมื่อผู้ชายหรือบิดาของเด็กเสียชีวิตลง ชาวบ้านได้ตัดสินใจที่จะฆ่าเด็ก ถึงแม้ว่าผู้หญิงหรือมารดาของเด็กจะยังมีชีวิตอยู่ก็ตาม ในประวัติศาสตร์การวิวัฒนาการของมนุษย์นั้น ถึงแม้ว่าเด็กจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยปราศจากการเลี้ยงดูจากบิดา แต่เด็กอาจประสบปัญหาจากการที่ขาดบิดาคอยสั่งสอนอบรมซึ่งอาจจะส่งผลต่อการเลือกคู่ครองของเด็กในอนาคต จากความกดดันทางวิวัฒนาการดังกล่าวที่สืบเนื่องมาหลายชั่วอายุคน จึงทำให้เห็นแนวโน้มว่าผู้ชายที่แต่งงานจะเป็นผู้ที่ได้ประโยชน์

2. ปัญหาของการประเมินความสามารถในการมีบุตรของผู้หญิง (Fertility) และคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ (Reproductive value)

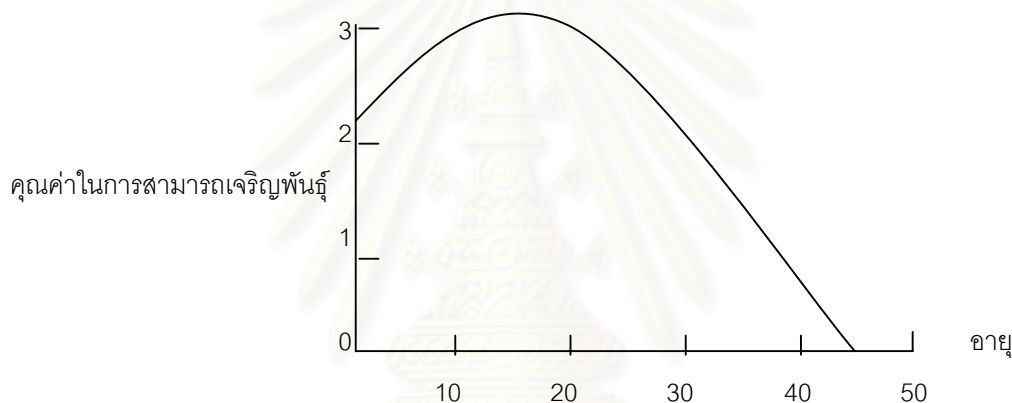
การจะประสบความสำเร็จในการมีบุตรหรือการสร้างสมาชิกใหม่ในครอบครัวนั้น ผู้ชายในสมัยก่อนจำเป็นต้องแต่งงานกับผู้หญิงที่สามารถให้กำเนิดบุตรได้ ผู้หญิงที่สามารถให้กำเนิดบุตรได้หลายคนจะถูกมองว่ามีประโยชน์มากกว่าผู้หญิงที่ให้กำเนิดบุตรได้น้อยหรือไม่สามารถให้กำเนิดบุตรได้เลย แต่คุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์นี้ผู้ชายไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง ดังนั้นการเลือกคู่ครองของผู้ชายจึงพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้หญิงที่มีสหสัมพันธ์กับคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์

หากเปรียบเทียบมนุษย์กับลิงชิมแปนซีแล้วจะเห็นว่าน่าประหลาดใจ ในลิงชิมแปนซีตัวเมียที่สามารถตั้งครอกได้จะอยู่ในระยะที่เรียกว่าช่วงเวลาที่ลิงจะตกไข่ (estrus) และแสดงถึงการตอบรับทางเพศโดยอวัยวะสืบพันธุ์จะบวมแดงและมีกลิ่นที่ดึงดูดใจตัวผู้มาก ซึ่งส่วนใหญ่แล้วกิจกรรมทางเพศของลิงชิมแปนซีจะเกิดขึ้นในระยะ estrus นี้เอง แต่การผลิตไข่ของมนุษย์นั้นแตกต่างจากลิงชิมแปนซีอย่างเห็นได้ชัด การตกไข่ของผู้หญิงเป็นสิ่งที่ปกปิดและกิจกรรมทางเพศของมนุษย์จะเกิดขึ้นตลอดช่วงเวลา

การเปลี่ยนแปลงจากการตกไข่ของลิงชิมแปนซีมาสู่การผลิตไข่ของมนุษย์ทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวของผู้ชายสมัยก่อน เนื่องจากปัญหาในการตรวจสอบสถานภาพในการมีบุตรของลิง

ซิมแปนซีเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย แต่ในมนุษย์นั้นการตรวจสอบทำได้ยาก จึงทำให้เกิดปัญหาในการตัดสินใจว่าผู้หญิงคนไหนมีคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์หรือมีความสามารถในการมีบุตรหรือไม่

คุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ หมายถึง จำนวนบุตรที่บุคคลที่อยู่ในช่วงอายุหนึ่งมีแนวโน้มที่จะให้กำเนิดได้ในอนาคต ตัวอย่างเช่น ผู้หญิงที่มีอายุ 15 ปี จะสามารถให้กำเนิดบุตรได้จำนวนมากกว่าผู้หญิงที่มีอายุ 30 ปี เนื่องจากโดยเฉลี่ยแล้วผู้หญิงที่มีอายุน้อยสามารถให้กำเนิดบุตรในอนาคตได้จำนวนมากกว่าผู้หญิงที่มีอายุมาก เมื่อผู้หญิงมีอายุเพิ่มมากขึ้นจะสามารถให้กำเนิดบุตรได้ลดลง (ดังแสดงในรูปที่ 2) คุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์แตกต่างจากความสามารถในการมีบุตร ซึ่งความสามารถในการมีบุตรวัดได้จากจำนวนบุตรที่เกิดขึ้นจริง

รูปที่ 2 เส้นโค้งแสดงจำนวนบุตรที่ผู้หญิงมีแนวโน้มจะให้กำเนิดได้ในอนาคต

(จาก Buss, D. M. (1999). Evolutionary psychology: The new science of the mind, p. 134.)

หากพิจารณาความแตกต่างของคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์และความสามารถในการมีบุตรของผู้หญิงอายุ 15 ปี และผู้หญิงอายุ 25 ปี ผู้หญิงที่อายุ 15 ปีจะมีคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์สูงกว่า เนื่องจากสามารถให้กำเนิดบุตรในอนาคตได้สูงกว่า แต่ผู้หญิงที่อายุ 25 ปี อาจมีความสามารถในการมีบุตรมากกว่า เนื่องจากผู้หญิงในช่วงอายุนี้อาจได้เฉลี่ยแล้วสามารถให้กำเนิดบุตรได้มากกว่าช่วงวัยรุ่น ดังนั้นการตรวจสอบคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์และความสามารถในการมีบุตรจึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ผู้ชายในสมัยก่อนจึงได้มีการพัฒนากลไกที่จะสังเกตคุณสมบัติของผู้หญิงซึ่งอาจมีสหสัมพันธ์กับคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ สิ่งชี้แนะสำคัญที่น่าจะสังเกตได้ คือการพิจารณาจากอายุหรือความสาวและการมีสุขภาพดี (Symons, 1979 อ้างถึงใน Buss, 1999) เนื่องจากผู้หญิงที่มีอายุมากและมีสุขภาพไม่สมบูรณ์ย่อมไม่สามารถให้กำเนิดบุตรได้หลายคนเหมือนผู้หญิงที่มีอายุน้อยและมีสุขภาพดี

ความชอบคุณสมบัติของคู่ครองของผู้ชาย

การเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของผู้ชายมีลักษณะเหมือนการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของผู้หญิงบางประการ นั่นคือ ผู้ชายต้องการคู่ครองที่ฉลาด ใจดี เข้าอกเข้าใจ และมีสุขภาพสมบูรณ์ (Buss, 1989 อ้างถึงใน Buss, 1999) รวมทั้งต้องการคู่ครองที่มีค่านิยม ทัศนคติ บุคลิกภาพ และความเชื่อทางศาสนาที่คล้ายคลึงกับตน แต่เนื่องจากผู้ชายในสมัยก่อนเผชิญกับปัญหาในการเลือกคู่ครองแตกต่างจากผู้หญิง ผู้ชายจึงพิจารณาจากคุณสมบัติสำคัญอื่นๆ ของผู้หญิงที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการมีบุตร

1. ความชอบผู้หญิงที่มีอายุน้อย

อายุหรือความสาวเป็นสิ่งที่ชี้แนะที่แสดงให้เห็นคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ของผู้หญิง เนื่องจากผู้หญิงสามารถให้กำเนิดบุตรลดลงหากมีอายุเกิน 20 ปี ผู้หญิงที่อายุ 40 ปี ความสามารถในการมีบุตรมีต่ำมาก และผู้หญิงอายุ 50 ปี แทบจะไม่มีโอกาสให้กำเนิดบุตรเลย ผู้ชายอเมริกันส่วนมากแสดงความปรารถนาว่าต้องการคู่ครองที่มีอายุน้อยกว่าตนเอง จากการสำรวจนักศึกษามหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี 1939 จนถึงปี 1988 พบว่าผู้ชายชอบผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่าตนเองประมาณ 2.5 ปี (Buss, 1989, Hill, 1945, Hudson & Henze, 1969, McGinnis, 1958 อ้างถึงใน Buss, 1999) โดยเฉลี่ยแล้วผู้ชายที่มีอายุ 21 ปี จะชอบผู้หญิงที่มีอายุ 18.5 ปี การที่ผู้ชายชอบคู่ครองที่มีอายุน้อยกว่านี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะสังคมตะวันตกเท่านั้น แต่สามารถเห็นได้จากชนชาติอื่นๆ ด้วย เพียงแต่ความแตกต่างระหว่างอายุของผู้ชายและผู้หญิงอาจแตกต่างกันไปในแต่ละสังคมและวัฒนธรรม

การเปรียบเทียบสถิติจากการโฆษณาประกาศหาคู่ในหนังสือพิมพ์พบว่า เมื่อผู้ชายมีอายุมากขึ้นจะยิ่งต้องการคู่ครองที่มีอายุน้อยลง นั่นคือ ถ้าผู้ชายอายุ 30 ปี จะชอบผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่าตนเอง 5 ปี ในขณะที่ผู้ชายที่อายุ 50 ปี จะชอบผู้หญิงที่อายุน้อยกว่าตนเองประมาณ 10-20 ปี (Kenrick & Keefe, 1992 อ้างถึงใน Buss, 1999) นอกจากนี้ Woll (1986 อ้างถึงใน Sprecher et al., 1994) ทำการวิจัยในเรื่องการตัดสินใจใช้บริการหาคู่ผ่านเว็บไซต์ พบว่าผู้ชายมีความสนใจในเรื่องอายุของบุคคลที่คิดว่าจะมาเป็นคู่ครองมากกว่าผู้หญิงและมักจะชอบผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่า

นักจิตวิทยาวิวัฒนาการได้ทำนายว่าคุณสมบัติที่ผู้ชายพึงปรารถนาในตัวผู้หญิงมิใช่เฉพาะความสาวหรืออายุน้อยเท่านั้น แต่รวมคุณสมบัติอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์และความสามารถในการมีบุตรด้วย แต่แนวคิดนี้ขัดแย้งกับความชอบของวัยรุ่นชาย กล่าวคือ วัยรุ่นชายจะชอบผู้หญิงที่มีอายุมากกว่าตนเองเล็กน้อย เพราะผู้หญิงที่มีอายุมาก

กว่านี้จะแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการมีบุตรมากกว่าผู้หญิงที่มีอายุอยู่ในช่วงเดียวกันหรือผู้หญิงที่อายุน้อยกว่า (Kenrick, Keefe, Gabrielidis & Cornelius, 1996 อ้างถึงใน Buss, 1999)

Kenrick และคณะ (1996 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ทำการสำรวจวัยรุ่นชายจำนวน 103 คน และวัยรุ่นหญิงจำนวน 106 คน อายุระหว่าง 12-19 ปี โดยถามว่าหากให้คิดถึงบุคคลที่จะมาเป็นคู่ครองด้วย พวกเขาคิดว่าบุคคลประเภทไหนที่น่าดึงดูดใจ ซึ่งพบว่า ถึงแม้ว่าวัยรุ่นชายมีความเต็มใจยอมรับผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่าตนเองเพียงเล็กน้อยมาเป็นคู่ครอง แต่มีความปรารถนาผู้หญิงที่มีอายุมากกว่าตนเองมากกว่า ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าในขณะที่วัยรุ่นชายชอบผู้หญิงที่มีอายุมากกว่า แต่ผู้หญิงเหล่านี้ไม่ได้แสดงความสนใจผู้ชายที่มีอายุน้อยกว่า

การที่ผู้ชายมีความปรารถนาผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่านั้นอาจอธิบายได้ว่า ผู้หญิงที่อายุน้อยสามารถควบคุมได้ง่ายกว่าและมักแสดงตนว่ามีอำนาจน้อยกว่าผู้หญิงที่อายุมาก ผู้ชายจึงมักเลือกคู่ครองที่ตนคิดว่าสามารถควบคุมได้ (Wolf, 1992 อ้างถึงใน Buss, 1999) และเนื่องจากผู้หญิงมักจะชอบผู้ชายที่มีอายุมากกว่า ผู้ชายจึงรับรู้ว่าการที่ผู้หญิงชอบผู้ชายที่มีอายุมากกว่านั้นเป็นรางวัลหรือเป็นแรงเสริมให้กับตนเอง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้ามวัฒนธรรมก็สนับสนุนแนวคิดของทฤษฎีวิวัฒนาการว่าผู้ชายชอบผู้หญิงที่อายุน้อยกว่าซึ่งมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการมีบุตร ซึ่งการอธิบายนี้แสดงให้เห็นข้อเท็จจริง 2 ประการที่ทฤษฎีอื่นๆ อธิบายได้ยาก นั่นคือยิ่งผู้ชายมีอายุมากขึ้นก็จะยิ่งปรารถนาผู้หญิงที่มีอายุน้อยลง และวัยรุ่นชายชอบผู้หญิงที่มีอายุมากกว่า 2-3 ปีถึงแม้ว่าผู้หญิงจะไม่ได้ให้ความสนใจเลย

2. ความชอบด้านความสวยงามทางกายภาพของผู้หญิง

ความสวยงามทางกายภาพถือว่าเป็นสิ่งชี้แนะอย่างหนึ่ง que แสดงว่าผู้หญิงมีคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ สุภาสิตโบราณกล่าวไว้ว่า “ความสวยงามปรากฏตามสายตาของผู้ชม (Beauty is in the eyes of the beholder)” แต่ได้มีการวิวัฒนาการมาหลายล้านปี ความสวยงามจึงเป็นผลจากกระบวนการปรับตัวของผู้ชม (Symons, 1995 อ้างถึงใน Buss, 1999) ในสมัยบรรพบุรุษได้เสนอแนะถึงวิธีการสังเกตว่าผู้หญิงมีคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ โดยดูจากสิ่งสำคัญ 2 ประการ ประการแรกคือลักษณะที่ปรากฏทางกายภาพของผู้หญิง เช่น การมีริมฝีปากอ้ม ผิวพรรณเปล่งปลั่ง ดวงตาแจ่มใส เรือนผมเป็นมันเงาระยับ ผิวพรรณดี และมีรูปร่างดี ประการที่สองคือลักษณะพฤติกรรม เช่น ท่าทางการเดินอย่างร่าเริง มีการแสดงออกทางใบหน้าอย่างมีชีวิตชีวา และเป็นบุคคลที่แสดงให้เห็นว่ามีระดับพลังงานสูง สิ่งชี้แนะต่างๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์กับความสาว การมีสุขภาพดี การมีความสามารถในการมีบุตร และคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ เนื่องจากสิ่งชี้แนะทางกายภาพและพฤติกรรมได้ให้หลักฐานที่สามารถสังเกตเห็นได้มากที่สุดในเรื่อง

คุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ของผู้หญิง ดังนั้นผู้ชายจึงได้มีวิวัฒนาการความชอบผู้หญิงที่มีสิ่ง
 ชี้แนะดังกล่าวนี้ ผู้ชายคนใดที่ไม่ชอบคุณสมบัติที่แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงมีคุณค่าในการสามารถ
 เจริญพันธุ์และมีความสามารถในการมีบุตรสูง เช่น ผู้ชายที่ชอบผู้หญิงผอมขาว ผิวพรรณหยาบ มัก
 จะมีบุตรน้อยและอาจทำให้วงศ์ตระกูลสิ้นสุดลงได้ (Buss, 1999)

Ford และ Beach (1951 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ค้นพบสิ่งชี้แนะที่เป็นสากลหลายสิ่งซึ่ง
 มีความสอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการที่ว่าด้วยเรื่องความสวยงาม เช่น สิ่งชี้แนะที่แสดง
 ถึงอายุและความสาวของผู้หญิง เช่น การมีผิวพรรณเปล่งปลั่ง สิ่งชี้แนะที่แสดงให้เห็นว่ามีสุขภาพ
 ที่แข็งแรง เช่น การไม่มีความเจ็บปวด หรือรอยแผล ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะที่น่าดึงดูดใจของบุคคล
 ทั่วไป ส่วนสิ่งชี้แนะที่แสดงถึงความเจ็บไข้ได้ป่วยและมีอายุมากจะมีความน่าดึงดูดใจน้อย เป็นต้น

2.1 มาตรฐานความสวยงามเริ่มต้นในระยะแรกของชีวิต

ทฤษฎีทางจิตวิทยาสมัยแรกที่ว่าด้วยเรื่องความดึงดูดใจส่วนใหญ่สันนิษฐานว่าความดึงดูด
 ใจนั้นสามารถเรียนรู้ได้ที่ละเล็กละน้อยโดยผ่านการสืบทอดทางวัฒนธรรม และเริ่มเห็นได้ชัด
 เจนเมื่อเด็กมีอายุ 3-4 ปีขึ้นไป (Berscheid & Walster, 1974, Langlois et al., 1987 อ้างถึงใน
 Buss, 1999) อย่างไรก็ตาม Langlois, Roggman, และ Rieser-Danner (1990 อ้างถึงใน Buss,
 1999) ได้ศึกษาการตอบสนองของเด็กที่มีต่อใบหน้าลักษณะต่างๆ เพื่อลบล้างความเชื่อในสมัย
 ดั้งเดิม โดยให้ผู้ใหญ่ประเมินรูปสไลด์สีซึ่งเป็นรูปใบหน้าของผู้หญิงผิวขาวและผู้หญิงผิวดำว่ารู้สึก
 ดึงดูดใจอย่างไร แล้วให้ทารกอายุ 2-3 เดือน และทารกอายุ 6-8 เดือนดูรูปใบหน้าเหล่านี้ พบว่า
 ทารกทั้งสองกลุ่มต่างจ้องมองใบหน้าที่ดึงดูดใจเป็นเวลานาน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่ามาตรฐาน
 ของความสวยงามเริ่มต้นขึ้นในระยะแรกของชีวิต Langlois และคณะได้ทำการศึกษาต่อและพบว่า
 เด็กอายุ 1 ปีจะดีใจและเข้าใกล้บุคคลแปลกหน้าที่สวมหน้ากากสวยงามมากกว่าและมีการถอยหนี
 น้อยกว่าบุคคลแปลกหน้าที่สวมหน้ากากไม่สวย การศึกษาในครั้งต่อมาพบว่า เด็กอายุ 1 ปีจะเล่น
 กับตุ๊กตาที่มีใบหน้าสวยงามมากกว่าตุ๊กตาที่มีใบหน้าไม่สวยงาม

2.2 มาตรฐานความสวยงามสอดคล้องกันในทุกวัฒนธรรม

Cunningham, Roberts, Wu, Barbee, และ Druen (1995 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ขอ
 ให้บุคคลที่มีเชื้อชาติต่างๆ ประเมินความดึงดูดใจภาพถ่ายของผู้หญิงเอเชีย ผู้หญิงเชื้อสาย
 ละตินอเมริกัน ผู้หญิงผิวดำ และผู้หญิงผิวขาว ซึ่งเขาพบความเห็นพ้องต้องกันว่าภาพถ่ายของผู้
 หญิงคนใดสวยงามหรือไม่สวยงามซึ่งสหสัมพันธ์โดยเฉลี่ยระหว่างกลุ่มเชื้อชาติในการประเมิน
 ความดึงดูดใจของภาพเหล่านี้เท่ากับ .93 ในการศึกษาที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวไต้หวันเห็นด้วย
 กับกลุ่มอื่นในการประเมินความดึงดูดใจ ($r = .91$) ส่วนการศึกษาที่ 3 ทั้งคนผิวดำและคนผิวขาว
 เห็นตรงกันว่าภาพถ่ายของผู้หญิงคนใดมีความดึงดูดใจมากที่สุด และดึงดูดใจน้อยที่สุด ($r = .94$)

การศึกษาในเรื่องความชอบความสวยงามทางกายภาพของผู้หญิงเริ่มมาตั้งแต่ปี 1930 โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง และให้ผู้ตอบประเมินและตัดสินความสำคัญของคุณสมบัติที่แตกต่างกันในการเลือกคู่ครองในอนาคต พบว่าผู้ชายมีการรายงานถึงความสวยงามเป็นสิ่งจำเป็นที่คู่ครองของตนควรมี ในขณะที่ผู้หญิงมีการรายงานน้อยกว่า (Powers, 1971 อ้างถึงใน Feingold, 1990)

ต่อมาได้มีการพัฒนามาเป็นการศึกษาสหสัมพันธ์ 2 รูปแบบ คือ สหสัมพันธ์ระหว่างความดึงดูดใจและความเป็นที่นิยมชมชอบ (The attractiveness-popularity paradigms) ซึ่งเป็นการตรวจสอบสหสัมพันธ์ระหว่างความดึงดูดใจทางกายภาพของบุคคล และความเป็นที่นิยมชมชอบโดยเพศตรงกันข้าม (Berscheid, Dion, Walster, & Walster, 1971 อ้างถึงใน Feingold, 1990) และรูปแบบที่ให้มีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล 2 บุคคล (The dyadic interaction paradigm) ซึ่งเป็นการจัดการให้มีการเผชิญหน้ากันระหว่างชายและหญิงที่ยังไม่ได้แต่งงาน หรือที่เรียกว่าเป็นการนัดบอด (blind dates) พบว่าคุณสมบัติที่น่าดึงดูดใจทางกายภาพของบุคคล มีสหสัมพันธ์กับการรายงานภายหลังที่ได้มีการปฏิสัมพันธ์กันว่าบุคคลถูกชื่นชอบโดยฝ่ายตรงข้ามมากน้อยเพียงใด (Walster, Aronson, Abrahams, & Rottmann, 1966 อ้างถึงใน Feingold, 1990)

วิธีการหรือรูปแบบอื่นที่ใช้ในการประเมินผลของลักษณะทางกายภาพที่มีต่อความดึงดูดใจ พัฒนามาจากงานวิจัยของ Byrne หรือเรียกว่าเป็นรูปแบบของความดึงดูดใจและความคล้ายคลึงกัน (The attractiveness-similarity paradigm) (Byrne, London, & Reeves, 1968 อ้างถึงใน Feingold, 1990) โดยให้ตัวอย่างแต่ละคนประเมินเป้าหมายผู้ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความคล้ายคลึงกันกับตัวอย่าง หรือบุคคลที่ไม่คล้ายคลึงกันกับตัวอย่าง โดยใช้มาตราวัดเจตคติที่สมมติขึ้น และประเมินบุคคลที่น่าดึงดูดใจหรือบุคคลที่ไม่ดึงดูดใจ โดยติดรูปภาพบุคคลที่ให้ประเมินไว้กับคำตอบเจตคติที่สมมติขึ้นของเป้าหมาย ตัวอย่างประเมินเป้าหมายโดยใช้มาตราการตัดสินระหว่างบุคคลของ Byrne (Interpersonal Judgment Scale หรือ IJS, 1971, อ้างถึงใน Feingold, 1990) ในการประเมิน IJS นี้ เป็นการประเมินความชอบและความปรารถนาที่จะทำงานร่วมกับเป้าหมาย และมีการรวมคะแนนที่ได้เพื่อใช้วัดความดึงดูดใจ มีการวิจัยโดยใช้รูปแบบความดึงดูดใจและความคล้ายคลึงกันที่มุ่งสนใจศึกษาความดึงดูดใจของเพศตรงกันข้าม เช่น งานวิจัยของ Stroebe, Insko, Thompson, และ Layton (1971 อ้างถึงใน Feingold, 1990) ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้

นั้นได้มีการอ้างอิงกันอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นการแสดงให้เห็นว่าเพศชายให้ความสำคัญกับความดึงดูดใจทางกายภาพมากกว่าเพศหญิง

อีกวิธีการหรือรูปแบบหนึ่งที่ได้มีการพัฒนาขึ้นมาภายหลังเพื่อใช้ในการประเมินผลของความน่าดึงดูดใจที่มีต่อการดึงดูดใจเพศตรงกันข้าม คือการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาของการโฆษณาประกาศหาคู่ (The content analysis of personal ads paradigm) เช่น งานของ Harrison และ Saeed (1977) จากการศึกษาโดยใช้รูปแบบนี้ พบว่าผู้โฆษณาชายมีแนวโน้มที่จะแสวงหาบุคคลที่มีความดึงดูดใจมากกว่าผู้โฆษณาหญิง (Hatfield & Sprecher, 1986 อ้างถึงใน Feingold, 1990)

Feingold (1990) ได้ทำการทบทวนวิเคราะห์ (Meta analysis) งานวิจัยที่ใช้รูปแบบทั้ง 5 รูปแบบเพื่อศึกษาการเลือกคู่ครองโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ชายให้ความสำคัญกับความดึงดูดใจทางกายภาพมากกว่าผู้หญิงซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Buss (1989 อ้างถึงใน Feingold, 1990) ที่มีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความดึงดูดใจและความเป็นที่นิยมชมชอบ พบว่าความดึงดูดใจทางกายภาพมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นที่นิยมชมชอบของทั้งผู้ชายและผู้หญิง นอกจากนี้ ความแตกต่างระหว่างเพศในเรื่องความดึงดูดใจนี้ยังมีสหสัมพันธ์กับรูปแบบของความเป็นที่นิยมชมชอบที่แตกต่างกัน ในความนิยมชมชอบด้านโรแมนติกพบสหสัมพันธ์ในผู้หญิงสูงกว่าผู้ชาย โดยสหสัมพันธ์ในผู้ชายมีขนาดปานกลาง แต่สหสัมพันธ์ในผู้หญิงมีขนาดปานกลางถึงสูง ส่วนความนิยมชมชอบในด้านความรักที่บริสุทธิ์นั้น พบสหสัมพันธ์ในผู้ชายสูงกว่าผู้หญิง โดยสหสัมพันธ์โดยทั่วไปของผู้ชายมีขนาดปานกลางแต่เพิ่มมากขึ้นในกลุ่มนักศึกษา ส่วนในกลุ่มผู้หญิงมีสหสัมพันธ์น้อย

ในการศึกษาโดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาของการโฆษณาประกาศหาคู่ พบว่าผู้ชายมีการโฆษณาว่าต้องการได้คู่รักที่มีความดึงดูดใจมากกว่าผู้หญิงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายชิ้น ส่วนการศึกษาโดยใช้รูปแบบการหาสหสัมพันธ์ของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 บุคคล พบว่าความดึงดูดใจทางกายภาพของผู้ร่วมการทดลองมีสหสัมพันธ์กับความชอบของคู่บัดบอดของบุคคลในทั้งผู้ชายและผู้หญิง และการศึกษาโดยใช้รูปแบบความดึงดูดใจของบุคคลแปลกหน้าและความคล้ายคลึงกัน พบว่าถ้ายิ่งบุคคลแปลกหน้ามีความดึงดูดใจทางกายภาพมากเพียงใด ผู้ร่วมการทดลองทั้งผู้ชายและผู้หญิงจะมีความชอบเพิ่มขึ้นเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม การทบทวนงานวิจัยครั้งล่าสุดตั้งแต่ปี 1939-1996 ของ Buss และคณะ (2001) พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงให้ความสำคัญกับคู่ครองที่มีความสวยงามทางกายภาพมากขึ้น โดยในปี 1939 ผู้ชายจัดอันดับความสวยงามทางกายภาพเป็นอันดับที่ 14 แต่เลื่อนเป็นอันดับที่ 8 ในปี 1996 ส่วนผู้หญิงจัดอันดับความสวยงามทางกายภาพในปี 1939 เป็นอันดับที่ 17 แต่เลื่อน

เป็นอันดับที่ 13 ในปี 1996 ซึ่ง Buss และคณะให้เหตุผลว่าอาจเป็นเพราะในช่วงศตวรรษที่ 20 ชาวอเมริกันเปลี่ยนจากการพึ่งสื่อทางวิทยุเป็นโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น การได้เห็นภาพบุคคลที่มีความสวยงามทางกายภาพตามสื่อต่างๆ นั้นอาจทำให้บุคคลคิดว่าตนถูกแวดล้อมด้วยคู่ครองที่มีลักษณะที่ดึงดูดใจ และทำให้เพิ่มค่านิยมด้านความสวยงามทางกายภาพมากขึ้นได้

3. ความชอบผู้หญิงที่มีรูปร่างดีโดยวัดได้จากอัตราส่วนระหว่างเอวและสะโพก ความสวยงามของร่างกายผู้หญิงสามารถเป็นสิ่งที่ชี้แนะถึงความสามารถในการมีบุตรได้ ซึ่งความสวยงามของร่างกายผู้หญิงนี้แตกต่างกันไปในแต่ละสังคม บางสังคมชอบผู้หญิงรูปร่างผอมบาง บางสังคมชอบผู้หญิงรูปร่างท้วม ในบางครั้งความอ้วนหรือความผอมก็เชื่อมโยงกับสถานภาพทางสังคมได้ด้วย เช่น ในประเทศที่ขาดแคลนอาหาร เช่น ชนเผ่า Bushman ในประเทศออสเตรเลีย บุคคลที่มีรูปร่างอ้วนจะแสดงถึงความร่ำรวยมีสุขภาพดี แต่ในประเทศมีอาหารอุดมสมบูรณ์ เช่น ประเทศอเมริกา และประเทศตะวันตก การมีร่างกายผอมแสดงว่ามีฐานะดี (Symons, 1979 อ้างถึงใน Buss, 1999)

Singh (1995) และ Singh และ Young (1995 อ้างถึงใน Buss, 1999) ได้ค้นพบว่าผู้หญิงที่มีรูปร่างดีมีลักษณะที่เป็นสากล โดยพิจารณาได้จากอัตราส่วนระหว่างขนาดเอวและสะโพกหรือที่เรียกว่า Waist-to-hip ratio (WHR) ในช่วงก่อนเข้าสู่วัยรุ่น ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงจะมีการกระจายตัวของไขมันในร่างกายในรูปแบบที่เหมือนกัน โดยมี WHR ในช่วง 0.85-0.95 แต่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นผู้หญิงจะเริ่มมีการสะสมของไขมันมากกว่า ผู้หญิงที่มีร่างกายสมบูรณ์และมีความสามารถในการมีบุตรจะมี WHR ระหว่าง 0.67-0.80 ในขณะที่ผู้ชายที่มีสุขภาพสมบูรณ์จะมี WHR ระหว่าง 0.85-0.95 มีหลายงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า WHR เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่าผู้หญิงมีความสามารถในการมีบุตรเพียงใด ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วและมีอัตราส่วน WHR สูงจะสามารถตั้งครรภ์ได้ยาก และจะตั้งครรภ์เมื่อมีอายุมากกว่าผู้หญิงที่มีอัตราส่วน WHR ต่ำ Singh ได้ค้นพบว่า WHR เป็นส่วนสำคัญในความดึงดูดใจของผู้หญิง จากการศึกษาของเขาหลายชิ้นพบว่า ผู้ชายมีการรายงานว่าผู้หญิงที่มีรูปร่างขนาดพอดีมีความดึงดูดใจมากกว่าผู้หญิงรูปร่างผอมบางหรืออ้วน และผู้หญิงที่มีอัตราส่วน WHR ต่ำจะมีความดึงดูดใจมากที่สุด การศึกษาของ Singh และ Luis (1995 อ้างถึงใน Buss, 1999) พบว่าผู้ชายหลากหลายเชื้อชาติต่างก็ชื่นชอบผู้หญิงที่มีอัตราส่วน WHR ต่ำ

ทฤษฎีบทบาททางสังคม (Social Role Theory)

ทฤษฎีบทบาททางสังคมมีแนวคิดที่ว่าผู้ชายและผู้หญิงมีบทบาททางสังคมแตกต่างกัน บทบาทของผู้หญิงมักเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เป็นส่วนตัว (Private domain) ส่วนบทบาทของผู้ชายมักเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น (Public domain) ความแตกต่างระหว่างบทบาทนี้ทำให้เกิดการคาดหวังว่าผู้ชายควรมีลักษณะที่แตกต่างจากผู้หญิง (Doosje, 1999) ซึ่งเป็นที่โต้เถียงกันว่ากระบวนการขัดเกลาทางสังคมเป็นตัวชักนำให้ผู้ชายและผู้หญิงชอบบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะที่สอดคล้องกับบทบาททางเพศของตน ซึ่งผู้หญิงจะมีความสัมพันธ์กับความดึงดูดใจทางกายภาพและการเลี้ยงดูบุตร ส่วนผู้ชายมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการหาเลี้ยงชีพ และการยืนยันในสิทธิของตนเอง (Archer, 1996 อ้างถึงใน Doosje, 1999)

ทฤษฎีบทบาททางสังคมมีความแตกต่างกันบางประการกับทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการ กล่าวคือ ทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการถือว่าสิ่งชี้แนะที่แสดงว่ามีความสำเร็จในการมีบุตร (Reproductive success) เป็นสิ่งสำคัญ ในขณะที่ทฤษฎีบทบาททางสังคมเน้นความสำคัญของบทบาททางสังคมที่แตกต่างกันของผู้ชายและผู้หญิง อย่างไรก็ตาม ทั้งสองทฤษฎีได้ทำนายว่าผู้หญิงจะชอบคู่ครองหรือเพศตรงกันข้ามที่มีความสามารถในการหาเลี้ยงชีพ และผู้ชายจะชอบคู่ครองหรือเพศตรงกันข้ามที่มีลักษณะที่ดึงดูดใจทางกายภาพ ในส่วนของทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการถือว่าเพศเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำนายความแตกต่างกันในด้านความชอบคุณสมบัติของคู่ครอง ส่วนทฤษฎีบทบาททางสังคม ความแตกต่างระหว่างเพศในด้านความชอบคุณสมบัติคู่ครองนี้ เกิดจากบทบาทของผู้ชายและผู้หญิงที่ครอบครองอยู่ และยังขึ้นอยู่กับตัวแปรทางวัฒนธรรมอีกด้วย Buss และคณะ (1990 อ้างถึงใน Doosje, 1999) ได้ทดสอบแนวความคิดนี้และสรุปว่า ความแตกต่างทางวัฒนธรรมมีมากกว่าความแตกต่างทางเพศ ซึ่งเป็นการสนับสนุนทฤษฎีบทบาททางเพศที่ว่าบุคลิกลักษณะที่ผู้หญิงและผู้ชายชอบนั้นเกี่ยวข้องกับเพศและตัวแปรทางสังคมวัฒนธรรม ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบทบาทดั้งเดิมของผู้ชายและผู้หญิง

Buss และ Barnes (1986) พบว่าผู้ชายชอบคู่ครองที่มีคุณสมบัติที่ดึงดูดใจทางกายภาพมากกว่าผู้หญิง และผู้หญิงชอบคู่ครองที่มีความสามารถในการหาเลี้ยงชีพและมีการศึกษาสูง มีผลงานวิจัยที่พบหลักฐานสอดคล้องกันนี้ (Berscheid & Walster, 1974, Buss, 1985, Langhorne & Secord, 1955, Symons, 1979 อ้างถึงใน Buss & Barnes, 1986) ซึ่ง Buss อธิบายว่าอาจเป็นเพราะบทบาททางสังคมที่เห็นว่าผู้หญิงไม่มีอำนาจและถูกมองว่าเป็นสิ่งของที่แลกเปลี่ยนได้ (Objects of exchange) และเนื่องจากความก้าวหน้าทางอาชีพที่จำกัดทำให้ผู้

หญิงต้องเลือกคู่ครองที่มีคุณสมบัติที่สัมพันธ์กับการมีอำนาจ เช่น ความสามารถในการหาเลี้ยงชีพ และมีการศึกษาสูง ส่วนผู้ชายเล็งเห็นความสำคัญของการที่ผู้หญิงเป็นสิ่งของที่แลกเปลี่ยนได้ จึงเลือกคู่ครองที่มีความสวยงามทางกายภาพ ความดึงดูดใจทางกายภาพจึงกลายเป็นจุดศูนย์กลางของค่านิยมในสินค้าแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ Buss ยังอธิบายตามแนวทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการ โดยกล่าวว่า การที่ผู้ชายและผู้หญิงชอบคุณสมบัติของคู่ครองแตกต่างกัน เนื่องมาจากสิ่งชี้แนะในการลงทุนการสืบพันธุ์แตกต่างกัน สิ่งชี้แนะที่แสดงถึงคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์และความสามารถในการมีบุตรของผู้หญิงมีสหสัมพันธ์กับอายุและสุขภาพ (Symons, 1979 อ้างถึงใน Buss, 1986) ส่วนคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ของผู้ชายไม่สามารถประเมินได้อย่างถูกต้องจากลักษณะที่ปรากฏทางกายภาพ เนื่องจากอายุเป็นข้อจำกัดเพียงเล็กน้อยในการสืบพันธุ์ของผู้ชาย จึงต้องพิจารณาจากทรัพยากรในด้านต่างๆ เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น

Doosje (1999) ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างในประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีความแตกต่างกันทางด้านอายุ ระดับการศึกษา และความโน้มเอียงทางการเมือง ผลการศึกษาสรุปได้ว่าทั้งอายุ ระดับการศึกษา และความโน้มเอียงทางการเมืองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบทบาททางสังคม เป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง แต่ในการศึกษาคั้งนี้ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในด้านฐานะทางเศรษฐกิจ

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ได้กล่าวถึงการเลือกคู่ครองไว้ว่า บุคคลจะเลือกคู่ครองผู้ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับบิดาหรือมารดาที่มีเพศตรงกันข้ามกับตน เช่น บุตรชายจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับมารดา ส่วนบุตรสาวจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับบิดา

Wilson และ Barrett (1987 อ้างถึงใน Geher & Bauman, 1999) พบว่าวัยรุ่นหญิงที่บิดาและมารดามีสีของนัยน์ตาไม่เหมือนกันมักจะเลือกคบกับวัยรุ่นชายที่มีสีของนัยน์ตาคคล้ายคลึงกับบิดาของตนมากกว่ามารดา นอกจากนี้ Jedlicka (1980) พบผลที่คล้ายกันนี้ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวฮาวายเอียน โดยเฉพาะบุคคลที่เพิ่งแต่งงาน และบิดามารดามีเชื้อชาติแตกต่างกัน พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีเชื้อชาติเหมือนบิดาหรือมารดาที่มีเพศตรงกันข้ามกับตน

Geher และ Bauman (1999) ให้กลุ่มตัวอย่างบรรยายถึงบิดามารดาและบุคคลที่มีความสำคัญกับตนตามมิติของลักษณะบุคลิกภาพ 5 ประเภท (Big Five trait dimensions) และรูปแบบ

ความผูกพัน 3 ประเภท และให้บิดามารดาและบุคคลที่มีความสำคัญกับกลุ่มตัวอย่างบรรยายตนเองในมิติดังกล่าวข้างต้นด้วย เพื่อทดสอบความคล้ายคลึงตามการรับรู้ (perceived similarity) และความคล้ายคลึงตามความเป็นจริง (actual similarity) พบว่าบุคคลที่มีความสำคัญกับกลุ่มตัวอย่างมีความคล้ายคลึงกับบิดาหรือมารดาของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ว่าคุณค่าที่มีความสำคัญกับตนมีความคล้ายคลึงกับบิดาหรือมารดาของตนด้วย รวมทั้งบุคคลที่มีความสำคัญในอุดมคติของกลุ่มตัวอย่างก็มีความคล้ายคลึงกับการรับรู้ของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่าง

ความคล้ายคลึง (Similarity)

แนวคิดความคล้ายคลึงได้เสนอว่าบุคคลที่มีทัศนคติ บุคลิกภาพ ลักษณะทางกายภาพ และความสามารถที่คล้ายคลึงกัน มักนำไปสู่ความชอบพอและความดึงดูดใจจนอาจถึงขั้นแต่งงานกัน คู่รักที่มีความคล้ายคลึงกันก่อนที่จะเริ่มคบกัน มักนำไปสู่ความชอบพอกันมากยิ่งขึ้นหลังจากที่มีการคบกันแล้วมากกว่าคู่รักที่ไม่มีความคล้ายคลึงกัน (Byrne, 1970 อ้างถึงใน Schneider, 1976) ยิ่งบุคคล 2 บุคคลมีทัศนคติที่คล้ายคลึงกันมาก จะนำไปสู่ความดึงดูดใจกันมากยิ่งขึ้น (Gonzales, 1983 อ้างถึงใน Wiggins, Wiggins, & Zanden, 1994) และจะดำรงอยู่ในความสัมพันธ์นั้นเป็นระยะเวลานานยิ่งขึ้น (Griffin & Sparks, 1990 อ้างถึงใน Wiggins et al., 1994) มีงานวิจัยหลายชิ้นที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลชอบที่จะแต่งงานกับบุคคลที่เหมือนกับตน (homogamy) โดยศึกษาคุณสมบัติหลายประการ เช่น อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ชนชั้นทางสังคม ทัศนคติ การศึกษา สถานภาพทางการสมรสเดิม ความฉลาด ความมั่นคงทางอารมณ์ สุขภาพและความสูง

อย่างไรก็ตาม บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกัน อาจไม่นำไปสู่ความชอบพอหรือแต่งงานกันในทุกกรณี เช่น ผู้ชายที่ก้าวร้าวและชอบใช้อำนาจ มักไม่ชอบผู้หญิงที่มีบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกัน ในบางครั้งความต้องการที่ส่งเสริมกัน อาจมีความสำคัญมากกว่าความคล้ายคลึงกัน (Winch, 1954 อ้างถึงใน Schneider, 1976)

ความคล้ายคลึงกันทางกายภาพ เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก การมีหน้าตาดี อาจนำไปสู่การชอบพอและดึงดูดใจกันมากขึ้น Berscheid และ Walster (1969 อ้างถึงใน Schneider, 1976) พบว่าคุณค่าแต่งงานมักมีความสูงไล่เลี่ยกัน และ Murstein (1972 อ้างถึงใน Schneider, 1976) พบว่าคุณค่างานมีลักษณะที่ดึงดูดใจคล้ายคลึงกัน ส่วน Berscheid (1971) และ Walster (1966 อ้างถึงใน Schneider, 1976) พบว่ากลุ่มตัวอย่างชอบบุคคลที่มีลักษณะที่ดึงดูดใจคล้ายกับตนเอง

ชนิษฐา โพชนุกูล (2521) ศึกษาเรื่องทัศนคติของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อการเลือกคู่ครองและการวางแผนครอบครัวกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 492 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองซึ่งเป็นมาตราลิเคิร์ต 5 ช่วง โดยถามทัศนคติ 6 ด้าน คือ ทัศนคติเกี่ยวกับความคล้ายคลึงกันทางอายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพ ศาสนา บุคลิกภาพและความสามารถ ความต้องการและความชอบ ทัศนคติเกี่ยวกับอิทธิพลของบุคคลอื่นที่มีต่อการเลือกคู่ครอง ทัศนคติต่อความสัมพันธ์ทางเพศ ทัศนคติต่อการแต่งงานในทัศนะเก่า ทัศนคติต่อการแต่งงานในทัศนะใหม่ และทัศนคติต่อความจำเป็นในการมีคู่ครอง ส่วนหนึ่งของการศึกษาพบว่าในการเลือกคู่ครองนั้น นักศึกษาพิจารณาจากความคล้ายคลึงกันในการนับถือศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา และบุคลิกภาพ รวมทั้งต้องการเลือกคู่ครองด้วยตนเอง แต่อาจฟังความคิดเห็นของบิดามารดาบ้าง

อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์ (2522) ศึกษาการเลือกคู่ครองของข้าราชการกรุงเทพมหานครที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยจำนวน 201 คน ส่วนหนึ่งของการศึกษาเป็นการศึกษาถึงปัจจัยในการเลือกคู่ครอง โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ในการเลือกคู่ครองซึ่งเป็นคุณสมบัติต่างๆ และให้ผู้ตอบจัดเรียงตามลำดับความสำคัญรวม 26 อันดับ พบว่าคุณสมบัติ 10 อันดับแรกที่ถูกตอบให้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกคู่ครองได้แก่ บุคลิกภาพและรูปร่างหน้าตาดี (ผู้ชายเลือกมากกว่าผู้หญิง) ความรักและเข้าอกเข้าใจกัน การมีเหตุผลและใจคอหนักแน่น ความรับผิดชอบ ระดับการศึกษา ความสุภาพอ่อนโยน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเปิดเผย ความสามารถ และความซื่อสัตย์สุจริต นอกจากนี้ยังพบว่าทั้งข้าราชการชายและหญิงเลือกคู่ครองที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันหรือคล้ายคลึงกันในด้านอายุ การศึกษา อาชีพ สถานภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ นิสัยใจคอ ความตั้งใจทางกายภาพ และการอาศัยอยู่ใกล้เคียงกันหรือศึกษาอยู่ในสถาบันเดียวกัน รวมทั้งทำงานอยู่ในสถานที่เดียวกันด้วย

อนุลักษณ์ นิตริช (2525 อ้างถึงใน ฉันทนา วุฒิไกรจรัส 2544) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ การเลือกคู่ครอง การสมรสและการหย่าร้างของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ในส่วนของการเลือกคู่ครองพบว่า นักศึกษาชายและหญิงพิจารณาคูสมบัตินี้ของคู่ครองไม่แตกต่างกันในด้านความประพฤติและนิสัยดี ความรักและเข้าอกเข้าใจกัน การมีรสนิยมคล้ายคลึงกัน และระดับการศึกษา หากพิจารณาจากระดับอายุพบว่าทุกกลุ่มอายุเลือกบุคคลที่นิสัยดี มีความรักให้กัน กลุ่มที่อายุน้อยพิจารณาคูสมบัตินี้ที่มีการศึกษา และรสนิยมคล้ายคลึงกัน ส่วนกลุ่มที่มีอายุ 25 ปีขึ้นไป พิจารณาคูสมบัตินี้มีฐานะการเงินดี

ศิริสุข ยืนหาญ (2534) ศึกษาแบบแผนการเลือกคู่ครองเฉพาะประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโสดและกลุ่มตัวอย่างที่สมรสแล้ว แบ่งได้เป็น นิสิตนักศึกษา ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน พนักงานในร้านค้า เจ้าของกิจการ และลูกจ้างตามบ้าน ส่วนแบบแผนการเลือกคู่ครองมี 5 แบบ คือ แบบความคล้ายคลึงกันทางบุคคลและสังคม แบบความใกล้ชิด แบบคู่สมรสในอดีต แบบภาพพจน์ของบิดามารดา และแบบการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ ทั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากความคล้ายคลึงกันมากที่สุด รองลงมาคือแบบการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ แบบความใกล้ชิด แบบภาพพจน์ของบิดามารดา และแบบการเลือกคู่สมรสในอดีต

สุรพล ปธานวนิช (2534) ศึกษาเกณฑ์การเลือกคู่ครองที่มีผลต่อความมั่นคงของสถาบันครอบครัว กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนทั่วไป ผลการศึกษาส่วนหนึ่งพบความแตกต่างระหว่างเพศ โดยเพศชายให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตามากกว่าเพศหญิง แต่เพศหญิงให้ความสำคัญกับความขยัน ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ และเชื้อชาติมากกว่าเพศชาย ส่วนคุณสมบัติอื่นๆ เช่น การมีความรักให้กัน ความซื่อสัตย์ การเข้ากันได้กับครอบครัว และการวางตัว ทั้งเพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญพอๆ กัน

ฉันทชนก สายสมบัติ (2541) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทางเลือกคู่ครองของนายทหารสังกัดบก.ทหารสูงสุด โดยศึกษาปัจจัยต่างๆ ในการเลือกคู่ครอง กระบวนการ วิธีการรวมทั้งอิทธิพลของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกคู่ครอง โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นในการเลือกคู่ครองซึ่งเป็นมาตรลิเคิร์ตมีคะแนน 5 ช่วง (เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) เป็นคำถามเกี่ยวกับอายุ ศาสนา สถานภาพทางสังคม ความใกล้ชิด บุคลิกลักษณะ และการเลือกคู่ครองด้วยตนเอง ซึ่งผลการศึกษาพบว่าสัณฐานสมมติฐานทั้งหมด นั่นคือนายทหารเลือกคู่ครองที่มีอายุ ศาสนา สถานภาพทางสังคมใกล้เคียงกัน มีความใกล้ชิดกัน มีบุคลิกลักษณะคล้ายคลึงกัน และเลือกคู่ครองด้วยตนเอง

ฉันทนา วุฒิไกรจรัส (2544) ศึกษาปัจจัยก่อนการสมรส ปัจจัยการเลือกคู่ครอง และทัศนคติต่อการสมรส ระหว่างแรงงานที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรสของแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี จำนวน 300 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ในการเลือกคู่ครอง ให้ผู้ตอบเรียงอันดับความสำคัญของคุณสมบัติ 5 อันดับแรก นอกจากนี้ยังใช้แบบวัดความใกล้ชิด แบบวัดความคิดเห็นต่อการเลือกคู่ครองด้วยการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ รวมทั้งแบบวัดลักษณะการเลือกคู่ครอง โดยให้พิจารณาความคล้ายคลึงกันในด้านต่างๆ แบบวัดระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรส แบบวัดการเห็นแบบอย่างจากบิดามารดา และ

แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการสมรส ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่จดทะเบียนสมรสเลือกคู่ครอง โดยพิจารณาจากความคล้ายคลึงกันทางด้านทัศนคติและสังคม ความรัก ความเข้าอกเข้าใจกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส เลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากความคล้ายคลึงกันทางกายภาพ ความประพฤติและนิสัย

ความใกล้ชิดและความคุ้นเคย (Propinquity and familiarity)

แนวคิดความใกล้ชิดและความคุ้นเคยได้เสนอว่าบุคคลที่อาศัยอยู่ใกล้กันมักจะแต่งงานกัน (Bossard, 1932 อ้างถึงใน Schneider, 1976) และบุคคลที่ทำงานอยู่ในสถานที่แห่งเดียวกัน มักมีความดึงดูดใจกันมากกว่าบุคคลที่ทำงานต่างสถานที่กัน (Kipnis, 1957 อ้างถึงใน Schneider, 1976) นักศึกษาที่เรียนห้องเดียวกัน นั่งใกล้กัน หรืออาศัยอยู่ใกล้กันมักมีความสนิทสนมกัน (Segal, 1974 อ้างถึงใน Wiggins et al., 1994) ความใกล้ชิดเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลมีการปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น และนำไปสู่การชอบพอกันมากขึ้น

นอกจากนี้ ความใกล้ชิดยังนำไปสู่ความคุ้นเคย และทำให้บุคคลมีความชอบพอกันมากยิ่งขึ้น Zajonc และ Moreland (1982 อ้างถึงใน Wiggins et al., 1994) พบผลจากการเคยเห็น (Mere exposure effect) โดยให้นักศึกษาดูภาพใบหน้าคน โดยบางภาพให้นักศึกษาดู 25 ครั้ง บางภาพให้ดูเพียงแค่นั่งหรือสองครั้ง แล้วถามว่าชอบบุคคลไหนในภาพ ซึ่งพบว่า ถ้าภาพใดนักศึกษาเห็นบ่อย นักศึกษาจะตอบว่าชอบภาพนั้นมาก

ทฤษฎีความต้องการที่ส่งเสริมกัน (The Theory of Complementary Needs)

Winch (1958 อ้างถึงใน Wiggins et al., 1994) กล่าวว่าความต้องการที่ส่งเสริมกันนี้ หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะ แต่มีการส่งเสริมซึ่งกันและกัน และเมื่อมารวมกันจะทำให้เกิดความสมบูรณ์แบบ เช่น บุคคลที่ชอบแสดงอำนาจข่มขู่ผู้อื่นจะมีความสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันกับบุคคลที่ยอมตามผู้อื่น บุคคลที่ช่างพูดจะรู้สึกดึงดูดบุคคลที่เงียบขรึม หรือบุคคลที่รู้สึกสงสาร เห็นอกเห็นใจ และช่วยเหลือผู้อื่นยามตกทุกข์ได้ยาก จะชื่นชอบบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือและดูแลเอาใจใส่ ซึ่งในความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้จะได้รับความพึงพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย Kerckhoff และ Davis (1962 อ้างถึงใน Wiggins et al., 1994) กล่าวว่า การมีค่านิยมที่คล้ายคลึงกันเป็นการกระตุ้นให้บุคคลมีการพัฒนาความสัมพันธ์ แต่ความต้องการที่ส่งเสริมกันเป็นเสมือนสิ่งที่เชื่อมความสัมพันธ์นั้นให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ในการแต่งงานหรือความสัมพันธ์แบบ

มิตรภาพส่วนใหญ่มักประกอบด้วยความคล้ายคลึงกันและความต้องการที่ส่งเสริมกัน (Levinger, 1964 อ้างถึงใน Wiggins et al., 1994) เพื่อให้ความสัมพันธ์นั้นดำรงอยู่ได้

อย่างไรก็ตาม Saint (1995) ได้ศึกษาและทดสอบแนวคิดความต้องการที่ส่งเสริมกันในการเลือกคู่ครองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคู่สมรสชาวอังกฤษ จำนวน 28 คู่ โดยใช้แบบสอบถามที่ประกอบด้วยประโยค 9 ประโยคและให้คู่สมรสแต่ละคนตอบ แบบสอบถามที่ใช้เป็นมาตรวัดเคิร์ตมีคะแนน 9 ช่วงตั้งแต่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) ถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง (9) Saint ใช้คุณสมบัติ 3 คุณสมบัติที่จัดว่าเป็นความต้องการที่ส่งเสริมกัน คือการเริ่มต้นการสื่อสาร (communication initiation) ความมั่นใจทางด้านสังคม (social confidence) และความครอบงำทางสังคม (social dominance) ผลการศึกษาพบว่าความต้องการที่ส่งเสริมกันไม่ได้เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการแต่งงานในสังคมตะวันตก ซึ่งผลการศึกษานี้ก็คล้ายคลึงกับอีกหลายการศึกษา (Bowerman & Day, 1956, Seyfried, 1977 อ้างถึงใน Saint, 1995)

ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange Theory)

Blau (1964 อ้างถึงใน Wiggins et al., 1994) เสนอว่า ถ้าบุคคลใดต้องการได้รับผลประโยชน์จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น บุคคลนั้นก็ควรต้องเป็นฝ่ายเสนอให้ด้วย เพื่อชักนำอีกฝ่ายหนึ่งเข้ามามีความสัมพันธ์และรักษาความสัมพันธ์นั้นไว้ หากบุคคลใดมีการเสนอให้มาก อีกฝ่ายหนึ่งก็จะยิ่งมีความต้องการมาก ดังนั้นหากต้องการเอาชนะความสัมพันธ์นั้น บุคคลก็ต้องยิ่งให้ผลประโยชน์กับอีกฝ่ายหนึ่งมากยิ่งขึ้น หลักการของอุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply) นี้ ทำให้บุคคลแน่ใจได้ว่าจะได้คู่ครองที่มีคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาเท่ากับตนเอง

ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคมสามารถช่วยในการอธิบายหลักการที่อยู่ภายใต้ปัจจัยของความดึงดูดใจได้ (Murstein, 1972 อ้างถึงใน Wiggins et al., 1994) ตัวอย่างเช่น หากผู้ชายที่มีลักษณะที่ไม่น่าดึงดูดใจทางกายภาพมีความปรารถนาผู้หญิงสวยโดยทั้งสองฝ่ายมีคุณสมบัติอื่นเท่าเทียมกัน ผู้หญิงจะได้ประโยชน์จากความสัมพันธ์นี้น้อยกว่าผู้ชาย ผู้ชายจึงคิดว่าตนเองอาจถูกปฏิเสธและนำไปสู่การสูญเสียการยอมรับนับถือตนเอง ในทางตรงกันข้าม หากเขาคบกับผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจน้อยกว่าตนเอง เขาจะรู้สึกประสบความสำเร็จและมีความมั่นใจในตนเอง เนื่องจากเขามีความเสี่ยงในการถูกปฏิเสธน้อยกว่า นั่นคือต้นทุนน้อยแต่รางวัลที่เขาจะได้ก็น้อยด้วยเช่นกัน จึงสอดคล้องกับข้อเสนอมของทฤษฎี นั่นคือบุคคลมีแนวโน้มจะเลือกคู่ครองที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพโดยเปรียบเทียบกับตนเอง

นอกจากนี้ ประโยชน์อีกประการหนึ่งของทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคมยังช่วยในการอธิบายปัจจัยอื่นของความดึงดูดใจได้ บุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกันมีแนวโน้มที่จะชอบพอกันเนื่องจากมีต้นทุนน้อยในการเริ่มการปฏิสัมพันธ์ หรือบุคคลที่มีทัศนคติและค่านิยมที่คล้ายคลึงกันสามารถแบ่งปันความรู้สึกและให้การสนับสนุนด้านกำลังใจซึ่งกันและกันได้โดยมีต้นทุนต่ำ

Murstein, Merighi, และ Malloy (1989) ศึกษาเกี่ยวกับความดึงดูดใจทางกายภาพซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการเริ่มต้นความสนใจของบุคคล และเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งในทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ Murstein และคณะใช้เป็นคู่รักจำนวน 20 คู่ โดยเป็นผู้ชายผิวดำและผู้หญิงผิวขาวจำนวน 13 คู่ ส่วนอีก 7 คู่เป็นผู้หญิงผิวดำและผู้ชายผิวขาว โดยให้ทั้งหมดตอบแบบสอบถามและให้ผู้ตัดสิน (judges) ซึ่งเป็นผู้ชายผิวดำและผิวขาว ผู้หญิงผิวดำและผิวขาวประเมินความดึงดูดใจทางกายภาพของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตามการรับรู้ของตนเอง และให้คู่รักประเมินอีกฝ่ายหนึ่งด้วย โดยมีสมมติฐานว่าในความสัมพันธ์ฉันคู่รักของบุคคลที่มีเชื้อชาติต่างกันนั้น บุคคลที่มีผิวดำจะต้องเป็นฝ่ายให้มากกว่าบุคคลผิวขาว ซึ่ง Merton (1941 อ้างถึงใน Murstein et al., 1989) กล่าวว่าบุคคลที่อยู่ในกลุ่มชนชั้นต่ำกว่าต้องมีสิ่งพิเศษหรือคุณสมบัติพิเศษเพื่อเป็นการชดเชยให้กับบุคคลที่อยู่ในกลุ่มชนชั้นสูงกว่า ผลการศึกษาสนับสนุนสมมติฐานเฉพาะเมื่อให้ผู้ตัดสินประเมิน ทั้งนี้ Murstein และคณะให้เหตุผลว่าเนื่องจากผู้ตัดสินไม่รู้จักกับกลุ่มตัวอย่างจึงตัดสินอย่างปรนัย ส่วนการประเมินตามการรับรู้ของตนเองและให้คู่รักประเมินมักลำเอียงและบิดเบือนไปจากความเป็นจริง

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ พบว่าจากการใช้แบบสอบถามในการเลือกคู่ครอง การโฆษณาประกาศหาคู่ และการใช้บริการประกาศหาคู่ผ่านทางเว็บไซต์ พบว่าผู้หญิงมักเลือกบุคคลที่มีอายุมากกว่าตน มีทรัพยากรทางการเงิน สถานภาพทางสังคมสูง ทะเยอทะยาน มีความมั่นคงทางอารมณ์ และเต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร (Buss, 1999; Sprecher et al., 1994) นอกจากนี้ผู้หญิงยังเต็มใจแต่งงานกับบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าตน บุคคลที่มีบุตรแล้ว (Sprecher et al., 1994) บุคคลที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว (Buss, 2001) บุคคลที่เป็นที่ยอมรับของครอบครัว และบุคคลที่มีอารมณ์ขัน (Brown, 1994) ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานข้อที่ 1 ว่าการมีอายุมากกว่า มีรายได้มากกว่า มีการศึกษาสูงกว่า ฐานะทางบ้านดี สถานภาพทางสังคมสูง หน้าที่การงานมั่นคง ทะเยอทะยานและอดุสหาหะ มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว มีบุตรแล้ว เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีอารมณ์ขัน และเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยส่วนมากที่ใช้แบบสอบถามในการเลือกคู่ครอง การโฆษณา ประกาศหาคู่ และการใช้บริการประกาศหาคู่ผ่านทางวีดิทัศน์ พบผลที่สอดคล้องกันคือผู้ชายเลือกคู่ครองที่มีอายุน้อยกว่าตนและรูปร่างหน้าตาดี (Berscheid & Walster, 1974, Buss, 1985, Langhorne & Secord, 1955, Symons, 1979 อ้างถึงใน Buss & Barnes, 1986) นอกจากนี้ งานวิจัยของ Sprecher และคณะ (1994) ยังพบว่าผู้ชายเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีรายได้น้อยกว่าตน มีระดับการศึกษาต่ำกว่า มีงานไม่มั่นคง และมีเชื้อชาติต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้ง **สมมติฐานข้อที่ 2 ว่า การมีอายุน้อยกว่า รูปร่างหน้าตาดี มีรายได้น้อยกว่า มีการศึกษาต่ำกว่า และมีเชื้อชาติต่างกัน เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง** ถึงแม้ว่าการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกัน แต่ทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างก็เลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากคุณสมบัติบางประการที่คล้ายคลึงกัน การศึกษากับ 37 วัฒนธรรมของ Buss (1989 อ้างถึงใน Buss, 1999) พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงจัดอันดับคู่ครองที่มีสุขภาพดีเป็นอันดับที่ 4 และต่างก็พิจารณาบุคคลที่ฉลาด ใจดี เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน และนับถือศาสนาคล้ายคลึงกัน รวมทั้ง Sprecher และคณะ (1994) ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในด้านความเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่นับถือศาสนาต่างกัน และสรุป ปธานวนิช (2534) พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากการมีความรักให้กัน และซื่อสัตย์และไว้ใจได้ นอกจากนี้ ยังพบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงประเมินว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการแต่งงาน (Buss et al., 1990 อ้างถึงใน Buss, 1999) ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้ง **สมมติฐานข้อที่ 3 ว่า การมีสุขภาพดี ซื่อสัตย์ และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน นับถือศาสนาต่างกัน เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายและผู้หญิงไม่แตกต่างกัน**

นอกจากนี้ South (1991) วิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ เชื้อชาติ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน อายุระหว่าง 19-35 ปีจำนวน 2,011 คน พบว่าบุคคลในกลุ่มอายุต่างกันเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลอื่นแตกต่างกัน โดยบุคคลในกลุ่มอายุมากกว่าเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่เคยแต่งงานมาแล้วและมีบุตรแล้วมากกว่าบุคคลในกลุ่มอายุน้อยกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้ง **สมมติฐานข้อที่ 4 ว่า การที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว และการมีบุตรแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า**

จากการที่ Sprecher และคณะ (1994) ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 19-35 ปี และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและอายุในด้านการมีรายได้น้อยกว่า มีการศึกษาสูงกว่า และมี

บุตรแล้ว โดยผู้ชายเต็มใจมากกว่าผู้หญิงที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีรายได้น้อยกว่าตน และความแตกต่างระหว่างเพศนี้เห็นได้ชัดเจนในกลุ่มอายุ 23-27 ปีมากกว่ากลุ่มอายุ 19-22 ปี และกลุ่มอายุ 28-35 ปี และผู้หญิงในกลุ่มอายุ 28-35 ปี เต็มใจน้อยที่สุดที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีรายได้น้อยกว่าตน อย่างไรก็ตาม ผู้หญิงเต็มใจมากกว่าผู้ชายที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีการศึกษาสูงกว่าตน และความแตกต่างนี้เห็นได้ชัดเจนในกลุ่มอายุ 19-22 ปี มากกว่าอีกสองกลุ่ม โดยผู้หญิงในกลุ่มอายุนี้เต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีการศึกษาสูงกว่าตนมากที่สุดด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าผู้หญิงเต็มใจมากกว่าผู้ชายที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีบุตรแล้ว โดยความแตกต่างมีนัยสำคัญในกลุ่มอายุ 28-35 ปี และผู้หญิงในกลุ่มอายุนี้เต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีบุตรแล้วมากที่สุดด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานข้อที่ 5 ว่า การมีรายได้น้อยกว่าเป็นลักษณะที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้ชายในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีรายได้น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า

สมมติฐานข้อที่ 6 ว่า ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นลักษณะที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า ในขณะที่ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 7 ว่า การมีบุตรแล้วเป็นลักษณะที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าบุคคลในกลุ่มอายุน้อยกว่าน่าจะพิจารณาคู่ครองที่มีรูปร่างหน้าตาดี และให้ความสำคัญกับความรักมากกว่าบุคคลในกลุ่มอายุมากกว่า เนื่องจากบุคคลในกลุ่มนี้ผ่านประสบการณ์ในชีวิตน้อย มักยึดติดกับความสวยงามหรือความสมบูรณ์แบบ แต่ในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับเรื่องของจิตใจมาก ต้องการบุคคลที่ตนรักและรักตนด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามในการวิจัยที่ 1 ว่า รูปร่างหน้าตาดี เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุน้อยกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่าหรือไม่

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีความเห็นว่าบุคคลในกลุ่มอายุมากกว่าอาจจะพิจารณาคู่ครองที่มีความทะเยอทะยานและอดสาหัส และมีหน้าที่การงานมั่นคงมากกว่าบุคคลในกลุ่มอายุน้อยกว่า เนื่องจากบุคคลในกลุ่มนี้มีประสบการณ์ชีวิตมากขึ้น จึงน่าจะมองโลกตามความเป็นจริง และจริงจังกับชีวิตมากขึ้น ตระหนักถึงความสำเร็จและความมั่นคงในชีวิตมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามในการวิจัยที่ 2 ว่า ความทะเยอทะยานและอดสาหัส และหน้าที่การงานมั่นคงเป็น

คุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่าหรือไม่

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มอายุต่างกันว่ามีการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองแตกต่างกันหรือไม่

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าเพศและอายุเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

- 1.1 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง

2 ตัวแปร คือ

- 1.1.1 ตัวแปรเพศ แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิงที่เป็นคนโสดและไม่เคยแต่งงาน
- 1.1.2 ตัวแปรอายุ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลที่มีอายุระหว่าง 18-22 ปี กลุ่มบุคคลที่มีอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มบุคคลที่มีอายุระหว่าง 30-35 ปี

2. ผู้วิจัยกำหนดให้คุณสมบัติของคู่ครองเป็นตัวแปรตาม

2. คุณสมบัติของผู้ร่วมการวิจัย

ผู้ร่วมการวิจัยมีระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าและไม่สูงกว่าระดับปริญญาตรี มีอายุระหว่าง 18-35 ปี เป็นโสดและไม่เคยแต่งงาน

สมมติฐานในการวิจัย

1. การมีอายุมากกว่า มีรายได้มากกว่า มีการศึกษาสูงกว่า ฐานะทางบ้านดี สถานภาพทางสังคมสูง หน้าที่การงานมั่นคง ทะเยอทะยานและอดทน มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว มีบุตรแล้ว เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีอารมณ์ขัน และเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย

2. การมีอายุน้อยกว่า รูปร่างหน้าตาดี มีรายได้ไม่น้อยกว่า มีการศึกษาต่ำกว่า และมีเชื้อชาติต่างกัน เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

3. การมีสุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน นับถือศาสนาต่างกัน เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายและผู้หญิงไม่แตกต่างกัน

4. การที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว และการมีบุตรแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า

5. การมีรายได้ไม่น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้ชายในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีรายได้ไม่น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า

6. ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า ในขณะที่ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

7. การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

คำถามในการวิจัย

1. รูปร่างหน้าตาดี เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุน้อยกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่าหรือไม่

2. ความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม และหน้าที่การงานมั่นคงเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่าหรือไม่

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความแตกต่างระหว่างเพศ หมายถึง ความแตกต่างในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองระหว่างผู้ร่วมการวิจัยเพศชายและเพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ร่วมการวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนดช่วงอายุตั้งแต่ 18-35 ปี โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ

1. กลุ่มบุคคลที่มีอายุระหว่าง 18-22 ปี
2. กลุ่มบุคคลที่มีอายุระหว่าง 23-29 ปี
3. กลุ่มบุคคลที่มีอายุระหว่าง 30-35 ปี

การเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง หมายถึง คะแนนจากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองโดยให้ผู้ร่วมการวิจัยพิจารณาคุณสมบัติทั้ง 29 ข้อที่ผู้วิจัยระบุไว้ และประเมินว่าแต่ละคุณสมบัติเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนามากน้อยเพียงใดในมาตราประมาณค่า 5 ช่วง จากน่าพึงปรารถนายน้อยที่สุดจนถึงน่าพึงปรารถนามากที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงแนวโน้มพฤติกรรมในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มที่มีอายุต่างกันว่ามีความคล้ายคลึงกันหรือมีความแตกต่างกันประการใดบ้าง
2. ได้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่เพศชายและเพศหญิงใช้พิจารณาในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง
3. เป็นแนวทางให้บุคคลใช้พิจารณาในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองที่เหมาะสมกับตนเอง

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง และความแตกต่างของเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มที่มีอายุต่างกันว่ามี การเลือกคุณสมบัติของคู่ครองแตกต่างกันอย่างไร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 1,500 คน โดยตัวอย่างทั้งหมดเป็นคนโสดและไม่เคยแต่งงานและอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่าบุคคลทั้ง 3 กลุ่มอายุนี้ อาจมีความแตกต่างกันในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองบางคุณสมบัติ และมีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. กลุ่มบุคคลอายุระหว่าง 18-22 ปี จำนวนทั้งสิ้น 500 คน แบ่งเป็น

1.1 กลุ่มบุคคลที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และทำงานแล้ว เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยคัดเลือกตัวอย่างจากหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานจากภาครัฐบาล หน่วยงานจากภาคเอกชน หน่วยงานจากภาครัฐวิสาหกิจ และผู้ประกอบการอาชีพอิสระ

1.2 กลุ่มบุคคลที่กำลังศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า แต่ไม่เกินระดับปริญญาตรี และยังไม่ได้ทำงาน เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญกับนิสิตนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยต่างๆ

2. กลุ่มบุคคลอายุระหว่าง 23-29 ปี จำนวนทั้งสิ้น 500 คน โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2533 ซึ่งพบว่าอายุเฉลี่ยของการสมรสครั้งแรกของผู้ชายที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครคือ 29.0 ปี และอายุเฉลี่ยของการสมรสครั้งแรกของผู้หญิงที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครคือ 27.2 ปี ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยคัดเลือกตัวอย่างจากหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานจากภาครัฐบาล หน่วยงานจากภาคเอกชน หน่วยงานจากภาครัฐวิสาหกิจ และผู้ประกอบการอาชีพอิสระ แบ่งเป็น

2.1 กลุ่มบุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน

2.2 กลุ่มบุคคลที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า แต่ไม่เกินระดับปริญญาตรี เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน

3. กลุ่มบุคคลอายุระหว่าง 30-35 ปี จำนวนทั้งสิ้น 500 คน โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2533 ซึ่งพบว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ที่ยังไม่ได้แต่งงานยังมีอยู่เป็นจำนวนมากถึง 29.4 % ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในทวีปเอเชียแล้ว นับว่าเป็นจำนวนที่สูงกว่าอีกหลายประเทศ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยคัดเลือกตัวอย่างจากหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานจากภาครัฐบาล หน่วยงานจากภาคเอกชน หน่วยงานจากภาครัฐวิสาหกิจ และผู้ประกอบการอาชีพอิสระ แบ่งเป็น

3.1 กลุ่มบุคคลที่สำเร็จจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน

3.2 กลุ่มบุคคลที่สำเร็จการศึกษากว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า แต่ไม่เกินระดับปริญญาตรี เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน

ส่วนบุคคลที่อายุเกิน 35 ปี ผู้วิจัยไม่พิจารณานำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากมีความเห็นว่าบุคคลที่มีวัยเกิน 35 ปี ความสนใจในเรื่องคุณสมบัติของคู่ครองอาจน้อยหรือไม่ได้อยู่ในความสนใจว่าคู่ครองควรมีลักษณะอย่างไร อีกทั้งในสมัยปัจจุบันนี้ผู้หญิงมีการศึกษาสูงขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ จึงอาจไม่เห็นความจำเป็นของการแต่งงาน จำนวนตัวอย่างทั้งหมดแสดงไว้ในตารางที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2

จำนวนตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ เพศ และระดับการศึกษา

เพศและระดับการศึกษา	กลุ่มอายุ (ปี)			รวม
	18-22	23-29	30-35	
กลุ่มบุคคลที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า				
- เพศชาย	125	125	125	375
- เพศหญิง	125	125	125	375
กลุ่มบุคคลที่จบการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า แต่ไม่เกินระดับปริญญาตรี				
- เพศชาย	125	125	125	375
- เพศหญิง	125	125	125	375
รวมทั้งสิ้น	500	500	500	1,500

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองในการสำรวจการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการสำรวจข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น อายุ เพศ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ

ส่วนที่ 2 เป็นมาตราลิเคิร์ต มีคะแนน 5 ช่วง ประกอบด้วยคุณสมบัติของคู่ครองทั้งหมด 29 คุณสมบัติ โดยดัดแปลงและเขียนเพิ่มเติมจากคุณสมบัติของคู่ครองของ Sprecher และคณะ (1994) โดยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินคุณสมบัติเหล่านั้นตามระดับความน่าพึงปรารถนา คุณสมบัติที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าน่าพึงปรารถนามากที่สุดมีคะแนนเท่ากับ 5 และคุณสมบัติที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าน่าพึงปรารถนายน้อยที่สุดมีคะแนนเท่ากับ 1

ส่วนที่ 3 เป็นมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก โดยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินข้อความ 2 ข้อความตามระดับความเห็นด้วย ถ้ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งมีคะแนนเท่ากับ 5 ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีคะแนนเท่ากับ 1

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองที่ใช้ในครั้งนี้มีทั้งหมด 3 ส่วน ส่วนที่ 1 คือข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ส่วนที่ 2 คือ การเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง และส่วนที่ 3 คือความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก ผู้วิจัยได้ดัดแปลงและเขียนเพิ่มเติมในแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 โดยในแบบสอบถามส่วนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาตรเติมของ Sprecher และคณะ (1994) มาดัดแปลงและเขียนเพิ่มเติม ซึ่ง Sprecher และคณะได้ใช้คุณสมบัติ 12 คุณสมบัติดังนี้

1. มีอายุมากกว่าท่าน 5 ปีหรือมากกว่านั้น (was older than you by 5 or more years)
2. มีอายุน้อยกว่าท่าน 5 ปี หรือมากกว่านั้น (was younger than you by 5 or more years)
3. เคยแต่งงานมาแล้ว (had been married before)
4. มีบุตรแล้ว (already had children)
5. มีงานไม่มั่นคง (was not likely to hold a steady job)
6. นับถือศาสนาต่างกัน (was of a different religion)
7. มีเชื้อชาติต่างกัน (was of a different race)
8. มีรายได้น้อยกว่าท่าน (would earn much less than you)
9. มีรายได้มากกว่าท่าน (would earn much more than you)
10. หน้าตาไม่ดี (was not "good-looking")
11. มีการศึกษาสูงกว่าท่าน (had more education than you)
12. มีการศึกษาต่ำกว่าท่าน (had less education than you)

โดยได้สร้างเป็นมาตรลิเคิร์ตมีคะแนน 7 ช่วง และให้ผู้ตอบประเมินตามระดับความเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีคุณสมบัตินี้ดังกล่าวข้างต้น (ระดับการประเมินเริ่มตั้งแต่ 1 คือไม่เต็มใจเลย จนถึง 7 คือ เต็มใจมาก) ผู้วิจัยได้ใช้คุณสมบัติเหล่านี้ในแบบสอบถามครั้งนี้ แต่ได้ดัดแปลง

การเขียนคุณสมบัติบางข้อ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจะสามารถทำให้ผู้ตอบอ่านได้เข้าใจและ
ประเมินได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นคุณสมบัติที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย

ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมคุณสมบัติของคู่ครองขึ้นใหม่อีก 17 คุณสมบัติ ทำให้มีคุณสมบัติทั้งสิ้น
29 คุณสมบัติ โดยคุณสมบัติที่ 13 ถึง 21 ได้นำมาจากงานวิจัยหลายชิ้นที่รวบรวมโดย Buss
(1999) ซึ่งงานวิจัยบางชิ้นได้ให้บุคคลที่อาศัยอยู่ในวัฒนธรรมต่างๆ รวม 37 วัฒนธรรมเป็นผู้
ประเมิน คุณสมบัติเหล่านี้ คือ

13. ทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม (Ambition and industriousness)
14. มีความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional stability)
15. สุขภาพดี (Good health)
16. เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร (Willingness to invest in children)
17. ฐานะทางบ้าน (Economic resources)
18. สถานภาพทางสังคม (High social status)

คุณสมบัติที่ 19 ถึง 21 เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับความรัก (Love) โดยแบ่งเป็น

19. เป็นคนที่ท่านรัก
20. เป็นคนที่รักท่าน
21. เป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน

ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าบุคคลบางคนอาจเลือกแต่งงานกับคนที่ตนรัก โดยไม่คำนึงถึงว่าเขา
จะรักตนหรือไม่ บางคนอาจเลือกคนที่รักตน และบางคนอาจเลือกคนที่ตนรักและรักตนด้วย

ส่วนคุณสมบัติที่ 22 และ 23 ผู้วิจัยได้นำมาจากแนวคิดของความคล้ายคลึงกันที่ว่า บุคคล
ที่มีทัศนคติ ความเชื่อ ลักษณะทางกายภาพ บุคลิกภาพ และความสามารถที่คล้ายคลึงกันมักชอบ
พอและแต่งงานกัน รวมทั้งงานวิจัยอีกหลายชิ้น ทำให้ได้คุณสมบัติดังต่อไปนี้

22. ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมคล้ายคลึงกัน (Attitude similarity)
23. บุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน (Personality similarity)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกคุณสมบัติต่างๆ อีก 5 คุณสมบัติจากงานวิจัยของ Simpson
และ Gangestad (1992) คุณสมบัติเหล่านี้ได้แก่

24. มีอารมณ์ขัน (Sense of humor)
25. ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ (Faithfulness and loyalty)
26. มีความรับผิดชอบ (Responsibility)
27. เข้าอกเข้าใจกัน (Understanding)

ส่วนคุณสมบัติที่ 28 คือ เป็นที่ยอมรับของครอบครัวท่าน (Family approval) ผู้วิจัยได้นำมาจากงานวิจัยของ Brown (1993) ที่ได้วิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในประเทศเกาหลี เนื่องจากมีความเห็นว่าสังคมไทยเป็นสังคมตะวันออกเช่นเดียวกับประเทศเกาหลี การให้ความเคารพนับถือ การขอความคิดเห็น และความต้องการการยอมรับภายในครอบครัวยังเป็นสิ่งสำคัญ และคุณสมบัติที่ 29 คือ เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว ซึ่งนำมาจากงานวิจัยของ Hamida, Mineka, และ Bailey (1998) คุณสมบัติทั้งหมดแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

คุณสมบัติของคู่ครองจำแนกตามงานวิจัย

งานวิจัย	คุณสมบัติเดิม	คุณสมบัติที่ดัดแปลงใหม่
Sprecher และคณะ (1994)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีอายุมากกว่าท่าน 5 ปี หรือมากกว่านั้น 2. มีอายุน้อยกว่าท่าน 5 ปี หรือน้อยกว่านั้น 3. เคยแต่งงานมาแล้ว 4. มีบุตรแล้ว 5. มีงานไม่มั่นคง 6. นับถือศาสนาต่างกัน 7. มีเชื้อชาติต่างกัน 8. มีรายได้น้อยกว่าท่าน 9. มีรายได้มากกว่าท่าน 10. หน้าตาไม่ดี 11. มีการศึกษาสูงกว่าท่าน 12. มีการศึกษาค่ำกว่าท่าน 	<p>มีอายุมากกว่าท่าน</p> <p>มีอายุน้อยกว่าท่าน</p> <p>เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว</p> <p>(คงเดิม)</p> <p>หน้าที่การงานมั่นคง</p> <p>(คงเดิม)</p> <p>(คงเดิม)</p> <p>(คงเดิม)</p> <p>(คงเดิม)</p> <p>รูปร่างหน้าตาดี</p> <p>(คงเดิม)</p> <p>(คงเดิม)</p>
รวบรวมโดย Buss (1999)	<ol style="list-style-type: none"> 13. ทะเยอทะยานและอวดสาหะ 14. มีความมั่นคงทางอารมณ์ 15. สุขภาพดี 16. เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร 17. สุภาพบุรุษ 18. สถานภาพทางสังคม 	<p>(คงเดิม)</p> <p>(คงเดิม)</p> <p>(คงเดิม)</p> <p>ฐานะทางบ้านดี</p> <p>สถานภาพทางสังคมสูง</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คุณสมบัติของคู่ครองจำแนกตามงานวิจัย

งานวิจัย	คุณสมบัติเดิม	คุณสมบัติที่ดัดแปลงใหม่
	19. ความรัก 20. - 21. -	เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน เป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน
แนวความคิดของความคล้ายคลึง	22. ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยมคล้ายคลึงกัน 23. บุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน	(คงเดิม) บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน
Simpson และ Gangestad (1992)	24. มีอารมณ์ขัน 25. ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ 26. มีความรับผิดชอบ 27. เข้าอกเข้าใจ	(คงเดิม) (คงเดิม) (คงเดิม) (คงเดิม)
Brown (1993)	28. เป็นที่ยอมรับของครอบครัวท่าน	(คงเดิม)
Hamida และคณะ (1998)	29. เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว	(คงเดิม)

ผู้วิจัยได้นำคุณสมบัติทั้งหมดมาสุ่มจับฉลากเพื่อเรียงลำดับ คุณสมบัติที่ถูกจับฉลากขึ้นมาเป็นอันดับแรกจะเป็นคุณสมบัติหนึ่งที่ใช้ในแบบสอบถาม คุณสมบัติที่ถูกจับฉลากขึ้นมาเป็นอันดับที่สองจะเป็นคุณสมบัติที่สองที่ใช้ในแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการจับฉลากคุณสมบัติเหล่านี้เรื่อยไปจนครบทั้ง 29 คุณสมบัติ

แบบสอบถามที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ มีการให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ช่วงดังนี้

1 หมายถึง คุณสมบัตินั้นน่าพึงปรารถนาต่อท่านน้อยที่สุด และท่านต้องการแต่งงานด้วยน้อยที่สุด

2 หมายถึง คุณสมบัตินั้นน่าพึงปรารถนาต่อท่านน้อย และท่านต้องการแต่งงานด้วยน้อย

3 หมายถึง คุณสมบัตินั้นน่าพึงปรารถนาต่อท่านปานกลาง และท่านต้องการแต่งงานด้วยปานกลาง

4 หมายถึง คุณสมบัตินั้นน่าพึงปรารถนาต่อท่านมาก และท่านต้องการแต่งงานด้วยมาก

5 หมายถึง คุณสมบัตินั้นน่าพึงปรารถนาต่อท่านมากที่สุด และท่านต้องการแต่งงานด้วยมากที่สุด

แบบสอบถามส่วนที่ 3 เป็นการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก ผู้วิจัยได้ทบทวนและสังเกตเห็นว่าความรักเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญมากในการเลือกคู่ครอง ถ้าบุคคลหนึ่งมีโอกาสพบเพศตรงกันข้ามที่มีคุณสมบัติหลายประการที่ต้องการและมีความรักต่อกันก็คงไม่ใช่เรื่องแปลกประการใดที่จะเลือกบุคคลนั้นมาเป็นคู่ครองและแต่งงานกัน แต่ถ้าไม่ได้รับบุคคลนั้นจะยังยินดีแต่งงานด้วยหรือไม่ โดยให้ผู้ตอบประเมินความคิดเห็นข้อความเกี่ยวกับความรัก 2 ข้อความในมาตราลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งจนถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง (แบบสอบถามแสดงในภาคผนวก)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลจริงตอบ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือและการให้คะแนน กลุ่มตัวอย่างในขั้นนี้เป็นคนโสดและไม่เคยแต่งงาน และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 90 คน แบ่งเป็นเพศชาย 45 คน และเพศหญิง 45 คน อายุระหว่าง 18-35 ปี โดยตัวอย่างอายุระหว่าง 18-22 ปี มีจำนวน 30 คน อายุระหว่าง 23-29 ปี มีจำนวน 30 คน และอายุระหว่าง 30-35 ปี มีจำนวน 30 คน มีตัวอย่างสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าจำนวน 45 คน สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา 3 คน กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี 19 คน และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 23 คน ในด้านอาชีพนั้นมีตัวอย่างรับราชการ 20 คน เป็นพนักงานบริษัทเอกชน 29 คน พนักงานรัฐวิสาหกิจ 15 คน ประกอบอาชีพอิสระ 11 คน และนักศึกษา 15 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วนจากนิสิตนักศึกษาชายและหญิงจากสถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยต่างๆ โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และบางส่วนผู้วิจัยฝากแบบสำรวจไปกับเพื่อนที่ผู้วิจัยรู้จักในองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ให้ช่วยเป็นธุระในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลให้ ในส่วนของผู้ประกอบอาชีพอิสระได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 และ 3 ผู้วิจัยฝากแบบสำรวจไปกับเพื่อนที่ผู้วิจัยรู้จักในองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ให้ช่วยเป็นธุระในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลให้ ในส่วนของผู้ประกอบอาชีพอิสระได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ในการทดสอบสมมติฐานและคำถามในการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองแต่ละคุณสมบัติ โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ เพศ แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง และอายุ ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติของคูครองในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 1,800 คน พบว่ามีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์และไม่ได้รับคืนรวมจำนวน 300 ชุด ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้ตอบที่แต่งงานแล้ว หย่า และเป็นหม้าย ผู้ตอบที่มีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย และผู้ที่ตอบไม่ครบทุกข้อ ทำให้คงเหลือตัวอย่างที่นำมาใช้วิเคราะห์ทั้งสิ้นจำนวน 1,500 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4

ข้อมูลของตัวอย่าง ($N = 1,500$)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	750	50
หญิง	750	50
2. อายุ (ปี)		
18	123	8.2
19	94	6.3
20	97	6.5
21	84	5.6

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
22	102	6.8
23	100	6.7
24	104	6.9
25	113	7.8
26	66	4.4
27	44	2.9
28	39	2.6
29	34	2.3
30	132	8.8
31	87	5.8
32	68	4.5
33	61	4.1
34	60	4.0
35	92	6.1
3. กลุ่มอายุ		
กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี	500	33.3
กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี	500	33.3
กลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี	500	33.4
4. ระดับการศึกษา		
สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	750	50.0
กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี	250	16.7
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี	500	33.3

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. อาชีพ		
รับราชการ	231	15.4
พนักงานบริษัทเอกชน	415	27.7
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	254	16.9
ประกอบอาชีพอิสระ	350	23.3
นักศึกษา	250	16.7

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณสมบัติต่างๆ ระหว่างเพศชายและเพศหญิงโดยจำแนกตามกลุ่มอายุ ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผู้ชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้หญิงในการเลือกคุณสมบัติการมีอายุน้อยกว่า รูปร่างหน้าตาดี มีรายได้น้อยกว่า มีการศึกษาต่ำกว่า มีเชื้อชาติต่างกัน และนับถือศาสนาต่างกัน ผู้หญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ชายในการเลือกคุณสมบัติการมีอายุมากกว่า มีรายได้มากกว่า มีการศึกษาสูงกว่า ฐานะทางบ้านดี สถานภาพทางสังคมสูง หน้าที่การงานมั่นคง ทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว มีบุตรแล้ว เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีอารมณ์ขัน และเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว และทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันมากในการเลือกคุณสมบัติ สุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเลือกคุณสมบัติของคูครองจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (N = 1,500)

คุณสมบัติของคูครอง	กลุ่มอายุ (ปี)																			
	18-22					23-29					30-35					รวม				
	M			SD		M			SD		M			SD		M		SD		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	รวม
1. สุขภาพดี	4.36	4.41	4.39	0.72	0.67	4.44	4.47	4.45	0.66	0.65	4.40	4.47	4.43	0.69	0.67	4.40	4.45	0.69	0.66	
2. ซื่อสัตย์และได้ใจได้	4.76	4.78	4.77	0.48	0.49	4.75	4.76	4.75	0.51	0.51	4.79	4.74	4.77	0.45	0.51	4.76	4.76	0.48	0.50	
3. เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว	1.74	2.10	1.92	1.01	1.06	1.90	2.34	2.12	1.05	1.06	1.85	2.49	2.17	0.96	1.08	1.83	2.31	1.01	1.07	
4. มีบุตรแล้ว	1.18	1.29	1.23	0.44	0.50	1.28	1.43	1.35	0.52	0.66	1.28	1.64	1.46	0.52	0.88	1.24	1.45	0.49	0.71	
5. มีอายุต่ำกว่าท่าน	3.66	1.62	2.64	0.85	0.83	4.14	1.53	2.83	0.76	0.77	4.24	1.68	2.96	0.83	0.86	4.01	1.61	0.85	0.82	
6. มีฐานะดี	3.92	4.08	4.00	0.78	0.78	3.78	4.01	3.89	0.84	0.86	3.81	3.92	3.87	0.79	0.84	3.83	4.00	0.81	0.83	
7. เคยให้ยืมคูครองแล้ว	1.41	1.57	1.49	0.69	0.77	1.53	1.68	1.61	0.79	0.83	1.67	1.82	1.74	0.82	0.95	1.53	1.69	0.77	0.86	
8. เป็นคนมีเงิน	4.91	4.95	4.93	0.28	0.22	4.70	4.78	4.74	0.53	0.50	4.69	4.70	4.69	0.55	0.55	4.77	4.81	0.48	0.46	
9. สบายมาทางสังคมสูง	2.94	3.22	3.08	0.93	0.84	2.92	3.31	3.11	0.82	0.80	2.95	3.16	3.04	0.76	0.76	2.93	3.23	0.84	0.80	
10. มีรายได้มากกว่าท่าน	2.45	1.67	2.06	0.87	0.78	2.56	1.70	2.13	0.84	0.84	2.66	1.97	2.27	0.84	0.91	2.53	1.78	0.84	0.85	
11. พอใจกับงานและฐานะ	3.39	3.65	3.52	1.01	1.01	3.47	3.81	3.64	0.96	0.86	3.43	3.91	3.67	0.90	0.69	3.43	3.79	0.90	0.87	
12. มีเรื่องราวดังข้าง	2.33	2.23	2.28	0.97	1.03	2.30	2.16	2.23	1.02	1.10	2.39	2.29	2.34	0.99	0.97	2.34	2.23	0.99	1.04	
13. ฐานะทางบ้านดี	3.26	3.79	3.52	0.91	0.81	3.04	3.78	3.41	0.89	0.79	3.10	3.56	3.33	0.75	0.76	3.13	3.71	0.86	0.80	
14. มีอายุมากกว่าท่าน	1.99	4.04	3.02	0.88	0.81	2.02	3.98	3.00	0.85	0.82	1.97	3.97	2.97	0.86	0.78	1.99	4.00	0.86	0.80	
15. เชี่ยวชาญอาชีพ	4.76	4.78	4.77	0.49	0.46	4.73	4.82	4.78	0.46	0.45	4.74	4.71	4.73	0.44	0.51	4.74	4.77	0.46	0.48	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

คุณสมบัติของผู้ทรง	กลุ่มอายุ (ปี)																		
	18-22					23-29					30-35					รวม			
	M			SD		M			SD		M			SD		M		SD	
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
n = 250	n = 250	n = 500	n = 250	n = 250	n = 250	n = 250	n = 500	n = 250	n = 250	n = 250	n = 250	n = 500	n = 250	n = 250	n = 750	n = 750	n = 750	n = 750	
16. เป็นคนที่ทำงานรัก	4.82	4.83	4.82	0.44	0.40	4.76	4.74	4.75	0.47	0.55	4.69	4.60	4.64	0.60	0.68	4.76	4.72	0.51	0.56
17. มีการศึกษาสูงกว่าท่าน	2.95	3.92	3.24	0.78	0.70	2.49	3.75	3.12	0.80	0.77	2.50	3.57	3.03	0.87	0.78	2.51	3.75	0.81	0.76
18. มีรายได้มากกว่าท่าน	2.98	4.07	3.53	0.86	0.78	2.80	4.19	3.49	0.83	0.76	2.86	4.48	3.67	0.90	0.54	2.88	4.25	0.87	0.72
19. ทัศนคติ/ความเชื่อ/ค่านิยมคล้ายคลึงกัน	4.24	4.18	4.21	0.70	0.84	4.17	4.26	4.22	0.76	0.77	4.04	4.10	4.07	0.87	0.84	4.15	4.18	0.78	0.82
20. หน้าที่การงานมั่นคง	3.94	4.67	4.31	0.93	0.59	3.85	4.68	4.27	0.86	0.52	3.86	4.59	4.23	0.83	0.57	3.89	4.65	0.87	0.56
21. มีรายได้ไม่น้อยกว่าท่าน	2.56	1.82	2.19	0.79	0.80	2.72	1.66	2.19	0.70	0.72	2.89	1.51	2.20	0.68	0.64	2.72	1.66	0.74	0.73
22. บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน	4.01	4.06	4.03	0.88	0.96	3.90	3.97	3.93	0.94	0.87	3.95	3.85	3.90	0.88	0.86	3.95	3.96	0.90	0.90
23. มีความรับผิดชอบ	4.51	4.78	4.64	0.57	0.46	4.48	4.82	4.64	0.65	0.38	4.49	4.76	4.63	0.62	0.46	4.49	4.79	0.61	0.44
24. รูปร่างหน้าตาดี	4.06	3.78	3.92	0.79	0.86	3.85	3.44	3.64	0.89	0.82	3.79	3.34	3.57	0.84	0.84	3.90	3.52	0.85	0.86
25. เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร	4.21	4.46	4.33	0.88	0.73	4.21	4.49	4.35	0.82	0.67	4.25	4.30	4.27	0.81	0.83	4.22	4.42	0.84	0.75
26. เป็นที่ยอมรับของครอบครัวท่าน	4.29	4.60	4.45	0.83	0.83	4.28	4.51	4.39	0.84	0.68	4.17	4.36	4.26	0.78	0.80	4.25	4.49	0.82	0.71
27. มีความมั่นคงทางอารมณ์	4.14	4.22	4.18	0.78	0.82	4.02	4.33	4.17	0.85	0.77	4.15	4.28	4.21	0.73	0.76	4.10	4.27	0.79	0.78
28. นับถือศาสนาต่างกัน	1.96	1.86	1.91	0.84	0.95	1.94	1.87	1.90	0.86	0.94	2.04	1.93	1.99	0.93	0.95	1.98	1.89	0.88	0.95
29. เป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน	4.95	4.96	4.96	0.21	0.19	4.85	4.90	4.88	0.39	0.33	4.78	4.80	4.79	0.45	0.47	4.86	4.89	0.37	0.36

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางวิเคราะห์ตัวแปรคุณสมบัติของคู่ครองทั้งหมด 29 คุณสมบัติดังแสดงในตารางที่ 6 และทดสอบสมมติฐานในการวิจัย เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจึงทำการทดสอบรายคู่ต่อไป โดยผู้วิจัยใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยสถิติ Bonferroni ในกรณีที่ความแปรปรวนในกลุ่มไม่แตกต่างกัน และใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ในกรณีที่ความแปรปรวนในกลุ่มแตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานจะนำเสนอเป็นลำดับต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของผู้ชายและผู้หญิง (N = 1,500)

คุณสมบัติของคู่ครอง	แหล่งความแปรปรวน						
	เพศ		อายุ		เพศ x อายุ		ความคลาดเคลื่อน
	df	F	df	F	df	F	
1. สุขภาพดี	1	2.33	2	1.32	2	0.09	0.46
2. ซื่อสัตย์และไวใจได้	1	0.04	2	0.14	2	0.60	0.24
3. เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว	1	80.59***	2	8.30***	2	2.30	1.07
4. มีบุตรแล้ว	1	47.69***	2	17.94***	2	6.12**	0.36
5. มีอายุน้อยกว่าท่าน	1	3,250.95***	2	20.01***	2	18.76***	0.67
6. มีอารมณ์ขัน	1	16.08***	2	3.42*	2	0.73	0.67
7. เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว	1	13.91***	2	12.51***	2	0.00	0.66
8. เป็นคนที่รักท่าน	1	3.03	2	36.83***	2	0.62	0.21
9. สถานภาพทางสังคมสูง	1	50.92***	2	0.91	2	1.32	0.68
10. มีการศึกษาต่ำกว่าท่าน	1	292.42***	2	7.57***	2	3.22*	0.71
11. ทะเยอทะยานและอดุสหาหะ	1	58.52***	2	3.69*	2	1.95	0.83
12. มีเชื้อชาติต่างกัน	1	4.45*	2	1.41	2	0.04	1.03
13. ฐานะทางบ้านดี	1	184.85***	2	6.90***	2	3.96*	0.68
14. มีอายุมากกว่าท่าน	1	2,164.73***	2	0.45	2	0.42	0.70
15. เข้าอกเข้าใจกัน	1	1.34	2	1.75	2	2.24	0.22
16. เป็นคนที่ท่านรัก	1	1.59	2	14.44***	2	1.06	0.28
17. มีการศึกษาสูงกว่าท่าน	1	932.03***	2	8.69***	2	4.68**	0.61
18. มีรายได้มากกว่าท่าน	1	1,125.10***	2	7.09***	2	14.57***	0.62
19. ทักษะคติ/ความเชื่อ/ค่านิยมคล้ายคลึงกัน	1	0.55	2	5.74**	2	1.38	0.64
20. หน้าที่การงานมั่นคง	1	405.54***	2	1.56	2	0.80	0.54
21. มีรายได้น้อยกว่าท่าน	1	807.80***	2	0.04	2	25.10***	0.52
22. บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน	1	0.01	2	2.97	2	1.32	0.81
23. มีความรับผิดชอบ	1	121.25***	2	0.13	2	1.25	0.28
24. รูปร่างหน้าตาดี	1	76.85***	2	24.05***	2	1.48	0.71
25. เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร	1	22.31***	2	1.31	2	3.03*	0.63
26. เป็นที่ยอมรับของครอบครัวท่าน	1	38.30***	2	7.67***	2	0.89	0.58
27. มีความมั่นคงทางอารมณ์	1	17.66***	2	0.35	2	3.00*	0.62
28. นับถือศาสนาต่างกัน	1	4.04*	2	1.23	2	0.11	0.83
29. เป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน	1	2.74	2	26.76***	2	0.50	0.13

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

สมมติฐานที่ 1 การมีอายุมากกว่า มีรายได้มากกว่า มีการศึกษาสูงกว่า ฐานะทางบ้านดี สถานภาพทางสังคมสูง หน้าที่การงานมั่นคง ทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว มีบุตรแล้ว เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีอารมณ์ขัน และเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางดังรายละเอียดในตารางที่ 6 แสดงให้เห็นผลหลัก (Main effect) ของความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองตามสมมติฐานข้างต้นโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองดังกล่าว (ดังแสดงในตารางที่ 5) พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองต่างๆ ของผู้หญิงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของผู้ชายดังนี้ การมีอายุมากกว่า (หญิง 4.00, ชาย 1.99) มีรายได้มากกว่า (หญิง 4.25, ชาย 2.88) มีการศึกษาสูงกว่า (หญิง 3.75, ชาย 2.51) ฐานะทางบ้านดี (หญิง 3.71, ชาย 3.13) สถานภาพทางสังคมสูง (หญิง 3.23, ชาย 2.93) หน้าที่การงานมั่นคง (หญิง 4.65, ชาย 3.89) ทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม (หญิง 3.79, ชาย 3.43) มีความรับผิดชอบ (หญิง 4.79, ชาย 4.49) มีความมั่นคงทางอารมณ์ (หญิง 4.27, ชาย 4.10) เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว (หญิง 1.69, ชาย 1.53) มีบุตรแล้ว (หญิง 1.45, ชาย 1.24) เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร (หญิง 4.42, ชาย 4.22) เป็นที่ยอมรับของครอบครัว (หญิง 4.49, ชาย 4.25) มีอารมณ์ขัน (หญิง 4.00, ชาย 3.83) และเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว (หญิง 2.31, ชาย 1.83) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณสมบัติดังกล่าวเป็นที่พึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ผลการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 1

สมมติฐานที่ 2 การมีอายุน้อยกว่า รูปร่างหน้าตาดี มีรายได้ไม่น้อยกว่า มีการศึกษาต่ำกว่า และมีเชื้อชาติต่างกัน เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางดังแสดงในตารางที่ 6 แสดงให้เห็นผลหลัก (Main effect) ของความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองดังกล่าวตามสมมติฐานข้างต้น โดยคุณสมบัติ 4 ข้อ คือ มีอายุน้อยกว่าท่าน รูปร่างหน้าตาดี มีรายได้ไม่น้อยกว่าท่าน และมีการศึกษาต่ำกว่าท่าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนคุณสมบัติมีเชื้อชาติต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองดังกล่าว (ดังแสดงในตารางที่ 5) พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองของผู้ชายสูงกว่าค่าเฉลี่ยของผู้หญิงดังนี้ การมีอายุน้อยกว่า (ชาย 4.01, หญิง 1.61) รูปร่างหน้าตาดี

(ชาย 3.90, หญิง 3.52) มีรายได้ไม่น้อยกว่า (ชาย 2.72, หญิง 1.66) มีการศึกษาต่ำกว่า (ชาย 2.53, หญิง 1.78) และมีเชื้อชาติต่างกัน (ชาย 2.34, หญิง 2.23) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณสมบัติดังกล่าวเป็นที่พึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 2

สมมติฐานที่ 3 การมีสุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน นับถือศาสนาต่างกัน เป็นคนที่ทำงานรัก เป็นคนที่รักทำงาน และเป็นคนที่ทำงานรักเขาและเขารักทำงานเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายและผู้หญิงไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางดังแสดงในตารางที่ 6 ไม่พบผลหลัก (Main effect) ของความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองดังกล่าวตามสมมติฐานข้างต้น ยกเว้นคุณสมบัตินับถือศาสนาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(1, 1494) = 4.04, p < .05$ ซึ่งค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวของผู้ชาย ($M = 1.98$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของผู้หญิง ($M = 1.89$) ผลการวิเคราะห์จึงสนับสนุนสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 3 บางส่วน

สมมติฐานที่ 4 การที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว และมีบุตรแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางดังรายละเอียดในตารางที่ 6 พบผลหลักของความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุในการเลือกคุณสมบัติการที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้วมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 12.51, p < .001$ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวของทั้ง 3 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 1.49$) กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 1.61$) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 1.74$) โดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ปรากฏว่าทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ กลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ดังรายละเอียดในตารางที่ 7 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้วเป็นคุณสมบัติที่บุคคลที่มีอายุมากกว่าเลือกมากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า ผลจากการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 4 ส่วนปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 0.00, ns$

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ยังพบผลหลัก (Main effect) ของความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีบุตรแล้วมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $F(2, 1494) = 17.94, p < .001$ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวของทั้ง 3 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 1.23$) กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 1.35$) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 1.46$) โดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ปรากฏว่าทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่บุคคลที่มีอายุมากกว่าเลือกมากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า ผลจากการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 4 เช่นเดียวกัน (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 7) นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $F(2, 1494) = 6.12, p < .01$ ซึ่งจะรายงานในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 7 ต่อไป

ตารางที่ 7

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว และการมีบุตรแล้ว

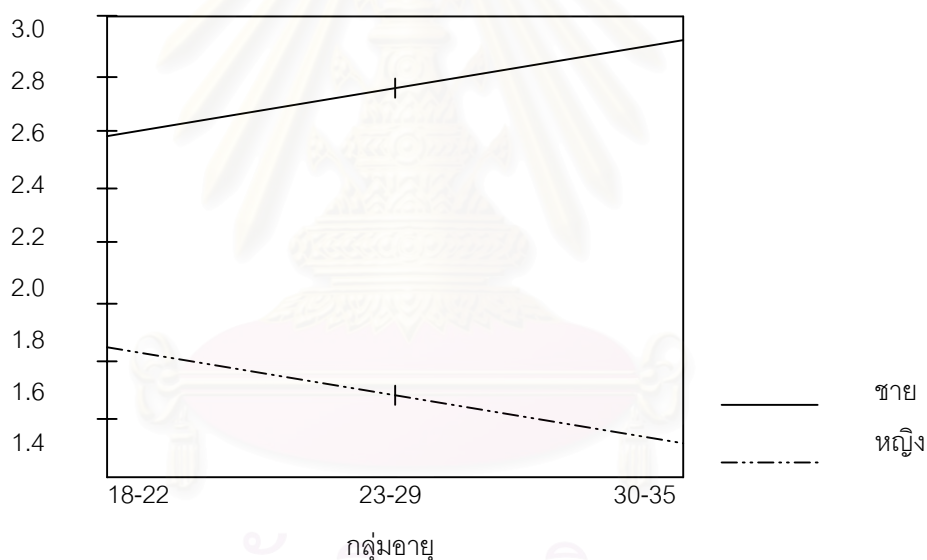
กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. การที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว				
อายุ 18-22 ปี	1.49		-0.12*	-0.26***
อายุ 23-29 ปี	1.61			-0.14*
อายุ 30-35 ปี	1.74			
2. การมีบุตรแล้ว				
อายุ 18-22 ปี	1.23		-0.11**	-0.23***
อายุ 23-29 ปี	1.35			-0.12*
อายุ 30-35 ปี	1.46			

* $p < 05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

สมมติฐานที่ 5 การมีรายได้น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้ชายในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีรายได้น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางดังรายละเอียดในตารางที่ 6 พบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้น้อยกว่าโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 25.10, p < .001$ ผู้วิจัยได้เขียนกราฟเพื่อแสดงปฏิสัมพันธ์ของทั้ง 2 ตัวแปรดังแสดงในรูปที่ 3 และใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวของกลุ่มเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุแตกต่างกัน

คะแนนการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้น้อยกว่า

รูปที่ 3 ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุ

ในการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้น้อยกว่า

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มเพศชายพบว่าทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 2.89$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 2.72$) และกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 2.56$) กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ในขณะที่ในกลุ่มเพศหญิงพบว่าทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน คือกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 1.82$)

เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 1.66$) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 1.51$) กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี รายละเอียดแสดงในตารางที่ 8

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุ ปรากฏว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้ชาย ($M = 2.56$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้หญิง ($M = 1.82$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้ชาย ($M = 2.72$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้หญิง ($M = 1.66$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ผู้ชาย ($M = 2.89$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้หญิง ($M = 1.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 8

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้ที่น้อยกว่า

กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. เพศชาย				
อายุ 18-22 ปี	2.56		-0.16*	-0.33***
อายุ 23-29 ปี	2.72			-0.17*
อายุ 30-35 ปี	2.89			
2. เพศหญิง				
อายุ 18-22 ปี	1.82		0.17*	0.32***
อายุ 23-29 ปี	1.66			0.15*
อายุ 30-35 ปี	1.51			

* $p < .05$. *** $p < .001$.

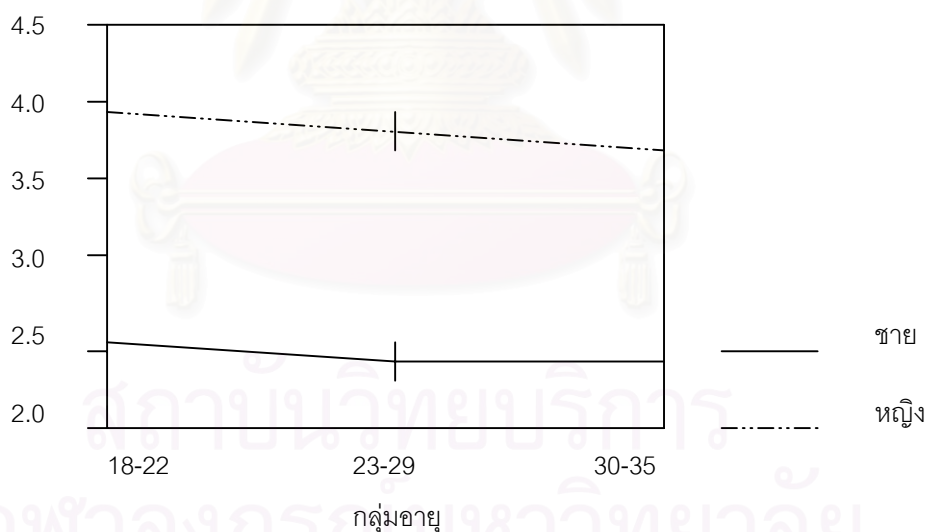
ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าผู้ชายในกลุ่มอายุมากกว่าเลือกคุณสมบัติการมีรายได้ที่น้อยกว่ามากกว่าผู้ชายในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่ผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่าเลือกมากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า ซึ่งผลจากการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 5 นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังพบผลหลักของความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้ที่น้อยกว่าโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(1, 1494) = 807.80, p < .001$ โดยผู้ชาย ($M = 2.72$) เลือกคุณ

สมบัตินี้มากกว่าผู้หญิง ($M = 1.66$) แต่ผลหลักของความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 0.04, ns$

สมมติฐานที่ 6 ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า ในขณะที่ระดับการศึกษาเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางดังรายละเอียดในตารางที่ 6 พบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาสูงกว่าโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 4.68, p < .01$ ผู้วิจัยได้เขียนกราฟเพื่อแสดงปฏิสัมพันธ์ของทั้ง 2 ตัวแปรดังแสดงในรูปที่ 4 และใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Bonferroni และ Games-Howell ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวของกลุ่มเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุแตกต่างกัน

คะแนนการเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาสูงกว่า

รูปที่ 4 ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาสูงกว่า

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Bonferroni ในกลุ่มเพศชายพบว่าค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอายุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ในกลุ่มเพศหญิงพบว่าทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 3.92$) เลือกรุ่นสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 3.75$) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 3.57$) กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกรุ่นสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี รายละเอียดแสดงในตารางที่ 9

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุ ปรากฏว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้หญิง ($M = 3.92$) เลือกรุ่นสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 2.55$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้หญิง ($M = 3.75$) เลือกรุ่นสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 2.49$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ผู้หญิง ($M = 3.57$) เลือกรุ่นสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 2.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 9

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกรุ่นสมบัตินี้ระดับการศึกษาระดับสูงกว่า

กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. เพศชาย				
อายุ 18-22 ปี	2.55		0.06	0.06
อายุ 23-29 ปี	2.49			-0.00
อายุ 30-35 ปี	2.50			
2. เพศหญิง				
อายุ 18-22 ปี	3.92		0.17*	0.36***
อายุ 23-29 ปี	3.75			0.18*
อายุ 30-35 ปี	3.57			

* $p < .05$. *** $p < .001$.

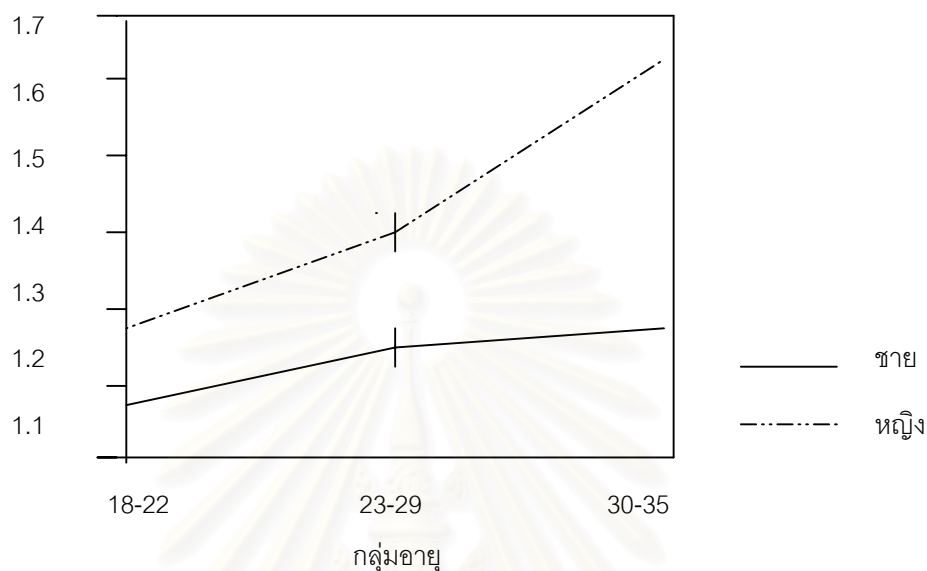
ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า ในขณะที่ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญสำหรับผู้ชายที่มีอายุแตกต่างกัน ผลจากการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 6

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังพบผลหลักของความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกระดับการศึกษาสูงกว่าโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(1, 1494) = 932.03, p < .001$ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่าผู้หญิง ($M = 3.75$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 2.51$) และผลหลักของความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 8.69, p < .001$

สมมติฐานที่ 7 การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีบุตรแล้วโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 6.12, p < .01$ ผู้วิจัยได้เขียนกราฟเพื่อแสดงปฏิสัมพันธ์ของทั้ง 2 ตัวแปรดังแสดงในรูปที่ 5 และใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวของกลุ่มเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุแตกต่างกัน

คะแนนการเลือกคุณสมบัติการมีบุตรแล้ว

รูปที่ 5 ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุ ในการเลือกคุณสมบัติการมีบุตรแล้ว

ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของเพศชายในแต่ละกลุ่มอายุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในเพศหญิงพบว่าทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 1.64$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 1.43$) และกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 1.29$) กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี รายละเอียดแสดงในตารางที่ 10

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุ ปรากฏว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้หญิง ($M = 1.29$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 1.18$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้หญิง ($M = 1.43$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 1.26$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ผู้หญิง ($M = 1.64$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 1.28$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 10

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการมีบุตรแล้ว

กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. เพศชาย				
อายุ 18-22 ปี	1.18		-0.08	-0.10
อายุ 23-29 ปี	1.26			-0.02
อายุ 30-35 ปี	1.28			
2. เพศหญิง				
อายุ 18-22 ปี	1.29		-0.14*	-0.36***
อายุ 23-29 ปี	1.43			-0.21**
อายุ 30-35 ปี	1.64			

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงเลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย โดยที่ผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่าเลือกมากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่ผู้ชายที่มีอายุแตกต่างกันเลือกคุณสมบัตินี้ไม่แตกต่างกัน ผลจากการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 7

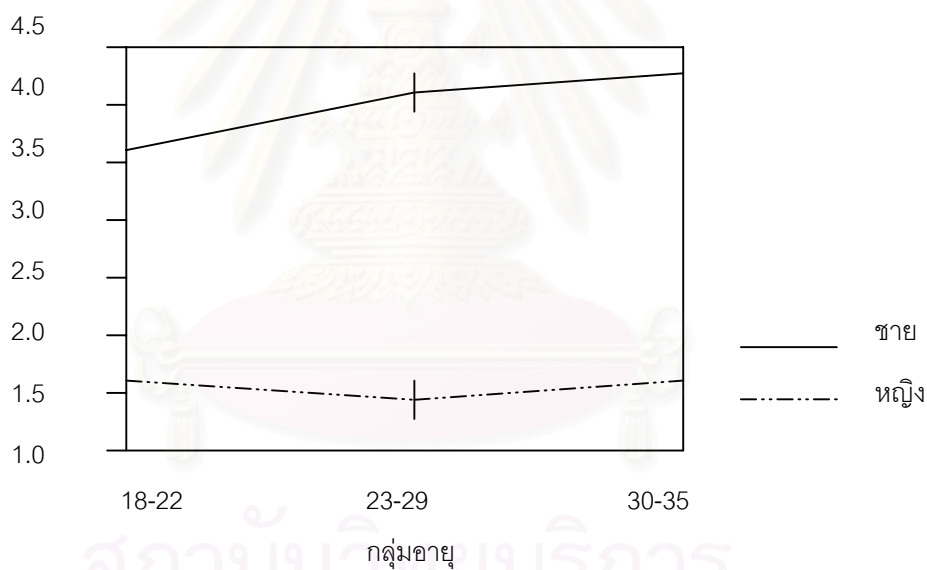
นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังพบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติอื่นๆ อีก 6 คุณสมบัติ คือ มีอายุน้อยกว่า ระดับการศึกษาต่ำกว่า ฐานะทางบ้านดี มีรายได้มากกว่า เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร และมีความมั่นคงทางอารมณ์ ผู้วิจัยได้เขียนกราฟเพื่อแสดงปฏิสัมพันธ์ของ 2 ตัวแปรทั้ง 6 คุณสมบัติ และใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Bonferroni และ Games-Howell ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวของกลุ่มเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์พบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีอายุน้อยกว่าโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 18.76, p < .001$ (ดังแสดงในรูปที่ 6) จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ในกลุ่มเพศชายพบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 3.66$) เลือกคุณสมบัติการมีอายุน้อยกว่าน้อยกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 4.14$) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 4.24$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในเพศหญิงพบว่ากลุ่มอายุแตกต่างกันมีการเลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 11

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุ ปรากฏว่าใน
กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้ชาย ($M = 3.66$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้หญิง ($M = 1.62$) อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้ชาย ($M = 4.14$) เลือกคุณสมบัติ
นี้มากกว่าผู้หญิง ($M = 1.53$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี
ผู้ชาย ($M = 4.24$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้หญิง ($M = 1.68$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) เช่นเดียวกัน

คะแนนการเลือกคุณสมบัติการมีอายุน้อยกว่า

รูปที่ 6 ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุ
ในการเลือกคุณสมบัติการมีอายุน้อยกว่า

ตารางที่ 11

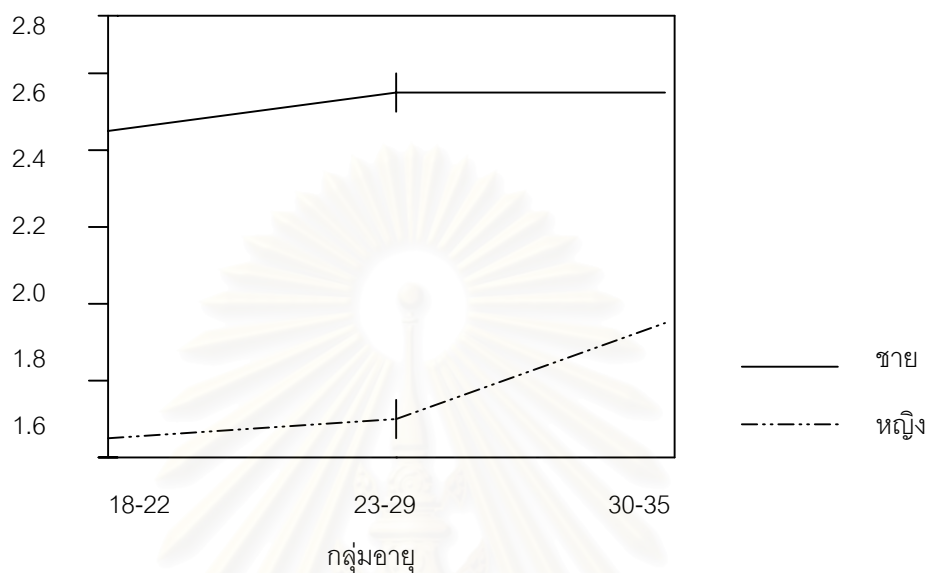
ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการมีอายุน้อยกว่า

กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. เพศชาย				
อายุ 18-22 ปี	3.66		-0.48***	-0.58***
อายุ 23-29 ปี	4.14			-0.10
อายุ 30-35 ปี	4.24			
2. เพศหญิง				
อายุ 18-22 ปี	1.62		0.09	-0.06
อายุ 23-29 ปี	1.53			-0.15
อายุ 30-35 ปี	1.68			

*** $p < .001$.

ผลการวิเคราะห์ห้พบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาต่ำกว่าโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 3.22, p < .05$ (ดังแสดงในรูปที่ 7) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่าเพศชายในกลุ่มอายุต่างกันเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาต่ำกว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเพศหญิงกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 1.67$) เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 1.70$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เลือกน้อยกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 1.97$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้น้อยกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เช่นเดียวกัน (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 12) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุปรากฏว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้ชาย ($M = 2.45$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้หญิง ($M = 1.67$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้ชาย ($M = 2.56$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้หญิง ($M = 1.70$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ผู้ชาย ($M = 2.56$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้หญิง ($M = 1.97$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

คะแนนการเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาต่ำกว่า

รูปที่ 7 ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุ
ในการเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาต่ำกว่า

ตารางที่ 12

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาต่ำกว่า

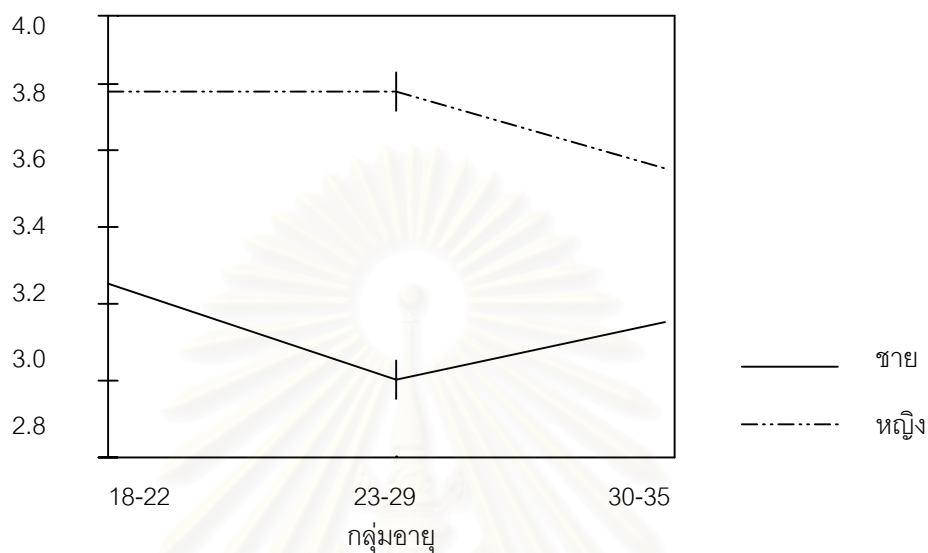
กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. เพศชาย				
อายุ 18-22 ปี	2.45		-0.11	-0.11
อายุ 23-29 ปี	2.56			-0.00
อายุ 30-35 ปี	2.56			
2. เพศหญิง				
อายุ 18-22 ปี	1.67		-0.03	-0.30***
อายุ 23-29 ปี	1.70			-0.27***
อายุ 30-35 ปี	1.97			

*** $p < .001$.

ผลการวิเคราะห์พบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติฐานะทางบ้านดีโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 3.96, p < .05$ (ดังแสดงในรูปที่ 8) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ในกลุ่มเพศชายพบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 3.26$) เลือกคุณสมบัติฐานะทางบ้านดีมากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 3.04$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 3.10$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Bonferroni ในเพศหญิงพบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 3.79$) เลือกคุณสมบัติฐานะทางบ้านดีแตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 3.78$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 3.56$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 13)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุ ปรากฏว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้หญิง ($M = 3.79$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 3.26$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้หญิง ($M = 3.78$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 3.04$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ผู้หญิง ($M = 3.56$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 3.10$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) เช่นเดียวกัน

คะแนนการเลือกคุณสมบัติฐานะทางบ้านดี

รูปที่ 8 ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุ
ในการเลือกคุณสมบัติฐานะทางบ้านดี

ตารางที่ 13

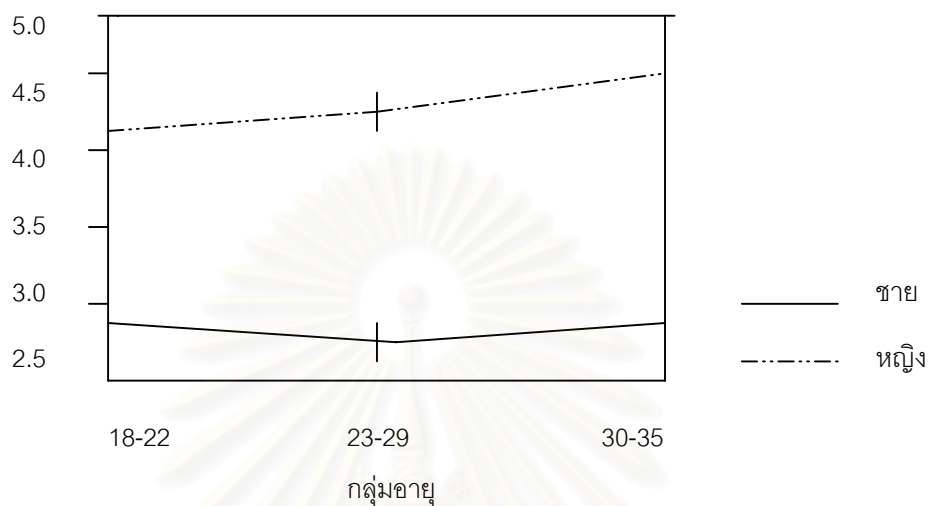
ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติฐานะทางบ้านดี

กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. เพศชาย				
อายุ 18-22 ปี	3.26		0.22*	0.15
อายุ 23-29 ปี	3.04			-0.06
อายุ 30-35 ปี	3.10			
2. เพศหญิง				
อายุ 18-22 ปี	3.79		0.01	0.23**
อายุ 23-29 ปี	3.78			0.22**
อายุ 30-35 ปี	3.56			

* $p < .05$. ** $p < .01$.

ผลการวิเคราะห์พบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้มากกว่าโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 14.57, p < .001$ (ดังแสดงในรูปที่ 9) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ในกลุ่มเพศชายพบว่า กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 2.98$) เลือกคุณสมบัติการมีรายได้มากกว่ามากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 2.80$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 2.86$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน ในขณะที่ในกลุ่มเพศหญิงพบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 4.07$) เลือกคุณสมบัติการมีรายได้มากกว่าแตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 4.19$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เลือกคุณสมบัตินี้น้อยกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 4.48$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้น้อยกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เช่นเดียวกัน (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 14) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุ ปรากฏว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้หญิง ($M = 4.07$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 2.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้หญิง ($M = 4.19$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 2.80$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ผู้หญิง ($M = 4.48$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 2.86$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) เช่นเดียวกัน

คะแนนการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้มากกว่า

รูปที่ 9 ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุ
ในการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้มากกว่า

ตารางที่ 14

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้มากกว่า

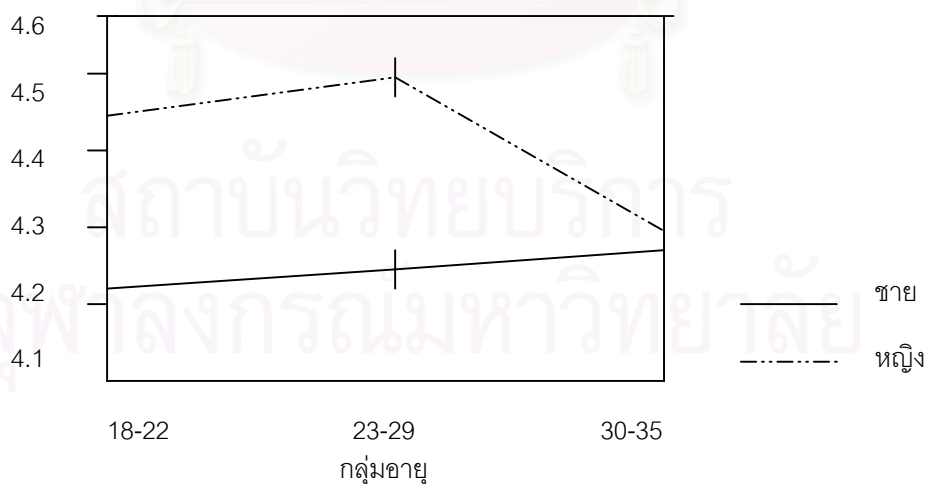
กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. เพศชาย				
อายุ 18-22 ปี	2.98		0.18*	0.12
อายุ 23-29 ปี	2.80			-0.06
อายุ 30-35 ปี	2.86			
2. เพศหญิง				
อายุ 18-22 ปี	4.07		-0.12	-0.41***
อายุ 23-29 ปี	4.19			-0.29***
อายุ 30-35 ปี	4.48			

* $p < .05$. *** $p < .001$.

ผลการวิเคราะห์พบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการเติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตรโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 3.03, p < .05$ (ดังแสดงในรูปที่ 10) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Bonferroni ในกลุ่มเพศชายพบว่าแต่ละกลุ่มอายุเลือกคุณสมบัติการเติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ในกลุ่มเพศหญิงพบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 4.46$) เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 4.49$) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 4.30$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 15)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุ ปรากฏว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้หญิง ($M = 4.46$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 4.21$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้หญิง ($M = 4.49$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 4.21$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ผู้หญิง ($M = 4.30$) เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากผู้ชาย ($M = 4.25$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คะแนนการเลือกคุณสมบัติการเติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร

รูปที่ 10 ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการเติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร

ตารางที่ 15

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการเต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร

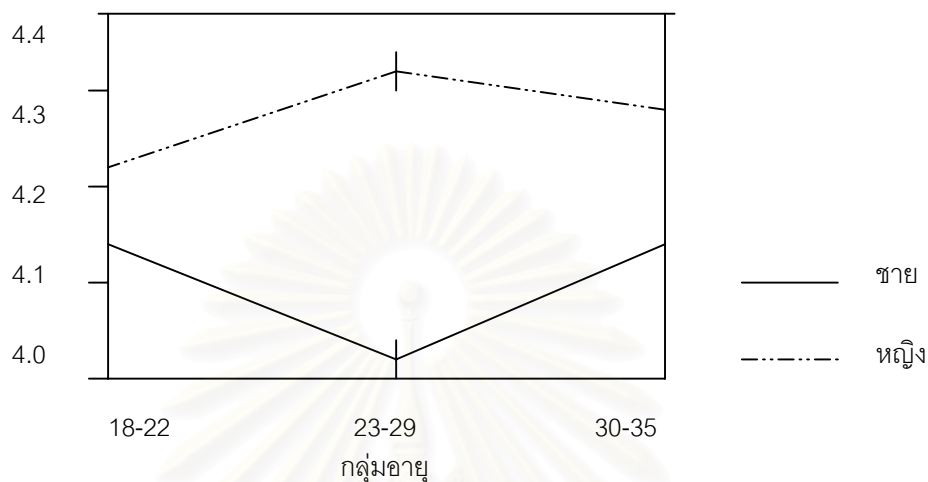
กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. เพศชาย				
อายุ 18-22 ปี	4.21		-0.00	-0.04
อายุ 23-29 ปี	4.21			-0.04
อายุ 30-35 ปี	4.25			
2. เพศหญิง				
อายุ 18-22 ปี	4.46		-0.04	0.16
อายุ 23-29 ปี	4.49			0.19*
อายุ 30-35 ปี	4.30			

* $p < .05$.

ผลการวิเคราะห์พบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีความมั่นคงทางอารมณ์โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 3.00, p < .05$ (ดังแสดงในรูปที่ 11) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Bonferroni ในกลุ่มเพศชายและเพศหญิงพบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มอายุต่างกันมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 16)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คะแนนการเลือกคุณสมบัติการมีความมั่นคงทางอารมณ์

รูปที่ 11 ปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุ
ในการเลือกคุณสมบัติการมีความมั่นคงทางอารมณ์

ตารางที่ 16

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการมีความมั่นคงทางอารมณ์

กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. เพศชาย				
อายุ 18-22 ปี	4.14		0.12	-0.01
อายุ 23-29 ปี	4.02			-0.13
อายุ 30-35 ปี	4.15			
2. เพศหญิง				
อายุ 18-22 ปี	4.22		-0.11	-0.06
อายุ 23-29 ปี	4.33			-0.05
อายุ 30-35 ปี	4.28			

แม้ค่าเฉลี่ยของคะแนนการเลือกคุณสมบัติการมีความมั่นคงทางอารมณ์ของเพศชายกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 4.14$) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 4.15$) จะสูงกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 4.02$) แต่จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่าการเลือกคุณสมบัตินี้มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับค่าเฉลี่ยของคะแนนการเลือกคุณสมบัติการมีความมั่นคงทางอารมณ์ของเพศหญิงที่กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 4.33$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 4.22$) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 4.28$) แต่จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่าการเลือกคุณสมบัตินี้มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุ ปรากฏว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้หญิง ($M = 4.22$) เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากผู้ชาย ($M = 4.14$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้หญิง ($M = 4.33$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 4.02$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ผู้หญิง ($M = 4.28$) เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากผู้ชาย ($M = 4.15$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำถามในการวิจัยข้อที่ 1 รูปร่างหน้าตาดี เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุน้อยกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่าหรือไม่

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางดังแสดงในตารางที่ 6 พบผลหลักของความแตกต่างระหว่างอายุในการเลือกคุณสมบัติต่างๆ ชำงต้นโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติเป็นคนที่รักท่านและรูปร่างหน้าตาดีของทั้ง 3 กลุ่มอายุ คือกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 4.93$ และ 3.92) กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 4.74$ และ 3.64) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 4.69$ และ 3.57) โดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี เลือกคุณสมบัติเป็นคนที่รักท่านและรูปร่างหน้าตาดีมากกว่าอีก 2 กลุ่มอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี เลือกคุณสมบัติดังกล่าวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 17

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติเป็นคนที่ท่านรักและเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านของทั้ง 3 กลุ่มอายุ คือกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 4.82$ และ 4.96) กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 4.75$ และ 4.88) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 4.64$ และ

4.79) โดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่าทุกกลุ่มอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี เลือกคุณสมบัติเป็นคนที่ท่านรักและเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านมากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัติดังกล่าวมากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 17

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังพบผลหลักของความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกรูปร่างหน้าตาดี โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(1, 1494) = 76.85, p < .001$ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยปรากฏว่าผู้ชาย ($M = 3.90$) เลือกคุณสมบัตินี้สูงกว่าผู้หญิง ($M = 3.52$) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสมมติฐานข้อที่ 2 แต่ผลหลักของความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกเป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสมมติฐานข้อที่ 3 ส่วนปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติรูปร่างหน้าตาดี เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17

ผลการเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติรูปร่างหน้าตาดี เป็นคนที่
 ทำนรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน

กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. รูปร่างหน้าตาดี				
อายุ 18-22 ปี	3.92		0.27***	0.35***
อายุ 23-29 ปี	3.64			0.08
อายุ 30-35 ปี	3.57			
2. เป็นคนที่ท่านรัก				
อายุ 18-22 ปี	4.82		0.08*	0.18***
อายุ 23-29 ปี	4.75			0.10*
อายุ 30-35 ปี	4.64			
3. เป็นคนที่รักท่าน				
อายุ 18-22 ปี	4.93		0.19***	0.24***
อายุ 23-29 ปี	4.74			0.05
อายุ 30-35 ปี	4.69			
4. เป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารัก ท่าน				
อายุ 18-22 ปี	4.96		0.08***	0.17***
อายุ 23-29 ปี	4.88			0.08**
อายุ 30-35 ปี	4.79			

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการเป็นคนที่ท่านรักและเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารัก
 ท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุน้อยกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่า
 แต่รูปร่างหน้าตาดีและการเป็นคนที่รักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับกลุ่มอายุ
 ระหว่าง 18-22 ปี มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ส่วนกลุ่ม

อายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ฟังปรารณาคุณสมบัตินี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำถามในการวิจัยข้อที่ 2 ความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม และหน้าที่การงานมั่นคง เป็นคุณสมบัติที่น่าฟังปรารณาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่าหรือไม่

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางดังรายละเอียดในตารางที่ 6 พบผลหลักของความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุในการเลือกคุณสมบัติความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 3.69, p < .05$ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวของทั้ง 3 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 3.52$) กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 3.64$) และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 3.67$) โดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี เลือกคุณสมบัติความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมแตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เลือกคุณสมบัตินี้ต่ำกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมเป็นคุณสมบัติที่น่าฟังปรารณาสำหรับกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี รวมทั้งกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ไม่แตกต่างกัน แต่เป็นที่ฟังปรารณาสำหรับกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี รายละเอียดแสดงในตารางที่ 18

อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์พบว่าผลหลักของความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุในการเลือกคุณสมบัติหน้าที่การงานมั่นคงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 1.56, ns$ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มอายุแสดงให้เห็นว่าหน้าที่การงานมั่นคงเป็นคุณสมบัติที่น่าฟังปรารณาไม่แตกต่างกันสำหรับบุคคลที่มีอายุต่างกัน

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์พบผลหลักของความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกคุณสมบัติความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(1, 1494) = 58.52, p < .001$ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่าผู้หญิง ($M = 3.79$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 3.43$) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสมมติฐานข้อที่ 1 ส่วนปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 1.95, ns$

ผลการวิเคราะห์ยังพบผลหลักของความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกคุณสมบัติหน้าที่การงานมั่นคงโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(1, 1494) = 405.54, p < .001$ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่าผู้หญิง ($M = 4.65$) เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ($M = 3.89$) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสมมติฐานข้อที่ 1 ส่วนปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติหน้าที่การงานมั่นคงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 0.80, ns$

ตารางที่ 18

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมและหน้าที่การงานมั่นคง

กลุ่มอายุ	M	อายุ 18-22 ปี	อายุ 23-29 ปี	อายุ 30-35 ปี
1. ทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม				
อายุ 18-22 ปี	3.52		-0.12	-0.15*
อายุ 23-29 ปี	3.64			-0.03
อายุ 30-35 ปี	3.67			
2. หน้าที่การงานมั่นคง				
อายุ 18-22 ปี	4.31		0.04	0.08
อายุ 23-29 ปี	4.27			0.04
อายุ 30-35 ปี	4.23			

* $p < .05$.

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ชายและผู้หญิงในกลุ่มอายุต่างๆ ที่มีต่อข้อความเกี่ยวกับความรัก 2 ข้อ ดังนี้

1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการแต่งงานของท่าน
2. ท่านสามารถแต่งงานกับบุคคลที่ท่านไม่ได้รักได้ ถ้าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติหลายประการตามที่ท่านต้องการ

โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ผลการวิเคราะห์ไม่พบผลหลักของความแตกต่างระหว่างเพศในการให้คะแนนข้อความทั้งสอง แต่พบผลหลักของความแตกต่างระหว่างอายุ โดยข้อความที่ 1 มีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 10.36, p < .001$ ส่วนปฏิสัมพันธ์ของความ

แตกต่างกันระหว่างเพศและอายุในการให้คะแนนข้อความนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 0.30, ns$ ส่วนข้อความที่ 2 พบผลหลักของความแตกต่างระหว่างอายุโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 4.32, p < .05$ ส่วนปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2, 1494) = 1.07, ns$ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก ($N = 1,500$)

ข้อความ	แหล่งความแปรปรวน						
	เพศ		อายุ		เพศ x อายุ		ความคลาดเคลื่อน
	df	F	df	F	df	F	
1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับการแต่งงานของท่าน	1	3.14	2	10.36***	2	0.30	0.57
2. ท่านสามารถแต่งงานกับบุคคลที่ ท่านไม่ได้รักได้ ถ้าบุคคลนั้นมีคุณ สมบัติหลายประการตามที่ท่าน ต้องการ	1	2.61	2	4.32*	2	1.07	1.15

* $p < .05$. *** $p < .001$.

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell ในข้อความที่ 1 พบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 4.52$) เห็นด้วยกับข้อความนี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 4.40$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 4.30$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี เห็นด้วยกับข้อความนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 20

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุด้วยสถิติ (t-test) ปรากฏว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้ชาย ($M = 4.53$) เห็นด้วยกับข้อความนี้แตกต่างจากผู้หญิง ($M = 4.50$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.43, ns$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้ชาย ($M = 4.45$) เห็นด้วยกับข้อความนี้แตกต่างจากผู้หญิง ($M = 4.35$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.52, ns$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ผู้ชาย ($M = 4.34$) เห็นด้วยกับข้อความนี้แตกต่างจากผู้หญิง ($M = 4.26$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.12, ns$)

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Bonferroni ในข้อความที่ 2 พบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ($M = 2.53$) เห็นด้วยกับข้อความนี้น้อยกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ($M = 2.70$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และน้อยกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ($M = 2.71$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี เห็นด้วยกับข้อความนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 20

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกลุ่มอายุด้วยสถิติที่ (t-test) ปรากฏว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ผู้ชาย ($M = 2.44$) เห็นด้วยกับข้อความนี้น้อยกว่าผู้หญิง ($M = 2.62$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -1.98, p < .05$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้ชาย ($M = 2.65$) เห็นด้วยกับข้อความนี้แตกต่างจากผู้หญิง ($M = 2.75$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -1.09, ns$) ในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ผู้ชาย ($M = 2.72$) เห็นด้วยกับข้อความนี้แตกต่างจากผู้หญิง ($M = 2.70$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.16, ns$)

ตารางที่ 20

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก

กลุ่มอายุ	n	M	18-22	23-29	30-35
1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการแต่งงานของท่าน					
อายุ 18-22 ปี	500	4.52		0.12*	0.22***
อายุ 23-29 ปี	500	4.40			0.10
อายุ 30-35 ปี	500	4.30			
2. ท่านสามารถแต่งงานกับบุคคลที่ท่านไม่ได้รักได้ ถ้าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติหลายประการตามที่ท่านต้องการ					
อายุ 18-22 ปี	500	2.53		-0.17	-0.18*
อายุ 23-29 ปี	500	2.70			-0.01
อายุ 30-35 ปี	500	2.71			

* $p < .05$. *** $p < .001$.

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) ของข้อความเกี่ยวกับความรัก 2 ข้อดังกล่าว พบว่าข้อความทั้งสองข้อความมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.10 ($r = -0.10, p < .01$) ซึ่งหมายความว่าผู้ตอบที่คิดว่าความรักเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการแต่งงาน หากแต่งงานก็จะพิจารณาที่ความรักเป็นหลัก และจะไม่แต่งงานกับบุคคลที่ไม่ได้รักถึงแม้ว่าบุคคลนั้นจะมีคุณสมบัติอื่นหลายประการตามที่ตนต้องการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานและคำถามในการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การมีอายุมากกว่า มีรายได้มากกว่า มีการศึกษาสูงกว่า สถานะทางบ้านดี สถานภาพทางสังคมสูง หน้าที่การงานมั่นคง ทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว มีบุตรแล้ว เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีอารมณ์ขัน และเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 โดยพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นของผู้หญิงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของผู้ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยต่างๆ ที่ใช้แบบสอบถามในการเลือกคู่ครอง การโฆษณาประกาศหาคู่ และการใช้บริการประกาศหาคู่ผ่านทางเว็บไซต์ โดย Buss (1999) และ Sprecher และคณะ (1994) พบว่าผู้หญิงมักเลือกบุคคลที่มีอายุมากกว่าตน มีทรัพยากรทางการเงิน สถานภาพทางสังคมสูง ทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม มีความมั่นคงทางอารมณ์ และเต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร นอกจากนี้ Sprecher และคณะ (1994) ได้พบเพิ่มเติมว่าผู้หญิงเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีการศึกษาสูงกว่าตนและบุคคลที่มีบุตรแล้ว ในขณะที่ Buss (2001) พบว่าผู้หญิงเลือกบุคคลที่มีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว ส่วน Brown (1994) พบว่าผู้หญิงยังปรารถนาบุคคลที่มีอารมณ์ขันและเป็นที่ยอมรับของครอบครัวอีกด้วย

ผลการวิจัยสามารถอธิบายได้ตามทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการที่ได้กล่าวถึงความแตกต่างทางชีวภาพที่สำคัญระหว่างผู้ชายและผู้หญิงไว้ว่า ผู้หญิงสามารถมีบุตรได้จำนวนจำกัด ในขณะที่ผู้ชายสามารถมีบุตรได้ตลอดช่วงชีวิต ทำให้ผู้หญิงเลือกคู่ครองที่มีคุณสมบัติที่สามารถเพิ่มโอกาสในการดำรงชีวิตรอดของตนเองและบุตรได้ โดยพิจารณาจากสิ่งชี้แนะต่างๆ เช่น ทรัพยากรทางการเงิน สถานภาพทางสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์สูงกับระดับการศึกษาและอาชีพ (Buss & Schmit, 1993 อ้างถึงใน Buss, 1999) นอกจากนี้อายุของผู้ชายก็เป็นคุณสมบัติหนึ่งที่ผู้หญิงนำมาพิจารณาในการเลือกคู่ครองด้วย เนื่องจากอายุถือเป็นสิ่งชี้แนะอย่างหนึ่งว่าบุคคลนั้นมีทรัพยากร

ทางการเงินหรือไม่ ในสังคมตะวันตกพบว่าเมื่อผู้ชายมีอายุมากขึ้นจะมีรายได้มากขึ้น (Jencks, 1979 อ้างถึงใน Buss, 1999) อีกทั้งอายุยังเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ บทบาททางสังคม การปกป้องคุ้มครอง และการเป็นผู้นำอีกด้วย นอกจากนี้ความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม ความรับผิดชอบ การมีความมั่นคงทางอารมณ์ และความเต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตรก็เป็นตัวทำนายที่แสดงให้เห็นว่าผู้ชายจะมีรายได้หรือทรัพยากรทางการเงิน และสามารถให้ทรัพยากรทางการเงินนั้นกับผู้หญิงและบุตรได้อย่างสม่ำเสมออีกด้วย

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนการเลือกคุณสมบัติการมีบุตรแล้วซึ่งคะแนนอยู่ระหว่าง 1.18 ถึง 1.64 ซึ่งแสดงว่าไม่ใช่คุณสมบัติที่เป็นที่ปรารถนานัก แต่เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วผู้หญิงยินยอมที่จะแต่งงานกับบุคคลที่มีบุตรแล้วมากกว่าผู้ชาย ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าเนื่องจากผู้ชายที่มีบุตรแล้วมักมีวุฒิภาวะและมีความพร้อมในหลายๆ ด้าน เช่น มีสถานภาพทางสังคมและมีทรัพยากรทางการเงินมากกว่าผู้ชายที่ยังไม่ได้แต่งงาน ประกอบกับผู้หญิงมีช่วงเวลาของการเจริญพันธุ์จำกัดจึงอาจเต็มใจที่จะพิจารณาทางเลือกอื่นในการที่จะเป็นมารดาได้ ในขณะที่ผู้ชายสามารถให้กำเนิดบุตรได้ตลอดชีวิตจึงอาจไม่ค่อยเต็มใจเลือกผู้หญิงที่มีบุตรแล้ว เนื่องจากในการที่จะเลี้ยงดูเด็กคนหนึ่งจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรมาก ซึ่งอาจเป็นการลดทรัพยากรที่จะให้กับบุตรของตนที่จะเกิดในอนาคตได้ รวมทั้งค่านิยมทั่วโลกที่อาจหล่อหลอมความคิดของผู้ชายให้อยากแต่งงานกับผู้หญิงที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางเพศ

สมมติฐานที่ 2 การมีอายุน้อยกว่า รูปร่างหน้าตาดี มีรายได้น้อยกว่า มีการศึกษาต่ำกว่า และมีเชื้อชาติต่างกัน เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 โดยพบว่าผู้ชายมีค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการมีอายุน้อยกว่า รูปร่างหน้าตาดี มีรายได้น้อยกว่า และมีการศึกษาต่ำกว่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และผู้ชายยังมีค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการมีเชื้อชาติต่างกันสูงกว่าค่าเฉลี่ยของผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยอื่นในอดีต คือ ผู้ชายเลือกคู่ครองที่มีอายุน้อยกว่าตนและมีรูปร่างหน้าตาดี (Berscheid & Walster, 1974, Buss, 1985, Langhorne & Secord, 1955, Symons, 1979 อ้างถึงใน Buss & Barnes, 1986) และงานวิจัยของ Sprecher และคณะ (1994) พบว่าผู้ชายเต็มใจแต่งงานกับบุคคลที่มีรายได้น้อยกว่าตน มีการศึกษาต่ำกว่า และมีเชื้อชาติต่างกัน

จากที่ทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการได้กล่าวไว้ว่าผู้ชายสามารถมีบุตรได้ไม่จำกัดตลอดช่วงชีวิต แต่ผู้ชายก็ประสบกับปัญหาในการประเมินความสามารถในการมีบุตรและคุณค่าในการสามารถ

เจริญพันธุ์ของผู้หญิง ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง ผู้ชายจึงต้องพิจารณาคุณสมบัติอื่นของผู้หญิงที่มีสหสัมพันธ์กับความสามารถในการมีบุตรและคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ เช่น การพิจารณาผู้หญิงที่มีอายุน้อยและมีสุขภาพดี ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่แน่ใจได้ว่าผู้หญิงสามารถให้กำเนิดบุตรได้ เนื่องจากผู้หญิงสามารถให้กำเนิดบุตรได้น้อยลงเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น หรือการพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพของผู้หญิง เช่น รูปร่างหน้าตาดี ผิวพรรณเปล่งปลั่ง เป็นต้น

จากผลการวิจัยที่พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงไม่ค่อยปรารถนาบุคคลที่มีเชื้อชาติต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วผู้ชายมีค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการมีเชื้อชาติต่างกันสูงกว่าผู้หญิง เนื่องจากเชื้อชาติอาจเกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยของตนและบุตร ถ้าผู้หญิงแต่งงานกับบุคคลต่างเชื้อชาติกัน อาจทำให้ไม่สามารถแน่ใจว่าจะได้รับความมั่นคงปลอดภัยหรือไม่ ส่วนผู้ชายหากแต่งงานกับผู้หญิงที่มีเชื้อชาติแตกต่างกันก็คงไม่มีปัญหาประการใด เพราะบทบาทของผู้ชายมักเป็นฝ่ายดูแลและเลี้ยงดูผู้หญิงและบุตรอยู่แล้ว

นอกจากนี้สมมติฐานที่ 1 และ 2 ยังสามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างเพศได้โดยใช้ทฤษฎีบทบาททางสังคม นั่นคือผู้ชายและผู้หญิงมีบทบาททางสังคมแตกต่างกัน บทบาทของผู้ชายมักเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น (Public domain) ในขณะที่บทบาทของผู้หญิงมักเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เป็นส่วนตัว (Private domain) ทำให้เกิดความคาดหวังในสังคมว่าผู้ชายควรมีลักษณะแตกต่างจากผู้หญิง และชอบบุคคลที่มีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับบทบาททางเพศของเขาด้วย ดังนั้นผู้ชายจึงชอบคู่ครองหรือเพศตรงกันข้ามที่มีลักษณะดึงดูดใจทางกายภาพ คือรูปร่างหน้าตาดี และมีอายุน้อย ในขณะที่ผู้หญิงจะชอบคู่ครองหรือเพศตรงกันข้ามที่มีความสามารถในการหาเลี้ยงชีพ มีทรัพยากรทางการเงิน มีการศึกษาสูงกว่า เนื่องจากโอกาสในทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าในอาชีพของผู้หญิงมีน้อยกว่าผู้ชาย

สมมติฐานที่ 3 การมีสุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน นับถือศาสนาต่างกัน เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายและผู้หญิงไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 3 บางส่วน โดยพบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ชายและผู้หญิงในการเลือกคุณสมบัติการมีสุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยสุรพล ปธานวนิช (2534) พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากการมีความรักให้กันและกัน ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ และการศึกษากับ 37 วัฒนธรรมของ Buss (1989 อ้างถึงใน Buss, 1999) พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างก็พิจารณาบุคคลที่มีสุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน และมีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน

Buss และ Barnes (1986) ได้อธิบายว่าการที่ผู้ชายและผู้หญิงให้คะแนนคุณสมบัติดังกล่าวไม่แตกต่างกัน เนื่องจากคุณสมบัติเหล่านั้นเปรียบเสมือนเป็นสิ่งที่กระตุ้นทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตสมรสและทำให้ชีวิตสมรสดำรงอยู่ได้ การแต่งงานที่ปราศจากคุณสมบัติเหล่านี้ อาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิตสมรสและอาจทำให้ชีวิตสมรสไม่ยืนยาวได้ นอกจากนี้ยังสามารถอธิบายได้ตามแนวคิดของความคล้ายคลึงกันที่เสนอว่า บุคคลที่มีทัศนคติ บุคลิกภาพ ลักษณะทางกายภาพ และความสามารถที่คล้ายคลึงกันมักนำไปสู่ความชอบพอและความดึงดูดใจจนถึงขั้นแต่งงานกันได้

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้พบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ชายในการเลือกคุณสมบัติการนับถือศาสนาต่างกันสูงกว่าค่าเฉลี่ยของผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยจะพบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงไม่ปรารถนาบุคคลที่นับถือศาสนาต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วผู้ชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้หญิง ที่เป็นเช่นนี้อาจอธิบายได้เพิ่มเติมจากการอธิบายผลในสมมติฐานที่ 2 ที่พบว่าผู้ชายมีค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการมีเชื้อชาติต่างกันสูงกว่าผู้หญิง หากผู้ชายสามารถยอมรับผู้หญิงที่มีเชื้อชาติต่างกันได้ก็ควรจะยอมรับผู้หญิงที่นับถือศาสนาต่างกันได้ ทั้งนี้เนื่องจากการมีเชื้อชาติต่างกันมักมีสหสัมพันธ์สูงกับการนับถือศาสนาต่างกัน ผู้ชายจึงมีคะแนนในการเลือกคุณสมบัติการนับถือศาสนาต่างกันสูงกว่าผู้หญิง

สมมติฐานที่ 4 การเคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว และมีบุตรแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 โดยพบความแตกต่างระหว่างอายุในการเลือกคุณสมบัติการที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้วและมีบุตรแล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ South (1991) โดยผลการวิจัยพบว่าทุกกลุ่มอายุปรารถนาบุคคลที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้วและมีบุตรแล้วน้อยมาก แต่กลุ่มอายุมากกว่ามีค่าเฉลี่ยของคุณสมบัตินี้สูงกว่ากลุ่มอายุน้อยกว่า จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่าบุคคลในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มอายุ

ระหว่าง 18-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น จะมีความเสื่อมถอยทางกายภาพ รวมทั้งโอกาสในการแต่งงานเริ่มลดน้อยลง ทำให้ข้อกำหนดต่างๆ ในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองที่เคยมีมาแต่เดิมถูกจำกัดให้ลดน้อยลงด้วยเช่นกัน จึงเต็มใจที่จะแต่งงานกับบุคคลที่เคยแต่งงานมาแล้วหรือมีบุตรแล้วมากกว่า ในทางตรงกันข้าม บุคคลที่มีอายุน้อยกว่ายังมีความสมบูรณ์และความพร้อมทางกายภาพและยังมีโอกาสในการแต่งงานสูงอยู่มาก จึงสามารถเลือกคุณสมบัติต่างๆ ของคู่ครองได้ตามที่ตนต้องการ ดังนั้นบุคคลที่มีอายุมากจึงไม่ช่างเลือกเท่าบุคคลที่มีอายุน้อย

สมมติฐานที่ 5 การมีรายได้ต่ำกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้ชายในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีรายได้ต่ำกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 5 โดยพบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผลการวิจัยพบว่าเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผู้ชายและผู้หญิงทุกกลุ่มอายุปรากฏว่าค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51 ถึง 2.89 แสดงว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงทุกกลุ่มอายุไม่ค่อยปรารถนาคุณสมบัติการมีรายได้น้อยกว่า แต่เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วผู้ชายในทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้หญิง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าผู้หญิงที่มีอายุน้อยหรืออยู่ในวัยศึกษาายังต้องการความช่วยเหลือด้านการเงินจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการไปเที่ยวกันฉันคนรักยังเป็นลักษณะการช่วยกันแบ่งเบาภาระ และเป็นวัยที่ยังไม่ได้คำนึงถึงเรื่องการสร้างครอบครัวและเลี้ยงดูบุตรมากนัก จึงอาจเต็มใจเลือกบุคคลที่มีรายได้น้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงที่มีอายุมาก แต่ผู้หญิงที่มีอายุมากกว่าและอยู่ในวัยทำงานอาจเติบโตมาในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน และอาจต้องเป็นฝ่ายจุนเจือบิดามารดาหรือญาติพี่น้องของตน ทำให้ผู้หญิงที่มีอายุมากกว่าไม่ปรารถนาผู้ชายที่มีรายได้น้อยกว่าตน แต่จะเลือกผู้ชายที่ถึงแม้ว่าไม่สามารถให้ความช่วยเหลือด้านการเงินกับตนได้ แต่อย่างน้อยก็ต้องสามารถช่วยแบ่งเบาภาระทางการเงินในระยะที่ตนตั้งครอบครัวและต้องเลี้ยงดูบุตรที่จะเกิดในอนาคตได้ ในขณะที่ผู้ชายที่มีอายุน้อยกว่าจะคำนึงถึงเรื่องรายได้มากกว่าผู้ชายที่มีอายุมากกว่า อาจเนื่องมาจากผู้ชายที่มีอายุน้อยมักมีรายได้น้อย บางคนอาจต้องเป็นผู้รับผิดชอบด้านการเงินแก่ฝ่ายหญิงในช่วงเวลาที่คบหากัน หากผู้หญิงมีรายได้เท่ากับตนหรือมากกว่าตนก็จะเป็นการแบ่งเบาภาระนี้ได้ ในทางตรงกันข้าม ผู้ชายที่มีอายุมากกว่ามักมีรายได้มากกว่า ทำให้สามารถเลี้ยงดูผู้หญิงและบุตรที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้มากกว่า อีกทั้งบทบาททางเพศของผู้ชายที่ต้องเป็นผู้นำครอบครัวอาจทำ

ให้ยึดติดกับศักดิ์ศรีและทำตัวให้สอดคล้องกับบทบาททางเพศ ทำให้ต้องทำรายได้ให้มากกว่าผู้หญิง จึงเต็มใจที่จะเลือกคบกับผู้หญิงที่มีรายได้น้อยกว่าตนมากกว่า

สมมติฐานที่ 6 ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า ในขณะที่ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 6 โดยพบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยพบว่าผู้หญิงในทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ชาย ซึ่งแสดงว่าผู้หญิงในทุกกลุ่มอายุปรารถนาคู่ครองที่มีการศึกษาสูงกว่าตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่า ส่วนผู้ชายในกลุ่มอายุต่างกันปรารถนาคู่ครองที่มีการศึกษาสูงกว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ตามทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการว่าผู้หญิงเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากสิ่งชี้แนะต่างๆ ที่เพิ่มโอกาสในการดำรงชีวิตรอดของตนเองและบุตร ส่วนผู้ชายเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพเป็นสำคัญ ทำให้ผู้หญิงเลือกคู่ครองที่มีการศึกษาสูงกว่าซึ่งมักมีโอกาสทำรายได้มากกว่า และมีอาชีพที่มั่นคงกว่า หรืออธิบายตามทฤษฎีบทบาททางเพศดังที่กล่าวมาแล้วในสมมติฐานที่ 1 ว่าเนื่องจากบทบาททางเพศที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้ชายเลือกคู่ครองที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ และผู้หญิงเลือกคู่ครองที่มีความสามารถในการหาเลี้ยงชีพ การศึกษาสูงกว่า และการเป็นผู้นำ ดังนั้นผู้หญิงจึงให้ความสำคัญกับคู่ครองที่มีการศึกษาสูงกว่ามากกว่าผู้ชาย ประกอบกับผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่าโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มักจะเลือกคบบุคคลที่มีอายุมากกว่าตนเล็กน้อย ซึ่งโอกาสที่ผู้ชายจะมีการศึกษาสูงกว่าก็มีมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากการศึกษามักมีสหสัมพันธ์กับอายุ ส่วนผู้หญิงที่มีอายุมากกว่า โอกาสในการเลือกคู่ครองหรือแต่งงานจะลดน้อยลง ทำให้จำเป็นต้องลดนิสัยการช่างเลือกเหมือนสมัยที่มีอายุน้อยกว่าลง

สมมติฐานที่ 7 การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 7 โดยพบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีบุตรแล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยพบว่าเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผู้ชายและผู้หญิงทุกกลุ่มอายุปรากฏว่าค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.18 ถึง

1.64 แสดงว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงทุกกลุ่มอายุปรารถนาคุณสมบัติการมีบุตรแล้วน้อยมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วผู้หญิงในทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ชาย ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าผู้หญิงที่มีอายุมาก โอกาสในการแต่งงานหรือเลือกคู่ครองจะลดน้อยลง ความสวยงามทางกายภาพ และความสามารถในการเจริญพันธุ์ก็ลดน้อยลงด้วย ทำให้ผู้หญิงที่มีอายุมากจำเป็นต้องเลือกน้อยกว่าผู้หญิงที่มีอายุน้อย อีกทั้งผู้ชายที่มีบุตรแล้วมักมีอายุพอสมควรจึงมีทรัพยากรทางการเงินและสถานภาพทางสังคมสูงกว่า ผู้หญิงจึงยินยอมแต่งงานกับผู้ชายที่มีบุตรแล้ว แต่เนื่องจากผู้ชายสามารถมีบุตรได้ไม่จำกัดตลอดช่วงชีวิต ทำให้ผู้ชายไม่จำเป็นต้องหาทางเลือกอื่นในการเป็นบิดา ซึ่งอาจทำให้ต้องสูญเสียทรัพย์สินเงินทองในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กโดยไม่จำเป็น แต่จะทุ่มเทให้กับบุตรของตนที่อาจจะเกิดในอนาคต (Sprecher et al., 1994)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบเพิ่มเติมว่ามีปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีอายุน้อยกว่าโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้ชายในทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้หญิง จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่าผู้ชายในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ปรารถนาคู่ครองที่มีอายุน้อยกว่าตนน้อยกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี แต่กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ปรารถนาคู่ครองที่มีอายุน้อยกว่าแตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้หญิงที่มีอายุต่างกันมีความปรารถนาคู่ครองที่มีอายุน้อยกว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่างๆ ที่พบว่าผู้ชายมีแนวโน้มที่จะเลือกคู่ครองที่มีอายุน้อยกว่าตนมากยิ่งขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น (Buss, 1999; Sprecher et al., 1994)

ผลการวิจัยอาจอธิบายได้ตามทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการดังที่กล่าวมาแล้วว่าผู้ชายมักพิจารณาผู้หญิงที่มีความสามารถในการมีบุตรและคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ นั่นคือการมีอายุน้อย สุขภาพดี ผิวพรรณและรูปร่างหน้าตาดี ดังนั้นยิ่งผู้ชายมีอายุมากขึ้นจะเลือกคบผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่าตนมากยิ่งขึ้นเพราะมีคุณสมบัติดังที่กล่าวมาแล้ว หากเลือกคบผู้หญิงที่มีอายุเท่ากันหรือน้อยกว่าตนเพียงเล็กน้อยอาจมีแนวโน้มที่ความสามารถในการมีบุตรและคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ลดน้อยลง เนื่องจากโอกาสที่ผู้หญิงสามารถมีบุตรได้จะลดน้อยลงเมื่อมีอายุมากขึ้น ในขณะที่ผู้หญิงจะพิจารณาผู้ชายที่มีคุณสมบัติที่สามารถเพิ่มโอกาสในการดำรงชีวิตรอดของตนเองและบุตรได้ ซึ่งอายุของผู้ชายเป็นสิ่งที่ชี้แนะที่สำคัญประการหนึ่งและมีสัมพันธ์กับรายได้ การมีทรัพยากรทางการเงิน ความก้าวหน้าในอาชีพ ประสบการณ์ และการปกป้องคุ้มครอง ผู้ชายที่มีอายุมากจึงมักมีคุณสมบัติต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วมากกว่าผู้ชายที่มีอายุน้อย จึงทำให้ผู้

หญิงถึงแม้อายุต่างกันมีความปรารถนาคู่ครองที่มีอายุน้อยกว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยยังพบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาต่ำกว่าโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาในระดับต่ำทั้งสำหรับผู้ชายและผู้หญิงโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.67 ถึง 2.56 แต่ผู้ชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้หญิง จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่าผู้ชายในกลุ่มอายุต่างก็มีค่าเฉลี่ยในการเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาต่ำกว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้หญิงในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปีเลือกคุณสมบัติระดับการศึกษาต่ำกว่ามากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี แต่กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปีเลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 6 ในการเลือกระดับการศึกษาสูงกว่า

ผลการวิจัยสามารถอธิบายเพิ่มเติมจากการอภิปรายผลในสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 6 ได้ว่าการที่ผู้ชายเลือกคู่ครองโดยคำนึงถึงลักษณะทางกายภาพเป็นสิ่งสำคัญ รวมทั้งบทบาททางเพศที่สอดคล้องกับการเป็นผู้นำจึงอาจเต็มใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามากกว่าผู้หญิง ส่วนผู้หญิงจะพิจารณาจากสิ่งอื่น ๆ ที่สามารถทำให้ตนเองและบุตรอยู่รอดจึงไม่เลือกบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เพราะบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามักมีความก้าวหน้าในอาชีพหน้าที่การงาน และรายได้น้อยกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปีเลือกระดับการศึกษาต่ำกว่ามากที่สุด อาจเป็นเพราะโอกาสในการแต่งงานเริ่มลดน้อยลง รวมทั้งความสามารถในการมีบุตรและคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพิจารณาการเลือกคู่ครองของผู้ชายลดน้อยลงด้วย จึงทำให้ผู้หญิงกลุ่มนี้ช่างเลือกหรือพิถีพิถันในการเลือกน้อยกว่าผู้หญิงที่มีอายุน้อย

รูปที่ 8 แสดงให้เห็นปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติฐานะทางบ้านดีโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าผู้หญิงในทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ชาย การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่าผู้ชายในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปีเลือกคุณสมบัติฐานะทางบ้านดีมากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี แต่แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจาก

กลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้หญิงในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัติฐานะทางบ้านดีมากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี แต่กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้ชายและผู้หญิงที่มีอายุน้อยและยังอยู่ในวัยเรียนส่วนใหญ่มักเลือกบุคคลที่มีความสมบูรณ์พร้อมทุกประการ เช่น มีรูปร่างหน้าตาดีและฐานะทางบ้านดี ทั้งนี้เพื่อสามารถอวดผู้อื่นได้ว่าตนมีคนที่สวย หล่อ และรวย ซึ่งทำให้เกิดความภาคภูมิใจและอาจมีการแข่งขันกันหาคนรักที่มีคุณสมบัติเช่นนั้นบ้าง แต่ผู้ชายที่มีอายุมากกว่าจะรู้สึกเป็นจริงเป็นจังกับชีวิตมากขึ้น เริ่มตระหนักถึงบทบาททางเพศของตนและอยากสร้างฐานะให้ตนเองและครอบครัว จึงไม่จำเป็นต้องเลือกบุคคลที่มีฐานะทางบ้านดี อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 1 ซึ่งพบว่าผู้หญิงปรารถนาคู่ครองที่มีฐานะทางบ้านดีมากกว่าผู้ชาย จึงอาจทำให้ผู้หญิงในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกบุคคลที่มีฐานะทางบ้านดีไม่แตกต่างกัน แต่ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าผู้หญิงที่มีอายุมากกว่า โอกาสในการแต่งงานเริ่มลดน้อยลงด้วยเหตุผลหลายประการ จึงทำให้ผู้หญิงในกลุ่มอายุ 30-35 ปี เลือกบุคคลที่มีฐานะทางบ้านดีลดน้อยลงกว่ากลุ่มอายุอื่น

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้มากกว่าโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผู้หญิงในทุกกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยในการเลือกคุณสมบัตินี้สูงกว่าผู้ชาย การเปรียบเทียบรายคู่พบว่าผู้ชายในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี เลือกคุณสมบัติการมีรายได้มากกว่ามากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี แต่แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผู้หญิงในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ปรารถนาคู่ครองที่มีรายได้มากกว่ามากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี แต่กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ปรารถนาคู่ครองที่มีรายได้มากกว่าแตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 5 บางส่วนซึ่งพบว่าผู้ชายในกลุ่มอายุมากกว่ามีค่าเฉลี่ยในการเลือกคุณสมบัติการมีรายได้น้อยกว่าสูงกว่าผู้ชายในกลุ่มอายุน้อยกว่า และผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า ในส่วนของผู้ชายอาจอธิบายได้คล้ายคลึงกับการอภิปรายผลในการเลือกคุณสมบัติฐานะทางบ้านดีว่าผู้ชายที่มีอายุน้อยยังยึดติดอยู่กับอุดมคติและความสมบูรณ์แบบทุกประการ และผู้

ชายที่มีอายุน้อยมักทำรายได้้น้อย หากต้องรับผิดชอบภาระทางการเงินแก่ฝ่ายหญิงอาจเป็นเรื่องที่หนักหนาเกินไปได้ ผู้ชายในวัยนี้จึงยอมรับคู่ครองที่มีรายได้มากกว่าตนมากกว่ากลุ่มอื่น แต่ผู้ชายที่มีอายุมากมักทำรายได้มากกว่า เพราะอายุมักมีสหสัมพันธ์กับรายได้ ทำให้สามารถช่วยแบ่งเบาภาระทางการเงินและเลี้ยงดูฝ่ายหญิงได้มากกว่า ดังนั้นจึงเลือกคู่ครองที่รายได้มากกว่าตนน้อยลง

ส่วนผู้หญิงทุกกลุ่มอายุปรารถนาคู่ครองที่มีรายได้มากกว่า แต่กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ซึ่งอยู่ในวัยศึกษา และกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นทำงานให้ความสำคัญกับผู้มีรายได้มากกว่าน้อยกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ทั้งนี้เพราะผู้หญิงที่อายุน้อยกว่ามักยินยอมทำงานที่มีรายได้้น้อยและไม่ค่อยใส่ใจว่าตนหรือผู้ชายต้องเป็นผู้ที่ทำรายได้มากกว่า ในขณะที่ผู้หญิงในกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าโอกาสในการแต่งงานลดน้อยลงและมักไม่ยินยอมทำงานที่มีรายได้้น้อย จึงปรารถนาบุคคลที่คอยช่วยเหลือด้านการเงินแก่ตนในระยะตั้งครรรภ์และการเลี้ยงดูบุตรที่อาจจะเกิดในอนาคตได้ (Sprecher et al., 1994) จึงให้ความสำคัญในเรื่องรายได้มากกว่า

จากรูปที่ 10 พบปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการเติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตรโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงปรารถนาคู่ครองที่เติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตรมาก การเปรียบเทียบรายคู่พบว่าผู้ชายทุกกลุ่มอายุปรารถนาคู่ครองที่เติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตรมากแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ผู้หญิงกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ปรารถนาคู่ครองที่เติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตรมากแตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ปรารถนาคู่ครองที่เติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตรมากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี และยังพบว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้หญิงเลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ทั้งชายและผู้หญิงเลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากผู้ชายถูกขัดเกลาโดยกระบวนการทางสังคมและบทบาททางเพศว่าต้องเป็นผู้นำครอบครัว จึงทำให้เกิดความคาดหวังว่าจะต้องเป็นผู้เลี้ยงดูฝ่ายหญิงและเมื่อมีบุตรก็จะเติมใจที่จะเลี้ยงดูและลงทุนเพื่อบุตร และผู้หญิงก็ถูกคาดหวังทางสังคมเช่นกันว่าจะต้องเป็นผู้เลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตร ดังนั้นผู้ชายทุกกลุ่มอายุจึงเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากการเติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร ส่วนผู้หญิงทุกกลุ่มอายุก็ปรารถนาคู่ครองที่เติมใจที่จะลงทุนเพื่อบุตรมากทุกกลุ่ม แต่กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาเจริญพันธุ์และเป็นวัยที่มีแนวโน้มว่าต้องการแต่งงานมากที่สุด อาจมีการวางแผนที่จะมีบุตรในอนาคต ดังนั้นจึงเลือกผู้ที่เติมใจ

ที่จะลงทุนเพื่อบุตรมากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ซึ่งความสามารถในการมีบุตรและคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ลดน้อยลง ประกอบกับอายุที่มากขึ้นอาจทำให้คิดว่าไม่จำเป็นต้องแต่งงานหรือหากแต่งงานก็ไม่จำเป็นต้องมีบุตรก็ได้ จึงให้ความสำคัญกับคุณสมบัตินี้น้อยกว่ากลุ่มอื่น

นอกจากนี้ รูปที่ 11 แสดงให้เห็นปฏิสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติการมีความมั่นคงทางอารมณ์โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่าผู้ชายและผู้หญิงทุกกลุ่มอายุปรารถนาคู่ครองที่มีความมั่นคงทางอารมณ์มากแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบอีกว่าในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ทั้งผู้ชายและผู้หญิงเลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ผู้หญิงเลือกคุณสมบัตินี้มากกว่าผู้ชาย ทั้งนี้เนื่องจากความมั่นคงทางอารมณ์เป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการแต่งงาน หากบุคคลปราศจากความมั่นคงทางอารมณ์อาจนำไปสู่ความไม่สบายใจ โรคภัยไข้เจ็บ การสูญเสียทรัพย์สิน การทำร้ายร่างกายอีกฝ่ายหนึ่ง จนในที่สุดอาจนำไปสู่ความแตกแยกในครอบครัวได้ ทั้งผู้ชายและผู้หญิงทุกกลุ่มอายุจึงให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอารมณ์มากพอๆ กัน

คำถามในการวิจัยข้อที่ 1 รูปร่างหน้าตาดี เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุน้อยกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่าหรือไม่

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าคำถามในการวิจัยข้อที่ 1 เป็นจริงบางส่วน โดยพบความแตกต่างระหว่างอายุในการเลือกคุณสมบัติดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และจากการเปรียบเทียบรายคู่เพื่อพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทั้ง 3 กลุ่มอายุในการเลือกคุณสมบัติการเป็นคนที่ท่านรัก และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน พบว่าคุณสมบัติดังกล่าวเป็นที่น่าปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุน้อยกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่า แต่รูปร่างหน้าตาดีและการเป็นคนที่รักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาสำหรับกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี แต่กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ปรารถนาคุณสมบัตินี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจอธิบายได้ว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่ายังมีความเพ้อฝันและจินตนาการสูงกว่าบุคคลในวัยอื่น ยังไม่ค้อยคำนึงถึงอนาคตและการทำงานมากนักแต่มุ่งเน้นที่การเรียน จึงทำให้สนใจเรื่องความรักเป็นพิเศษ มักเลือกบุคคลที่ตนรักหรือบุคคลที่ตนรักและรักตนด้วย ซึ่งอาจเป็นความรักแบบเด็กๆ คอย

ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเวลาเรียน ส่วนบุคคลที่มีอายุมากกว่ามักอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงมากกว่าและคำนึงถึงอนาคต จึงสนใจบุคคลที่มีคุณสมบัติอื่นประกอบด้วย ส่วนในด้านรูปร่างหน้าตาดีและการเป็นคนน่ารักท่านอาจอธิบายได้ว่าบุคคลอายุระหว่าง 18-22 ปี จะให้ความสำคัญกับบุคคลที่รูปร่างหน้าตาดีกว่าเนื่องจากยังอยู่ในวัยศึกษา หากมีคนรักที่รูปร่างหน้าตาดีก็สามารถอวดเพื่อนฝูงได้ และให้ความสำคัญกับเรื่องความรักดังที่กล่าวมาแล้ว จึงเลือกคนที่รักตนด้วย ส่วนบุคคลที่มีอายุมากกว่าอีก 2 กลุ่ม มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้ว มีความจริงจังและมุ่งสร้างอนาคตที่ดีให้กับตนเอง ถึงแม้จะคำนึงถึงเรื่องรูปร่างหน้าตาของผู้ที่จะเลือกมาเป็นคู่ครองแต่ก็ยังให้ความสำคัญน้อยกว่าบุคคลที่อายุน้อย รวมทั้งยังเลือกบุคคลที่รักตนไม่แตกต่างกันด้วย

คำถามในการวิจัยข้อที่ 2 ความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม และหน้าที่การงานมั่นคง เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่าหรือไม่

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าคำถามในการวิจัยข้อที่ 2 เป็นจริงบางส่วน โดยพบความแตกต่างระหว่างอายุในการเลือกคุณสมบัติความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการเปรียบเทียบรายคู่พบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี เลือกคุณสมบัติความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมแตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกคุณสมบัตินี้แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มอายุระหว่าง 30-35 เลือกคุณสมบัตินี้มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี หากพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี จะเห็นว่ามี ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยค่อนข้างมากแต่ไม่ถึงขั้นมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี มีทั้งตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่และที่ทำงานแล้ว ความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมทั้งในการเรียนและการทำงานจึงเป็นสิ่งที่บุคคลให้ความสำคัญมากพอๆ กับกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี แต่ไม่มากเท่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการมีครอบครัวอย่างแท้จริง คำนึงถึงอนาคตเป็นสิ่งสำคัญ หากจะแต่งงานก็จะเลือกบุคคลที่สามารถพึ่งพาอาศัยกันได้ อีกทั้งความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรมมักมีสหสัมพันธ์สูงกับรายได้และความก้าวหน้าในอาชีพ จึงเป็นสิ่งที่รับประกันได้ว่าโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตแต่งงานมีสูงด้วย ซึ่งบุคคลที่มีอายุน้อยกว่าอาจให้ความสำคัญกับคุณสมบัตินี้ลดลงตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างระหว่างอายุในการเลือกคุณสมบัติหน้าที่การงานมั่นคง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มอายุต่างกันปรารถนาคู่ครองที่มีหน้าที่การงานมั่นคงมากไม่

แตกต่างกัน เนื่องจากบุคคลที่มีหน้าที่การงานมั่นคงจะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกถึงความมั่นคงในชีวิต และทรัพย์สิน และนำไปสู่การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้

นอกจากนี้ ในส่วนของข้อความเกี่ยวกับความรัก 2 ข้อ คือ

1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการแต่งงานของท่าน
2. ท่านสามารถแต่งงานกับบุคคลที่ท่านไม่ได้รักได้ ถ้าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติหลายประการตามที่ท่านต้องการ

เมื่อวิเคราะห์หาสหสัมพันธ์ของข้อความทั้งสองพบว่าผู้ตอบที่คิดว่าความรักเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการแต่งงาน หากแต่งงานก็จะพิจารณาที่ความรักเป็นหลัก และจะไม่แต่งงานกับบุคคลที่ไม่ได้รักถึงแม้ว่าบุคคลนั้นจะมีคุณสมบัติอื่นหลายประการตามที่ตนต้องการ นอกจากนี้ ยังพบว่าทุกกลุ่มอายุเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าความรักเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการแต่งงาน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี เห็นด้วยมากที่สุด ส่วนอีกสองกลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยลดน้อยลงตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ผู้ชายเห็นด้วยมากกว่าผู้หญิง นอกจากนี้ กลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี ไม่เห็นด้วยมากที่สุดว่าสามารถแต่งงานกับบุคคลอื่นที่ไม่ได้รักได้ ถึงแม้ว่าเขาจะมีคุณสมบัติอื่นตามที่ตนต้องการ โดยกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี ไม่เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี และเมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ผู้ชายไม่เห็นด้วยมากกว่าผู้หญิง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลที่ได้ในคำถามการวิจัยที่ 1 ว่าบุคคลในกลุ่มอายุน้อยกว่าเลือกคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับความรักมากกว่าอีก 2 กลุ่มอายุ เนื่องจากบุคคลในวัยนี้ให้ความสำคัญกับเรื่องของจิตใจมากที่สุด เพราะยังอยู่ในวัยศึกษา ความรักของบุคคลในวัยนี้เป็นการช่วยเหลือกันในเรื่องการเรียน ยังไม่ได้คิดถึงการสร้างครอบครัวและการมีบุตรมากเหมือนกลุ่มอายุมากกว่า ส่วนอีก 2 กลุ่มอายุซึ่งถือว่าเป็นวัยทำงาน กำลังสร้างครอบครัวและฐานะเพื่ออนาคตที่ดี ก็ยังเห็นว่าความรักเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการแต่งงาน แต่ก็ยังพิจารณาจากคุณสมบัติอื่นที่จำเป็นประกอบด้วย

โดยภาพรวมแล้ว หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์วัดคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนา พบว่าคุณสมบัติที่เป็นที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงมี 20 คุณสมบัติ ได้แก่ คุณสมบัติทะเลทรายและอูตสาหะ ฐานะทางบ้านดี มีการศึกษาสูงกว่า บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน รูปร่างหน้าตาดี สุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ มีอารมณ์ขัน เป็นคนที่รักทาน การมีอายุมากกว่า เข้าอกเข้าใจกัน เป็นคนที่ท่านรัก มีรายได้มากกว่า ทศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน หน้าที่การงานมั่นคง มีความรับผิดชอบ เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับ

ของครอบครัว มีความมั่นคงทางอารมณ์ และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน โดยคุณสมบัตินี้ 6 ถึงคุณสมบัตินี้ 20 มีค่าเฉลี่ยเกิน 4.00 ซึ่งแสดงว่าเป็นคุณสมบัตินี้ที่น่าพึงปรารถนามาก

คุณสมบัตินี้เป็นที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมี 16 คุณสมบัตินี้ ได้แก่ คุณสมบัตินี้มีอารมณ์ขัน หน้าที่การงานมั่นคง บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน รูปร่างหน้าตาดี สุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ การมีอายุน้อยกว่า เป็นคนที่รักท่าน เข้าอกเข้าใจกัน เป็นคนที่ท่านรัก ทศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีความรับผิดชอบ เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีความมั่นคงทางอารมณ์ และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน โดยคุณสมบัตินี้ 5 ถึงคุณสมบัตินี้ 16 มีค่าเฉลี่ยเกิน 4.00 ซึ่งแสดงว่าเป็นคุณสมบัตินี้ที่น่าพึงปรารถนามาก

คุณสมบัตินี้เป็นที่น่าพึงปรารถนาสำหรับกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี มี 18 คุณสมบัตินี้ ได้แก่ คุณสมบัตินี้ทะเลาะทะเลาะและอึดสาหัส ฐานะทางบ้านดี มีรายได้มากกว่า รูปร่างหน้าตาดี สุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ มีอารมณ์ขัน เป็นคนที่รักท่าน เข้าอกเข้าใจกัน เป็นคนที่ท่านรัก ทศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน หน้าที่การงานมั่นคง บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน มีความรับผิดชอบ เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีความมั่นคงทางอารมณ์ และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน โดยคุณสมบัตินี้ 5 ถึงคุณสมบัตินี้ 18 มีค่าเฉลี่ยเกิน 4.00 ซึ่งแสดงว่าเป็นคุณสมบัตินี้ที่น่าพึงปรารถนามาก

คุณสมบัตินี้เป็นที่น่าพึงปรารถนาสำหรับกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี มี 16 คุณสมบัตินี้ ได้แก่ คุณสมบัตินี้มีอารมณ์ขัน ทะเลาะทะเลาะและอึดสาหัส บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน รูปร่างหน้าตาดี สุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เป็นคนที่รักท่าน เข้าอกเข้าใจกัน เป็นคนที่ท่านรัก ทศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน หน้าที่การงานมั่นคง มีความรับผิดชอบ เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีความมั่นคงทางอารมณ์ และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน โดยคุณสมบัตินี้ 5 ถึงคุณสมบัตินี้ 16 มีค่าเฉลี่ยเกิน 4.00 ซึ่งแสดงว่าเป็นคุณสมบัตินี้ที่น่าพึงปรารถนามาก

ส่วนคุณสมบัตินี้เป็นที่น่าพึงปรารถนาสำหรับกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี มี 17 คุณสมบัตินี้ โดยมี 16 คุณสมบัตินี้เหมือนกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี แต่เพิ่มคุณสมบัตินี้การมีรายได้มากกว่า

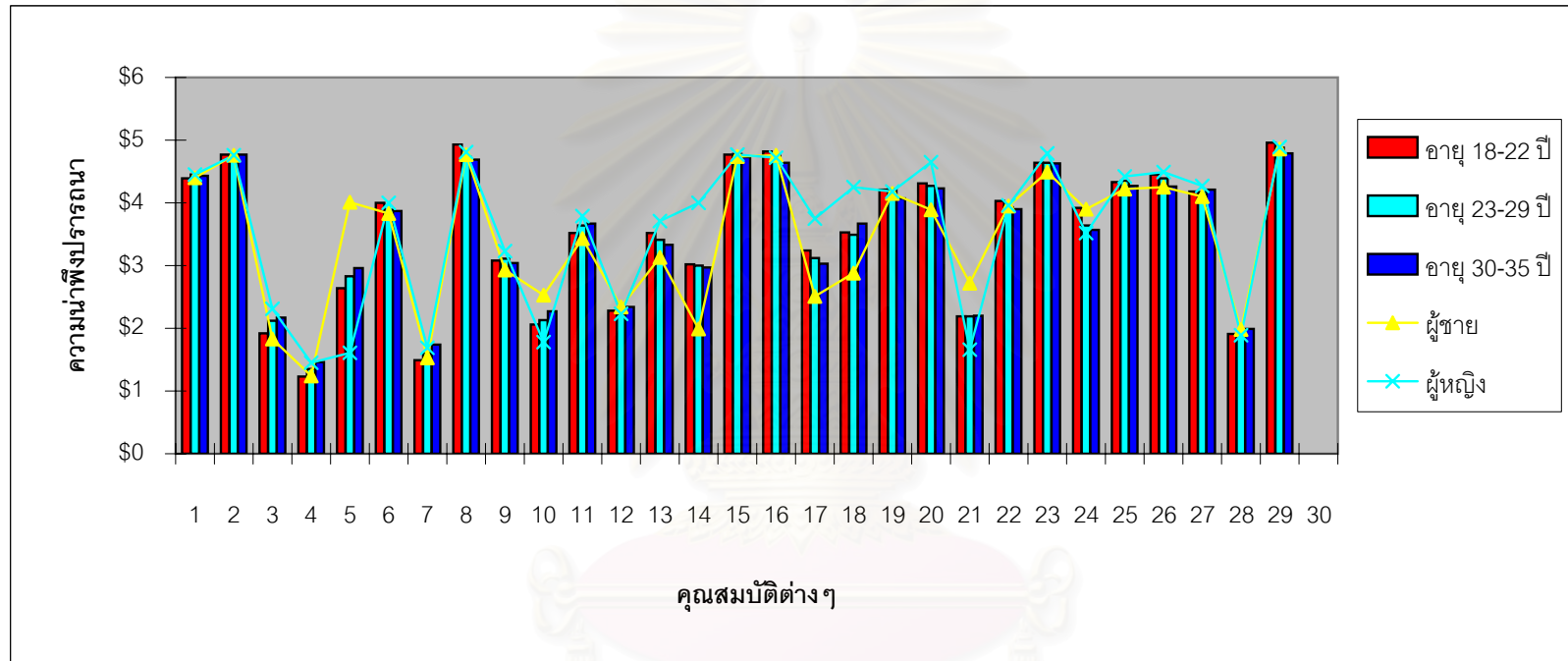
อย่างไรก็ตาม มีหลายคุณสมบัตินี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 ถึงแม้จะสนับสนุนสมมติฐาน เช่น ผู้หญิงเลือกคุณสมบัตินี้สถานภาพทางสังคมสูง การที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว มีบุตรแล้ว และเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้วมากกว่าผู้ชาย ผู้ชายเลือกคุณสมบัตินี้การมีรายได้น้อยกว่า มีการศึกษาต่ำกว่า มีเชื้อชาติต่างกัน และนับถือศาสนาต่างกันมากกว่าผู้หญิง เป็นต้น ผู้วิจัยได้สรุปการเลือกคุณสมบัตินี้ต่างๆ ในตารางที่ 21 และทำเป็นโปรไฟล์เพื่อความสะดวกในการพิจารณา

ตารางที่ 21

คุณสมบัติของคู่ครองที่น่าพึงปรารถนาจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ

คุณสมบัติของคู่ครอง	เพศและกลุ่มอายุ				
	ผู้ชาย	ผู้หญิง	18-22 ปี	23-29 ปี	30-35 ปี
1. สุขภาพดี	✓	✓	✓	✓	✓
2. ซื่อสัตย์และไว้ใจได้	✓	✓	✓	✓	✓
3. เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว					
4. มีบุตรแล้ว					
5. มีอายุน้อยกว่าท่าน	✓				
6. มีอารมณ์ขัน	✓	✓	✓	✓	✓
7. เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว					
8. เป็นคนที่รักท่าน	✓	✓	✓	✓	✓
9. สถานภาพทางสังคมสูง					
10. มีการศึกษาต่ำกว่าท่าน					
11. ทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม		✓	✓	✓	✓
12. มีเชื้อชาติต่างกัน					
13. ฐานะทางบ้านดี		✓	✓		
14. มีอายุมากกว่าท่าน		✓			
15. เข้าอกเข้าใจกัน	✓	✓	✓	✓	✓
16. เป็นคนที่ท่านรัก	✓	✓	✓	✓	✓
17. มีการศึกษาสูงกว่าท่าน		✓			
18. มีรายได้มากกว่าท่าน		✓	✓		✓
19. ทักษะคติ/ความเชื่อ/ค่านิยมคล้ายคลึงกัน	✓	✓	✓	✓	✓
20. หน้าที่การงานมั่นคง	✓	✓	✓	✓	✓
21. มีรายได้น้อยกว่าท่าน					
22. บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน	✓	✓	✓	✓	✓
23. มีความรับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓	✓
24. รูปร่างหน้าตาดี	✓	✓	✓	✓	✓
25. เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร	✓	✓	✓	✓	✓
26. เป็นที่ยอมรับของครอบครัวท่าน	✓	✓	✓	✓	✓
27. มีความมั่นคงทางอารมณ์	✓	✓	✓	✓	✓
28. นับถือศาสนาต่างกัน					
29. เป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน	✓	✓	✓	✓	✓

รูปที่ 12 โพรไฟล์แสดงคุณสมบัติของคู่ครองที่นำพึงปรารถนา

หมายเหตุ. คุณสมบัติ 29 ประการ

1. สุขภาพดี	7. เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว	13. ฐานะทางบ้านดี	19. ทักษะคติ/ความเชื่อ/ค่านิยมคล้ายคลึงกัน	25. เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร
2. ซื่อสัตย์และไว้ใจได้	8. เป็นคนที่รักท่าน	14. มีอายุมากกว่าท่าน	20. หน้าที่การงานมั่นคง	26. เป็นที่ยอมรับของครอบครัวท่าน
3. เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว	9. สถานภาพทางสังคมสูง	15. เข้าอกเข้าใจกัน	21. มีรายได้ไม่น้อยกว่าท่าน	27. มีความมั่นคงทางอารมณ์
4. มีบุตรแล้ว	10. มีการศึกษาต่ำกว่าท่าน	16. เป็นคนที่ท่านรัก	22. บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน	28. นับถือศาสนาต่างกัน
5. มีอายุน้อยกว่าท่าน	11. ทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม	17. มีการศึกษาสูงกว่าท่าน	23. มีความรับผิดชอบ	29. เป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน
6. มีอารมณ์ขัน	12. มีเชื้อชาติต่างกัน	18. มีรายได้มากกว่าท่าน	24. รูปร่างหน้าตาดี	

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่างานวิจัยชิ้นนี้สนับสนุนทฤษฎีจิตวิทยาวิวัฒนาการ กล่าวคือผู้ชายมักเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากความสามารถในการมีบุตรและคุณค่าในการสามารถเจริญพันธุ์ เช่น รูปร่างหน้าตาดี และมีอายุน้อย ส่วนผู้หญิงมักเลือกคู่ครองโดยพิจารณาคุณสมบัติที่สามารถเพิ่มโอกาสในการดำรงชีวิตรอดของตนและลูกหลานได้ เช่น การมีอายุมากกว่าซึ่งมีสหัสสัมพันธ์สูงกับรายได้ หน้าที่การงานมั่นคง การมีทรัพยากรทางการเงิน มีสถานภาพทางสังคมสูง และการเต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นต้น

งานวิจัยนี้ยังสนับสนุนทฤษฎีบทบาททางสังคมในส่วนของผู้ชายมักเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพเป็นสำคัญ ส่วนผู้หญิงเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากคุณสมบัติที่สอดคล้องกับปัจจัยทางการเงินและความสามารถในการหาเลี้ยงชีพ

นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังสนับสนุนแนวคิดความคล้ายคลึงกัน โดยทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างก็เลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากเจตคติ ความเชื่อและค่านิยมที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัยที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างก็เลือกคุณสมบัติที่เป็นพื้นฐานของการแต่งงาน เช่น คุณสมบัติการมีสุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีความมั่นคงทางอารมณ์ และมีความรักให้กันและกัน เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มอายุต่างกันว่ามีการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

1. การมีอายุมากกว่า มีรายได้มากกว่า มีการศึกษาสูงกว่า ฐานะทางบ้านดี สถานภาพทางสังคมสูง หน้าที่การงานมั่นคง ทะเยอทะยานและอดทน มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว มีบุตรแล้ว เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีอารมณ์ขัน และเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย
2. การมีอายุน้อยกว่า รูปร่างหน้าตาดี มีรายได้ได้น้อยกว่า มีการศึกษาต่ำกว่า และมีเชื้อชาติต่างกัน เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง
3. การมีสุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน นับถือศาสนาต่างกัน เป็นคนที่ทำนุรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายและผู้หญิงไม่แตกต่างกัน
4. การที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว และการมีบุตรแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า
5. การมีรายได้ได้น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้ชายในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีรายได้ได้น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า

6. ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า ในขณะที่ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

7. การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

คำถามในการวิจัย

1. รูปร่างหน้าตาดี เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุน้อยกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่าหรือไม่

2. ความทะเยอทะยานและอุตสาหกรรม และหน้าที่การงานมั่นคงเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่าหรือไม่

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 1,500 คน โดยตัวอย่างทั้งหมดเป็นคนโสดและไม่เคยแต่งงานและอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม

1. กลุ่มบุคคลอายุระหว่าง 18-22 ปี จำนวนทั้งสิ้น 500 คน แบ่งเป็น

1.1 กลุ่มบุคคลที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และทำงานแล้ว เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน

1.2 กลุ่มบุคคลที่กำลังศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า แต่ไม่เกินระดับปริญญาตรี และยังไม่ได้ทำงาน เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน

2. กลุ่มบุคคลอายุระหว่าง 23-29 ปี จำนวนทั้งสิ้น 500 คน แบ่งเป็น

2.1 กลุ่มบุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน

2.2 กลุ่มบุคคลที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า แต่ไม่เกินระดับปริญญาตรี เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน

3. กลุ่มบุคคลอายุระหว่าง 30-35 ปี จำนวนทั้งสิ้น 500 แบ่งเป็น

3.1 กลุ่มบุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน

3.2 กลุ่มบุคคลที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า แต่ไม่เกินระดับปริญญาตรี เพศชาย 125 คน และเพศหญิง 125 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น อายุ เพศ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ

ส่วนที่ 2 เป็นมาตรลิเคิร์ต มีคะแนน 5 ช่วง ประกอบด้วยคุณสมบัติของคู่ครองทั้งหมด 29 คุณสมบัติ โดยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินคุณสมบัติเหล่านั้นตามระดับความน่าพึงปรารถนา คุณสมบัติที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าน่าพึงปรารถนามากที่สุดมีคะแนนเท่ากับ 5 และคุณสมบัติที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าน่าพึงปรารถนายน้อยที่สุดมีคะแนนเท่ากับ 1

ส่วนที่ 3 มาตราความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก โดยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินข้อความ 2 ข้อความตามระดับความเห็นด้วย ถ้ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งมีคะแนนเท่ากับ 5 ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีคะแนนเท่ากับ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วนจากนิสิตนักศึกษาชายและหญิงจากสถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยต่างๆ โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และบางส่วนผู้วิจัยฝากแบบสำรวจไปกับเพื่อนที่ผู้วิจัยรู้จักในองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ให้เก็บรวบรวมข้อมูลให้ ในส่วนของผู้ประกอบอาชีพอิสระได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 และ 3 ผู้วิจัยฝากแบบสำรวจไปกับเพื่อนที่ผู้วิจัยรู้จักในองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ให้ช่วยเป็นธุระในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลให้ ในส่วนของผู้ประกอบอาชีพอิสระได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ในการทดสอบสมมติฐานและคำถามในการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครองแต่ละคุณสมบัติ โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ เพศ แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง และอายุ ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อไป

ผลการวิจัย

1. การมีอายุมากกว่า มีรายได้มากกว่า มีการศึกษาสูงกว่า ฐานะทางบ้านดี สถานภาพทางสังคมสูง หน้าที่การงานมั่นคง ทะเยอทะยานและอดทน มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว มีบุตรแล้ว เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร เป็นที่ยอมรับของครอบครัว มีอารมณ์ขัน และเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
2. การมีอายุน้อยกว่า รูปร่างหน้าตาดี มีรายได้ได้น้อยกว่า และมีการศึกษาน้อยกว่า เป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ส่วนการมีเชื้อชาติต่างกันและนับถือศาสนาต่างกันเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายมากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. การมีสุขภาพดี ซื่อสัตย์และไว้ใจได้ เข้าอกเข้าใจกัน มีทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน เป็นคนที่ท่านรัก เป็นคนที่รักท่าน และเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ชายและผู้หญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การที่เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว และมีบุตรแล้ว เป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุมากกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05, p < .01, p < .001$)

5. การมีรายได้น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาสำหรับผู้ชายในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้ชายในกลุ่มอายุน้อยกว่า ในขณะที่การมีรายได้น้อยกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05, p < .001$)

6. ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05, p < .001$) ในขณะที่ระดับการศึกษาสูงกว่าเป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

7. การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาสำหรับผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่ามากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05, p < .01, p < .001$) ในขณะที่การมีบุตรแล้วเป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับผู้ชายที่มีอายุต่างกัน

8. การเป็นคนที่คุณรักและเป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาสำหรับบุคคลที่มีอายุน้อยกว่ามากกว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05, p < .01, p < .001$) นอกจากนี้ รูปร่างหน้าตาดีและเป็นคนที่รักท่านเป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาสำหรับกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี มากกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี ปรารถนาคุณสมบัติดังกล่าวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

9. บุคคลในกลุ่มอายุระหว่าง 18-22 ปี เลือกรับคุณสมบัติความทะเยอทะยานและอดทนแตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เลือกรับคุณสมบัตินี้ต่ำกว่ากลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) กลุ่มอายุระหว่าง 23-29 ปี เลือกรับคุณสมบัตินี้แตกต่างจากกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนหน้าที่การงานมั่นคงเป็นคุณสมบัติที่น่าพึงปรารถนาไม่แตกต่างกันสำหรับบุคคลที่มีอายุแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นจากตัวอย่างที่เป็นคนโสดทั้งหมดว่าหากจะแต่งงานจะเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติใด ผู้วิจัยท่านอื่นอาจมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่ยังไม่ได้แต่งงานกับผู้แต่งงานแล้วว่าเมื่อถึงเวลาเลือกจริงนั้นเลือกคุณสมบัติอะไรบ้าง

นอกจากนี้ อาจศึกษาขยายผลต่อไปว่าคุณสมบัติต่างๆ ที่เลือกนั้นนำไปสู่การประสบความสำเร็จในชีวิตการแต่งงานหรือไม่ โดยพิจารณาจากอัตราการหย่าร้าง หรือความพึงพอใจในชีวิตสมรส

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ชนิษฐา โพชนุกูล. (2521). *ทัศนคติของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อการเลือกคู่ครองและการวางแผนครอบครัว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉันทชนก สายสมบัติ, ร้อยเอกหญิง. (2541). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเลือกคู่ครองของนายทหารสังกัดบก. ทหารสูงสุด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉันทนา วุฒิไกรจารัต. (2544). *การศึกษาปัจจัยก่อนการสมรส ปัจจัยการเลือกคู่ครอง และทัศนคติต่อการสมรสระหว่างแรงงานที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรส: ศึกษากรณีแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศิริสุข ยืนหาญ. (2534). *แบบแผนการเลือกคู่ครอง: ศึกษาเฉพาะประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล ปธานวนิช (2534). *เกณฑ์การเลือกคู่ครองที่มีผลต่อความมั่นคงของสถาบันครอบครัว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัจฉรา ภาคิกะวัยวัฒน์. (2522). *การเลือกคู่ครองของข้าราชการกรุงเทพมหานครที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Bailey, J. M., Gaulin, S., Agyei, Y., & Gladue, B. A. (1994). Effects of gender and sexual orientation on evolutionary relevant aspects of human mating psychology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66, 1081-1093.

- Brown, R. A. (1994). Romantic love and the spouse selection criteria of male and female Korean college students. *Journal of Social Psychology, 134*, 183-189.
- Buss, D. M. (1999). *Evolutionary psychology: The new science of the mind*. Boston: Allyn and Bacon.
- Buss, D. M., & Barnes, M. (1986). Preferences in human mate selection. *Journal of Personality and Social Psychology, 50*, 559-570.
- Buss, D. M., Shackelford, T. K., Kirkpatrick, L. A., & Larsen, R. J. (2001). *A half century of mate preferences: The cultural evolution of values*. Retrieved March 7, 2002 from Academic search elite database on the World Wide Web:<http://ehostvgw2.epnet.com/an4425374>
- Cunningham, M. R. (1986). Measuring the physical in physical attractiveness: Quasi-experiments on the sociobiology of female facial beauty. *Journal of Personality and Social Psychology, 50*, 925-935.
- Doosje, B. (1999). *Partner preferences as a function of gender, age, political orientation and level of education*. Retrieved August 17, 2001 from the World Wide Web: http://www.findarticles.com/cf_dis/m2294/1_40/54250818/p1/article.html
- Feingold, A. (1990). Gender differences in effects of physical attractiveness on romantic attraction: A comparison across five research paradigms. *Journal of Personality and Social Psychology, 59*, 981-993.
- Feingold, A. (1992). Gender differences in mate selection preferences: A test of the parental investment model. *Psychological Bulletin, 112*, 125-139.
- Geher, G., & Bauman, K. P. (1999). *An empirical test of the psychoanalytic theory of mate selection*. Retrieved August 17, 2001 from the World Wide Web: <http://www.newpaltz.edu/~geherg/POSTER1.html>
- Goodwin, R., & Tang, D. (1991). Preferences for friends and close relationships partners: A cross-cultural comparison. *Journal of Social Psychology, 131*, 579-581.
- Gutierrez, S. E., Kenrick, D. T., & Partch, J. J. (1999). Beauty, dominance, and the mating game: Contrast effects in self-assessment reflect gender differences in mate

- selection. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 25, 1126-1134.
- Hamida, S. B., Mineka, S., & Bailey, J. M. (1998). Sex differences in perceived controllability of mate value: An evolutionary perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 953-966.
- Harrison, A. A., & Saeed, L. (1977). Let's make a deal: An analysis of revelations and stipulations in lonely hearts advertisements. *Journal of Personality and Social Psychology*, 35, 257-264.
- Jedlicka, D. (1980). A test of the psychoanalytic theory of mate selection. *Journal of Social Psychology*, 112, 295-299.
- Kenrick, D. T., Neuberg, S. L., Zierk, K. L., & Krones, J. M. (1994). Evolution and social cognition: Contrast effects as a function of sex, dominance, and physical attractiveness. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 2, 210-217.
- Kleck, R. E., & Rubenstein, C. (1975). Physical attractiveness, perceived attitude similarity, and interpersonal attraction in an opposite-sex encounter. *Journal of Personality and Social Psychology*, 31, 107-114.
- Krebs, D., & Adinolfi, A. A. (1975). Physical attractiveness, social relations, and personality style. *Journal of Personality and Social Psychology*, 31, 245-253.
- Murstein, B. I., Merighi, J. R., & Malloy, T. E. (1989). Physical attractiveness and exchange theory in interracial dating. *Journal of Social Psychology*, 129, 325-334.
- Saint, D. J. (1995). Complementarity in marital relationships. *Journal of Social Psychology*, 134, 701-703.
- Schneider, D. J. (1976). *Social psychology*. Boston: Addison-Wesley.
- Simpson, J. A., & Gangestad, S. W. (1992). Sociosexuality and romantic partner choice. *Journal of Personality*, 60, 30-51.
- Singh, D. (1995). Female judgment of male attractiveness and desirability for relationships: Role of waist-to-hip ratio and financial status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69, 1089-1101.

South, S. J. (1991). *Sociodemographic differentials in mate selection preferences*.

Retrieved April 9, 2002 from Academic search elite database on the World Wide

Web: <http://ehostvgw1.epnet.com/an9201200009>

Sprecher, S., Sullivan, Q., & Hatfield, E. (1994). Mate selection preferences: Gender differences examined in a national sample. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66, 1074-1080.

Wiggins, J. A., Wiggins, B. B., & Zanden, J. V. (1994). *Social psychology* (5th ed.). New York: McGraw-Hill.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามความคิดเห็นในการเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดของท่าน เพียงคำตอบเดียว และ/หรือกรอกเพิ่มเติมคำตอบลงในช่องว่างที่ขีดเส้นใต้ไว้ให้ครบทุกข้อ

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. สถานภาพการสมรส () โสด () แต่งงานแล้ว () หย่า () หม้าย
4. ระดับการศึกษา () จบม. 6. หรือเทียบเท่า
() อนุปริญญา หรือ ปวส.
() กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี
() จบระดับปริญญาตรี
() อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
5. อาชีพ () รับราชการ
() พนักงานบริษัทเอกชน
() พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() ประกอบอาชีพอิสระ
() นักศึกษา
() อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

ส่วนที่ 2 การเลือกคุณสมบัติของคู่ครอง

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาคุณสมบัติของคู่ครองต่อไปนี้ว่าหากท่านจะเลือกคู่ครอง คุณสมบัติของคู่ครองนั้นๆ นำพียงปรารถนาสำหรับท่านมากน้อยเพียงใด ให้ท่านทำเครื่องหมาย x ทับตัวเลขในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยที่

- 1 หมายถึง คุณสมบัตินั้นนำพียงปรารถนาต่อท่าน **น้อยที่สุด** และท่านต้องการแต่งงานด้วย **น้อยที่สุด**
- 2 หมายถึง คุณสมบัตินั้นนำพียงปรารถนาต่อท่าน **น้อย** และท่านต้องการแต่งงานด้วย **น้อย**
- 3 หมายถึง คุณสมบัตินั้นนำพียงปรารถนาต่อท่าน **ปานกลาง** และท่านต้องการแต่งงานด้วย **ปานกลาง**
- 4 หมายถึง คุณสมบัตินั้นนำพียงปรารถนาต่อท่าน **มาก** และท่านต้องการแต่งงานด้วย **มาก**
- 5 หมายถึง คุณสมบัตินั้นนำพียงปรารถนาต่อท่าน **มากที่สุด** และท่านต้องการแต่งงานด้วย **มากที่สุด**

ตัวอย่าง

คุณสมบัติของคู่ครอง	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. สุขภาพดี	1	2	3	4	5

ถ้าท่านพิจารณาแล้วเห็นว่าคุณสมบัติของคู่ครองดังกล่าวน่าพึงปรารถนาต่อท่าน**น้อยที่สุด** และท่านต้องการแต่งงานด้วย**น้อยที่สุด**ให้ทำเครื่องหมาย x ทับหมายเลข 1

คุณสมบัติของคู่ครอง	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. สุขภาพดี	1	2	3	4	5

ถ้าท่านพิจารณาแล้วเห็นว่าคุณสมบัติของคู่ครองดังกล่าวน่าพึงปรารถนาต่อท่าน**น้อย** และท่านต้องการแต่งงานด้วย**น้อย**ให้ทำเครื่องหมาย x ทับหมายเลข 2

คุณสมบัติของคู่ครอง	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. สุขภาพดี	1	2	3	4	5

ถ้าท่านพิจารณาแล้วเห็นว่าคุณสมบัติของคู่ครองดังกล่าวน่าพึงปรารถนาต่อท่าน**ปานกลาง** และท่านต้องการแต่งงานด้วย**ปานกลาง**ให้ทำเครื่องหมาย x ทับหมายเลข 3

คุณสมบัติของคู่ครอง	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. สุขภาพดี	1	2	3	4	5

ถ้าท่านพิจารณาแล้วเห็นว่าคุณสมบัติของคู่ครองดังกล่าวน่าพึงปรารถนาต่อท่าน**มาก** และท่านต้องการแต่งงานด้วย**มาก**ให้ทำเครื่องหมาย x ทับหมายเลข 4

คุณสมบัติของคู่ครอง	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. สุขภาพดี	1	2	3	4	5

ถ้าท่านพิจารณาแล้วเห็นว่าคุณสมบัติของคู่ครองดังกล่าวน่าพึงปรารถนาต่อท่าน**มากที่สุด** และท่านต้องการแต่งงานด้วย**มากที่สุด**ให้ทำเครื่องหมาย x ทับหมายเลข 5

คุณสมบัติของคู่ครอง	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. สุขภาพดี	1	2	3	4	5

คุณสมบัติของคุณ	นำพียง ปรารถนา น้อยที่สุด 1	นำพียง ปรารถนา น้อย 2	นำพียง ปรารถนา ปานกลาง 3	นำพียง ปรารถนา มาก 4	นำพียง ปรารถนา มากที่สุด 5
1. สุขภาพดี	1	2	3	4	5
2. ซื่อสัตย์และไวใจได้	1	2	3	4	5
3. เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว	1	2	3	4	5
4. มีบุตรแล้ว	1	2	3	4	5
5. มีอายุน้อยกว่าท่าน	1	2	3	4	5
6. มีอารมณ์ขัน	1	2	3	4	5
7. เคยใช้ชีวิตคู่มาแล้ว	1	2	3	4	5
8. เป็นคนที่รักท่าน	1	2	3	4	5
9. สถานภาพทางสังคมสูง	1	2	3	4	5
10. มีการศึกษาต่ำกว่าท่าน	1	2	3	4	5
11. ทะเยอทะยานและอุตสาหะ	1	2	3	4	5
12. มีเชื้อชาติต่างกัน	1	2	3	4	5
13. ฐานะทางบ้านดี	1	2	3	4	5
14. มีอายุมากกว่าท่าน	1	2	3	4	5
15. เข้าอกเข้าใจกัน	1	2	3	4	5
16. เป็นคนที่ท่านรัก	1	2	3	4	5
17. มีการศึกษาสูงกว่าท่าน	1	2	3	4	5
18. มีรายได้มากกว่าท่าน	1	2	3	4	5
19. ทัศนคติ/ความเชื่อ/ค่านิยมคล้ายคลึงกัน	1	2	3	4	5
20. หน้าที่การงานมั่นคง	1	2	3	4	5
21. มีรายได้น้อยกว่าท่าน	1	2	3	4	5
22. บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน	1	2	3	4	5
23. มีความรับผิดชอบ	1	2	3	4	5
24. รูปร่างหน้าตาดี	1	2	3	4	5
25. เต็มใจที่จะลงทุนเพื่อบุตร	1	2	3	4	5
26. เป็นที่ยอมรับของครอบครัวท่าน	1	2	3	4	5
27. มีความมั่นคงทางอารมณ์	1	2	3	4	5
28. นับถือศาสนาต่างกัน	1	2	3	4	5
29. เป็นคนที่ท่านรักเขาและเขารักท่าน	1	2	3	4	5

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด และให้ทำเครื่องหมาย X ทับตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยที่ 1 หมายถึง ท่าน**ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง**กับข้อความนั้น

2 หมายถึง ท่าน**ไม่เห็นด้วย**กับข้อความนั้น

3 หมายถึง ท่าน**เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ** กันกับข้อความนั้น

4 หมายถึง ท่าน**เห็นด้วย**กับข้อความนั้น

5 หมายถึง ท่าน**เห็นด้วยอย่างยิ่ง**กับข้อความนั้น

ตัวอย่าง

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอๆ กัน	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับการแต่งงานของท่าน	1	2	3	4	5

ถ้าท่าน**ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง**กับข้อความดังกล่าว ให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลข 1

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอๆ กัน	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับการแต่งงานของท่าน	1	2	3	4	5

ถ้าท่าน**ไม่เห็นด้วย**กับข้อความดังกล่าว ให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลข 2

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอๆ กัน	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับการแต่งงานของท่าน	1	2	3	4	5

ถ้าท่านเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กันกับข้อความดังกล่าว ให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลข 3

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอๆ กัน	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับการแต่งงานของท่าน	1	2	3	4	5

ถ้าท่านเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว ให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลข 4

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอๆ กัน	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับการแต่งงานของท่าน	1	2	3	4	5

ถ้าท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความดังกล่าว ให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลข 5

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอๆ กัน	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับการแต่งงานของท่าน	1	2	3	4	5

โปรดตอบคำถามต่อไปนี้

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอๆ กัน	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับการแต่งงานของท่าน	1	2	3	4	5
2. ท่านสามารถแต่งงานกับบุคคลที่ ท่านไม่ได้รักได้ ถ้าบุคคลนั้นมีคุณ สมบัติหลายประการตามที่ท่าน ต้องการ	1	2	3	4	5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสิรินธร วงศ์ทองศักดิ์ เกิดที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลป ศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2534 และเข้า ศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคมคณะจิตวิทยา ในปีการศึกษา 2543

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย